

Czas, 3328/1936

SPRAWOZDANIE

UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ W LUBLINIE

ZA ROK

1936

L U B L I N, W E W R Z E Ś N I U 1 9 3 7

J. PIETRZYKOWSKI

Zakłady Graficzne

Lublin

ul. Kościuszki

Gmach Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie przy ul. Hipotecznej 4

P R Z E D M O W A

Niniejsza publikacja, jako wyraz zasady jawności działania w zakresie gospodarki sumami publicznymi, ma za zadanie zapoznać ogół społeczeństwa, a w szczególności PP. Pracodawców i Ubezpieczonych, z rozwojem idei ubezpieczeń społecznych na przestrzeni lat reorganizacji, jak i z obecną skryształowaną formą tych ubezpieczeń, unormowaną istniejącymi przepisami ustawodawczymi, w szczególności zaś z gospodarką funduszami społecznymi, będącymi w rozporządzeniu Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie, zakresem jej działalności, działalnością świadczeniową, oraz zamierzeniami na najbliższą przyszłość.

W szczerej chęci zbliżenia społeczeństwa do idei ubezpieczeń społecznych oraz jej realizacji na tutejszym terenie, Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie przedstawia niniejsze sprawozdanie z nadzieją, że bliższe zapoznanie się z całokształtem pracy dokonanej przez Lubelską Ubezpieczalnię w okresie reorganizacyjnym, a w szczególności w roku 1936, sprostuje wiele uprzedzeń i nawiąże żywszy niż dotychczas kontakt między nią, jako instytucją użyteczności publicznej i społecznej, a społeczeństwem, jej działalnością specjalnie zainteresowanym.

Sprawozdanie Ubezpieczalni, jako pierwsza praca tego rodzaju dla powstałej na nowych zasadach organizacyjnych w r. 1934 instytucji, z konieczności musiało być uzupełnione krótkim zarysem historii ustawodawstwa oraz organizacji Ubezpieczalni.

W końcu pragniemy zaznaczyć, że życzeniem naszym jest stworzyć atmosferę wzajemnego zaufania, umożliwiającą racjonalne i celowe współdziałanie społeczeństwa z Ubezpieczalnią Społeczną w Lublinie, jako instytucją, stanowiącą jedno z urzędów samorządu społecznego, a to przez podawanie do wiadomości szerszemu ogółowi społeczeństwa możliwie corocznie wyników prac i gospodarki instytucji.

Niniejsze sprawozdanie jest pierwszym krokiem do osiągnięcia określonego celu.

Jan Strawiński
Komisarz

Inż. Feliks Gadomski
Dyrektor

Dr M. Kossowski
Lekarz Naczelny

Lublin, we wrześniu 1937 r.

W S T Ę P

Rozwój ustawodawstwa ubezpieczeniowego, podstawy prawne, zakres działania.

Ubezpieczenia społeczne są produktem dłuższego rozwoju historycznego.

Silny rozwój przemysłu w wieku XIX spowodował popyt na siły robocze, co w następstwie pociągnęło duży napływ najbiedniejszej ludności wiejskiej do miast. Zarobki warstwy pracującej były minimalne i wystarczały zaledwie na znośną egzystencję. W tych warunkach pracownicy nie mogli zabezpieczyć sobie bytu na przyszłość, a w wypadku choroby lub niezdolności do pracy z powodu starości, stawali się ciężarem rodziny, wskutek czego niejednokrotnie i cała rodzina była skazana na nędzę. To było powodem do organizowania się pracowników w związki samopomocowe. Ponieważ zdolności finansowe stowarzyszeń samopomocowych, ze względu na ciężkie położenie ekonomiczne pracowników, były bardzo ograniczone, przeto dawały one pomoc swoim członkom tylko w wypadkach losowych krótkotrwałych i przejściowych, natomiast nie rozwiązywały takiego problemu, jak trwała niezdolność do pracy lub śmierć żywiciela rodziny. Subwencje udzielane tym stowarzyszeniom przez pracodawców, na skutek interwencji państw, złagodziły nieco tę kwestię, lecz nie dawały pełnego rozstrzygnięcia.

Ze względów wyżej przytoczonych, a w szczególności wskutek różnorodności ryzyk pracy i życia pracowniczego (choroba, wypadek w zatrudnieniu, niezdolność do pracy, brak pracy, śmierć) ubezpieczenia społeczne, mające za zadanie łagodzić skutki wypadków losowych, połączonych z poszczególnym rodzajem ryzyka, powstawały i rozwijały się stopniowo, osobno wywalczając sobie prawo do bytu.

Większość ich rozwinęła się początkowo, jak wspomniano, na gruncie dobrowolnych kas wzajemnej pomocy pracowników; ubezpieczenia tomiast od wypadków w zatrudnieniu powstały na gruncie rozszerzonej odpowiedzialności cywilnej pracodawców, jak i przymusowego ubezpieczenia społecznego.

Rozwój historyczny ubezpieczeń był i jest uwarunkowany w pierwszym rzędzie stopniem uprzemysłowienia danego kraju lub ośrodka. Dla tej też przyczyny pierwszy krok w rozwiązaniu problemu ubezpieczeń czynią bardziej uprzemysłowione państwa zachodnie.

W Niemczech, jako najbardziej typowym kraju dla ubezpieczeń społecznych przymusowych, już w r. 1883 wprowadzono obowiązkowe ubezpieczenie na wypadek choroby, w rok później ubezpieczenie od wypadków, a w r. 1889 — ubezpieczenie na wypadek niezdolności do pracy i na starość. Równoczesne istnienie obok siebie

kilku rodzajów ubezpieczeń o odmiennej organizacji i osobnych przepisach prawnych, stwarzało szereg ujemnych stron ubezpieczeń społecznych i wymagało zarówno uzgodnienia i unifikacji prawnej, jak i wzajemnego dostosowania się organizacyjnego.

W roku 1911 powstaje też w Niemczech jednolita ustawa „Reichsversicherungsordnung“, obejmująca wszystkie ryzyka ubezpieczeniowe robotników, przy równoczesnym powstaniu ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Ustawy te ulegały parokrotnie nowelizacji.

Za przykładem Niemiec poszła Austria, która wprowadza w r. 1887 ustawę o ubezpieczeniu od wypadków (znowelizowaną w roku 1917), w r. 1888 ustawę o ubezpieczeniu chorobowym (znowelizowaną również w 1917 r.), w r. 1889 ustawę o ubezpieczeniu emerytalnym prowizyjnym górników (pozostali pracownicy fizyczni nie są ustawodawstwem emerytalnym objęci), oraz w r. 1906 — ustawę o pensyjnym ubezpieczeniu funkcjonariuszy prywatnych (znowelizowaną w r. 1914).

Inne kraje Europy zaczęły wprowadzać ubezpieczenia społeczne obowiązkowe przeważnie z końcem XIX i początkiem XX-tego wieku.

W chwili odbudowania Państwa Polskiego, oddziedziczone po zaborcach ustawodawstwo ubezpieczeniowe obowiązywało na terenach poszczególnych zaborów z tym, że na terenie b. zaboru rosyjskiego ubezpieczeń społecznych przymusowych nie było, gdyż ustawa z r. 1903, dotycząca wypadków w zatrudnieniu, nie miała charakteru ubezpieczenia, zaś ustawa z roku 1912 o ubezpieczeniu chorobowym, nie została wprowadzona w życie na terenie ziem polskich.

Różnorodność terytorialna i prawna ubezpieczeń społecznych wymagała szybkiej unifikacji oraz dostosowania istniejącego ustawodawstwa do potrzeb życia społecznego robotniczego Polski; dla tej też przyczyny ubezpieczenia społeczne stanowią bezsprzecznie przedmiot szczególnego zainteresowania ze strony zarówno Ciał Ustawodawczych jak i Rządu, a w szczególności Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Poprzedzona żmudnymi pracami teoretyczno-przygotowawczymi, w wyniku których dekretem pierwszego Rządu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 stycznia 1919 r. zapowiedziano wprowadzenie ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa na terenie całej Polski (za wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego), — ukazuje się ustawa z 19 maja 1920 r. o ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa. Utworzone przez nią terytorialne kasy

chorych mają w przyszłości stanowić podstawę scalonych ubezpieczeń społecznych, a związki kas chorych mają być zaczątkiem zakładów terytorialnych, przeprowadzających t. zw. ubezpieczenia długoterminowe.

Równocześnie w r. 1920 ulegają scaleniu organizacyjnemu wszystkie rodzaje ubezpieczeń podówczas istniejące, za wyjątkiem ubezpieczenia chorobowego i nieistniejącego jeszcze w tym czasie na terenie ziem polskich ubezpieczenia na wypadek braku pracy: w województwach zachodnich (b. zabór pruski) w Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, zaś na Górnym Śląsku — w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych woj. śląskiego w Chorzowie. Brak ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu na terenie województw centralnych i wschodnich (b. zabór rosyjski) usunięto w r. 1924, wprowadzając na ten teren ustawą z 30 stycznia 1924 r., istniejące w b. zaborze austriackim ustawodawstwo o ubezpieczeniu od wypadków.

Wzrastające w okresie powojennym bezrobocie, wysunęło z kolei na pierwszy plan jako najbardziej palącą kwestię — konieczność wprowadzenia zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, przy czym prace przygotowawcze Min. Pracy i Opieki Społecznej dały pozytywny rezultat w postaci ustawy z 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, oraz ustawy z 20 października 1925 r., rozrzucającej to zabezpieczenie na pracowników umysłowych.

24 listopada 1927 r. wprowadzono rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych jednolite ubezpieczenie emerytalne tych pracowników, obejmujące równocześnie ubezpieczenie na wypadek braku pracy.

Wyżej podane ustawy i rozporządzenia, zarówno dla obszaru całej Polski jak i dla autonomicznej jej części Górnego Śląska, uległy w drodze ustawodawczej nowelizacji w związku z coraz bardziej komplikującymi się stosunkami społecznymi i ekonomicznymi.

Różnorodność ubezpieczeń społecznych i konieczność skoordynowania ich działalności, powodują w rezultacie unormowanie ich funkcjonowania rozporządzeniem Prezydenta R. P. z 29 listopada 1930 r. o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych. Stanowi to dalszy etap organizacyjny do przyszłej ustawy scaleniowej.

Istniejący stan, w tym stadium organizacyjnym ubezpieczeń społecznych, wykazywał duże braki. Po pierwsze, unifikacja ustawodawstwa ubezpieczeniowego nie objęła całego terenu Polski. Zaznaczyło się to najdotkliwiej w ubezpieczeniu emerytalnym robotników, istniejącym na terenie województw zachodnich, a na terenie województw południowych obejmującym jedynie górników, zaś nieistniejącym zupełnie w województwach centralnych i wschodnich. Ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu posiadało na terenie b. zaborów austriackiego i rosyjskiego inne podstawy prawne i inną organizację, niż na terenie b. zaboru pruskiego. Ponadto ubezpieczenie to

nie obejmowało ryzyka chorób zawodowych. Ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa zunifikowane na terenie prawie całej Polski ustawą z 19 maja 1920 r. — posiadało odmienne podstawy prawne i organizacyjne na terenie górnośląskiej części województwa śląskiego (Reichsversicherungsordnung). Jedynie ubezpieczenie emerytalne pracowników umysłowych, oraz ubezpieczenie na wypadek bezrobocia pracowników fizycznych i pracowników umysłowych było na terenie całej Rzeczypospolitej zunifikowane.

Po drugie, każda z instytucji ubezpieczeń społecznych posiadała odmienną organizację i każda w odmienny sposób ewidencjonowała ubezpieczonych, orzekała, wymierzała i pobierała składki od pracodawców, co było dużą niedogodnością zarówno dla ubezpieczonych jak i pracodawców, a powodowało zbędne koszty połączone z parokrotnym wykonywaniem tych czynności przez parę instytucji. Wreszcie koordynacja świadczeń z różnych ubezpieczeń nie mogła być dokładną i całkowitą bez scalenia organizacyjnego. W tym czasie, prócz powiatowych kas chorych, istnieją związki okręgowe ubezpieczenia chorobowego, związek ogólnopolski tego ubezpieczenia, okręgowe urzędy ubezpieczeń i główny urząd ubezpieczeń, cztery zakłady ubezpieczeń pracowników umysłowych, małopolskie bractwo górnicze, Krajowa Ubezpieczalnia w Poznaniu, Zakład Ubezpieczenia na Wypadek Inwalidztwa w Chorzowie, oraz trzy zakłady ubezpieczenia od wypadków: we Lwowie, Warszawie i Poznaniu. Utrzymywanie administracji tych związków nie znajdowało dostatecznego uzasadnienia w konieczności utrzymywania ich odrębności organizacyjnej.

Wreszcie instytucje te o odmiennych zasobach finansowych, częstokroć finansowo słabe, nie dawały dostatecznej gwarancji obsługi świadczeń długoterminowych, zaś w świadczeniach krótkoterminowych nie mogły zapewnić jednako- wych co do wysokości świadczeń na terenie całej Rzeczypospolitej. Przykładem tej niedostateczności gwarancyjnej, były ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu w b. zaborze pruskim, do których, z chwilą objęcia po zaborcach, Skarb Państwa musiał dokładać poważne kwoty (po 10 milionów rocznie), aby obsłużyć świadczenia wynikłe z dawniej nabytych praw.

Te braki ustawodawcze ubezpieczeń społecznych w przeważnej części usunęła obecnie obowiązująca t. zw. ustawa scaleniowa z 28 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr 51 poz. 396 z 1933 r.)

Przyniosła ona ujednolicenie ustawodawstwa ubezpieczeniowego w zakresie ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa. Wprowadziła nowe jednolite ubezpieczenie emerytalne robotnicze na terenie całej Polski, za wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego, unifikując podstawy ustawodawcze, istniejącego dawniej na terenie b. zaboru pruskiego, ubezpieczenia emerytalnego robotników. Zaprowadziła na terenie całej Polski jednolite ustawodawstwo ubezpieczeniowe w zakresie ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu, przy równoczesnym

stworzeniu ubezpieczenia od chorób zawodowych. Przez utrzymanie ważności rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 listopada 1927 r., w zakresie ubezpieczenia emerytalnego i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych, ustawa scaleniowa objęła jednolitym ubezpieczeniem pracowników umysłowych całej Rzeczypospolitej.

Ubezpieczenie emerytalne robotników jednak nie zostało potraktowane jednolicie, a unifikacja ustawodawcza, ze względu na strukturę gospodarczą poszczególnych części kraju, nie doszła do poziomu najbardziej zaawansowanej w tym kierunku dzielnicy zachodniej, nie wprowadziła bowiem ubezpieczenia emerytalnego robotników, zatrudnionych w gospodarstwach rolnych na terenie województw centralnych, wschodnich i południowych. W górnośląskiej części woj. śląskiego obowiązuje nadal dawne ustawodawstwo niemieckie, odpowiednio do potrzeb gospodarczo-społecznych Polski znowelizowane.

Pod względem organizacyjnym, wszystkie rodzaje ubezpieczeń na terenie całej Polski uległy scaleniu w ubezpieczalnie społeczne, oraz Izbę Ubezpieczeń Społecznych, później Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wyjątek stanowią nadal: teren Górnego Śląska, gdzie pozostała dawna organizacja, oraz zabezpieczenie na wypadek bezrobocia robotników, które zostało zorganizowane jako Fundusz Bezrobocia, przyłączony później do Funduszu Pracy. Ubezpieczenie emerytalne pracowników rolnych na terenie województw: poznańskiego i pomorskiego, zreorganizowano w Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu (dział inwalidztwa pracowników rolnych). Ponadto wprowadzenie w życie ustawy scaleniowej zlikwidowało istniejące na terenie województw zachodnich (b. zabór pruski) ubezpieczenie chorobowe pracowników rolnych z pewną, jak statystyki późniejsze wykazały, szkodą dla stanu zdrowotnego tej warstwy pracowników.

Te zmiany organizacyjne nie dokonały się od razu, lecz etapami, przy czym zlikwidowanie

oddzielnych zakładów ubezpieczeniowych na rzecz odpowiednich funduszy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nastąpiło dopiero w r. 1935.

Powyższe scalenie wpłynęło na zwiększenie zdolności gwarancyjnej ubezpieczeń długoterminowych oraz wprowadziło wzajemną reasekurację ubezpieczeń krótkoterminowych. (Art. 239 ustawy scaleniowej.)

Zarówno rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 listopada 1927 r. jak i ustawa scaleniowa z 1933 r., uległy nowelizacji, zanim osiągnęły dzisiejszy stan prawny.

I tak rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 1927 r. zmieniano rozporządzeniami z 20.II.1930 r., 22.III.1933 r., i 15.III.1934 r., przy czym nowelizacja ta następowała przeważnie wskutek spostrzeżeń, dokonanych w czasie kilkuletniej praktyki oraz zmian koniunkturalnych gospodarczych kraju.

Ustawa scaleniowa z 28 marca 1933 r. uległa nowelizacji rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 października 1934 r. Ponadto do tej ustawy został wydany cały szereg rozporządzeń wykonawczych.

Zarys organizacji ubezpieczeń społecznych na obecnym terenie działania Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie.

Podane na wstępie podstawy ustawodawstwa ubezpieczeniowego, znalazły swój pierwszy wyraz na terenie obecnej działalności Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie, w różnych etapach czasu, w formie powiatowych kas chorych, działających początkowo w zakresie ustalonym ustawą o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby z 19.V.1920 r., później zaś obejmujących również czynności zastępcze dla b. Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, lecz tylko w zakresie świadczeń z ubezpieczenia na wypadek braku pracy.

Powstanie i formy organizacyjne tych kas ilustruje następująca tabela:

Data zorganizowania		Miejscowość	Zarząd	U w a g i
Marzec	1924	Lublin	Komisarz	Później Zarząd autonomiczny.
"	1925	Chełm	"	—
Lipiec	1926	Włodawa	"	—
Sierpień	1926	Puławy	"	Początkowo zorganizowano Pow. Kasę Chorych w Dęblinie, później przeniesiono do Puław. Przez krótki okres czasu w r. 1930 i 1931 — Zarząd autonomiczny.
Październik	1926	Lubartów	"	—
Listopad	1926	Kraśnik	"	—

Kasy te obejmowały swą działalnością mianowicie: Lublin i Chełm, oraz powiaty: lubelski, lubartowski, puławski, janowski, chełmski i włodawski, przy czym Kasie Chorych w Dęblinie (później w Puławach) — na życzenie władz, na podstawie umów z sąsiednimi powiatowymi kasami chorych w Kozienicach i Garwolinie, przyłączyły terytorialnie do okręgu jej kompetencji

miejscowości: Zajezerze pow. Kozienice i Stawy pow. Garwolin.

Z dniem 1 stycznia 1932 r. wyżej wymienione kasy chorych zostały scalone w Okręgową Kasę Chorych w Lublinie, pozostającą pod zarządem komisarycznym do końca 1933 r. Okręgowa Kasa Chorych w Lublinie, identycznie jak kasy powiatowe, opierała swą działalność na ustawie

o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, wykonując równocześnie jak b. powiatowe kasy, czynności zastępcze w ograniczonym zakresie dla b. Z. U. P. U. (Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych).

Z dniem 1 stycznia 1934 r., w związku z wejściem w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym z dn. 28.III.1933 r., zwanej ustawą scaleniovą, Okręgowa Kasa Chorych w Lublinie reorganizuje się w Ubezpieczalnię Społeczną w Lublinie, o tym samym zasięgu terytorialnym, lecz o znacznie zwiększonym zakresie działania, dostosowanym do nowej ustawy. Ulega całkowitej zmianie organizacyjnej ewidencja ubezpieczonych i pracodawców, wymiar i pobór składek, a ponadto do zakresu działania świadczeń dochodzi cały szereg czynności zastępczych i zleconych na rzecz innych rodzajów ubezpieczeń społecznych. Również rozszerza się zakres kontroli zakładów pracy i ubezpieczonych oraz powstaje nowa komórka orzecznictwa, niezbędna do normowania zakresu obowiązku ubezpieczenia oraz orzekania stopnia niebezpieczeństwa zakładów pracy, celem ustalania wysokości składki w zakresie ubezpieczenia od wypadków.

Nadzór i kontrola nad Ubezpieczalnią należy do Ministerstwa Opieki Społecznej, które początkowo działało za pośrednictwem Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń i Izby Ubezpieczeń Społecznych, a następnie od 1.I.1935 r., po zlikwidowaniu Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń i Izby Ubezpieczeń Społecznych, — za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W okresie wprowadzenia w życie ustawy scalenioviej, organizacja lecznictwa pozostaje bez zmian.

Pracę administracyjną w terenie pełnią, prócz Centrali Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie, jej oddziały administracyjne o pełnym zakresie działania: w Puławach, na terenie powiatu puławskiego, oraz w Chełmie na terenach powiatów chełmskiego i włodawskiego. Ponadto w terenie działają ekspozytury lub punkty kontrolne Ubezpieczalni o ograniczonym zakresie działania. Cały teren Ubezpieczalni w dziale lecznictwa podzielono na trzy obwody lecznicze: w Lublinie dla miasta Lublina i powiatów: lubelskiego, lubartowskiego i janowskiego; w Chełmie dla powiatu chełmskiego i włodawskiego i w Puławach dla pow. puławskiego.

W wrześniu 1935 r. przeniesiono agendy dotyczące ewidencji, wymiaru, poboru składek, orzecznictwa i świadczeń, z oddziałów chełmskiego i puławskiego — do Centrali, ograniczając ich działalność do obecnego stanu organizacyjnego, oraz ostatecznie zreorganizowano tam lecznictwo ambulatoryjne na system leczenia przez lekarzy domowych, dzięki czemu osiągnięto poważne oszczędności w kosztach administracyjnych i bezpośredni kontakt chorych ubezpieczonych z lekarzami.

W sierpniu 1936 r. zniesiono obwód leczniczy w Puławach, podporządkowując jego agendy obwodowi leczniczemu w Lublinie. Istniejący

w okresie sprawozdawczym stan organizacyjny podaje się w rozdziale drugim niniejszego sprawozdania.

Zadania Ubezpieczalni w ogólnym ujęciu.

Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie jest instytucją o szerokim charakterze leczniczo-społecznym, docierającą w swej działalności do szerokich mas ludności, często nie posiadającej środków na zapewnienie sobie i swym rodzinom koniecznej pomocy leczniczej.

Zapewnienie pomocy lekarskiej i akuszerkiej, zasiłków pieniężnych w czasie niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, środków leczniczych i pomocniczych, oraz za niewielkimi dopłatami środków przeciwko zniekształceniu i kalectwu, zwrot kosztów przejazdów do lekarzy, szpitali i sanatoriów, jak również pomoc szpitalna, sanatoryjna, opieka nad matką i dzieckiem, akcja profilaktyczna (zapobieganie zawałom i chorobom) — dają obraz świadczeń, jakie po myśli ustawodawstwa ubezpieczeniowego, w zakresie ubezpieczenia chorobowego, Ubezpieczalnia udziela swym członkom.

W r. 1936 rozwinięto w szerszym zakresie akcję profilaktyczną, a w szczególności dożywianie dzieci, organizowanie i subwencjonowanie kolonii i półkolonii leczniczych (dla dzieci), oraz akcję przeciwgruźliczą. Całokształt akcji profilaktycznej (zapobiegawczej), uzupełnia podstawowe zadania ubezpieczenia chorobowego, które polegają na niesieniu pomocy leczniczej i ekonomicznej (pieniężnej) chorym i ich rodzinom i w konsekwencji stwarzają warunki dalszej i stałej poprawy stanu zdrowotnego całego społeczeństwa.

Ubezpieczalnia Społeczna nie ogranicza pomocy leczniczej tylko do warstwy społecznej, podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa, lecz otwiera tę możliwość zarówno dla specjalnych grup społeczeństwa (inwalidzi wojenni, zasłużeni w walkach o niepodległość), jak i dla każdego obywatela, posiadającego pewne warunki co do wieku i zdrowia, przez przyjmowanie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Dalszym zadaniem Ubezpieczalni Społecznej jest wykonywanie całego szeregu czynności dla ubezpieczenia od wypadków, ubezpieczenia emerytalnego robotników i ubezpieczenia pracowników umysłowych, dzięki czemu zarówno pracownicy jak i pracodawcy wszelkie sprawy związane z wymienionymi rodzajami ubezpieczenia załatwiają obecnie w Ubezpieczalni Społecznej, bądź też za jej pośrednictwem. Czynności te są dokładnie opisane w rozdziale szóstym niniejszego sprawozdania.

Do czynności o charakterze leczniczym i profilaktycznym, zdążających w swym założeniu bezpośrednio do poprawienia ogólnego stanu zdrowotnego ludności, dorzucić należy również akcję Ubezpieczalni o znaczeniu ogólnym, jak współudział w zakładaniu ogródków działkowych, współdziałanie z Ligą Obrony Przeciwgazowej,

z Funduszem Pracy w zakresie pomocy zimowej dla bezrobotnych, propaganda higieny itp.

W wykonywaniu tych zadań stara się Ubezpieczalnia, w ramach istniejącego ustawodawstwa i możliwości finansowych, o zajęcie najbardziej społecznego stanowiska, z głęboką troską nie tylko o stan zdrowotny ubezpieczonych i ich rodzin,

ale ponadto o polepszenie ich stanu materialnego w czasie niezdolności do pracy z powodu choroby, czego dowodem są prace badawcze o zasiłkach gotówkowych, opracowane na zlecenie Ministerstwa Opieki Społecznej, których wyniki ujęte są w Przeglądzie Ubezpieczeń Społecznych NrNr 4 i 5 z r. 1937 od str. 213 i 282.

ROZDZIAŁ I.

WŁADZE NADZORCZE I ORGANA UBEZPIECZALNI.

a. Władze nadzorcze Ubezpieczalni.

Władzami Nadzorczymi Ubezpieczalni są:

1. Ministerstwo Opieki Społecznej,
2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
w zakresie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r. o zmianie ustawy z dnia 28.III.1933 r. o ubezpieczeniu społecznym i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dn. 14 stycznia 1935 r. o zakresie nadzoru.

Zakres bezpośredniego nadzoru Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nad Ubezpieczalniami da się streścić w następujących punktach:

1. kontrola wykonywania ustaw, rozporządzeń, statutów, regulaminów;
2. zatwierdzanie regulaminów dla organów Ubezpieczalni i regulaminów dla chorych;
3. zatwierdzanie przepisów służbowych dla pracowników Ubezpieczalni;
4. zatwierdzanie uchwał w ważniejszych sprawach majątkowych jak preliminarze budżetowe, budżety dodatkowe, lokaty, pożyczki, podwyższanie składek, tworzenie funduszy specjalnych itd.

b. Organa Ubezpieczalni.

Organami Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie są:

1. Rada,
2. Komisja administracyjna,
3. Dyrekcja,
4. Komisja rewizyjna,
5. Komisja rozjemcza.

Do zakresu działania **Rady** należy:

- 1) uchwalanie zmian statutu,
- 2) uchwalanie preliminarza budżetowego,
- 3) uchwalanie sprawozdania rocznego i zamknięcia rachunkowego,
- 4) dysponowanie funduszem rezerwowym na pokrycie strat i nadzwyczajnych wydatków Ubezpieczalni,
- 5) decydowanie o tworzeniu lokalnych oddziałów,
- 6) uchwalanie tworzenia odrębnych organów lub instytucji specjalnych, albo przystąpienie do już istniejących, dla celów oznaczonych w art. 93 ustawy,
- 7) wybór członków komisji administracyjnej, rewizyjnej i rozjemczej,
- 8) uchwalanie regulaminu przewidzianego w § 76 statutu,

- 9) uchwalanie zastosowania postanowień § 19 statutu,
- 10) uchwalanie wysokości ryczałtu przewidzianego w art. 118 ustawy,
- 11) rozpatrywanie sprawozdań poszczególnych komisji i dyrekcyj.

Do zakresu działania **Komisji Administracyjnej** należy:

- 1) uchwalanie z zastrzeżeniem kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, regulaminów dla chorych, innych regulaminów w zakresie ubezpieczenia na wypadek choroby, przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym, regulaminów specjalnych organów, przewidzianych w § 105 oraz regulaminu przewidzianego w § 7 statutu,
- 2) uchwalanie z zastrzeżeniem kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przepisów służbowych dla pracowników Ubezpieczalni,
- 3) powoływanie i zwalnianie dyrektora i na jego wniosek pozostałych członków dyrekcji oraz zastępcy lekarza naczelnego,
- 4) decydowanie, z zastrzeżeniem kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w sprawach warunków umów z lekarzami, aptekarzami, instytucjami ubezpieczeń społecznych, instytucjami państwowymi i samorządowymi oraz w sprawach umów w zakresie lecznictwa z instytucjami prywatnymi,
- 5) decydowanie z zastrzeżeniem kompetencji Z.U.S., w sprawach majątkowych Ubezpieczalni, a w szczególności w sprawach:
 - a) sposobu tworzenia i użytkowania funduszy specjalnych dla celów wskazanych w art. 238 ustawy,
 - b) lokaty funduszy,
 - c) nabywania, zbywania, obciążania nieruchomości,
 - d) zaciągania pożyczek,
 - e) dokonywania inwestycji, przekraczających kwotę zł 5,000,
- 6) decydowanie w sprawie wszczynania sporów sądowych w sprawach z zakresu kompetencji komisji administracyjnej, oraz sporów z innymi instytucjami ubezpieczeń społecznych, zatwierdzania ugód w sprawach spornych, ustanawiania sędziów polubownych,
- 7) decydowanie w sprawach wniosków dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dotyczących zakresu pomocy leczniczej Ubezpieczalni (§ 12 statutu),
- 8) uchwalanie ogólnych wytycznych dla dyrektora i lekarza naczelnego w zakresie przyznawania świadczeń, udzielanych przez Ubezpieczalnię,
- 9) rozpatrywanie miesięcznych sprawozdań dyrekcji i miesięcznych planów finansowych,

- 10) rozstrzygania sporów między dyrektorem a lekarzem naczelnym, sklerowanych na komisję administracyjną przez przewodniczącego rady,
- 11) decyzje w sprawie przekazywania sporów z lekarzami do rozstrzygnięcia przez komisję rozjemczą dla spraw lekarskich, oraz delegowanie przedstawicieli Ubezpieczalni do tych komisji,
- 12) udzielanie dyrekcyj wiążących wytycznych w zakresie spraw, rozstrzygniętych przez komisję rozjemczą wbrew stanowisku dyrekcji oraz spraw poddanych pod rozważenie przez komisję rewizyjną,
- 13) przygotowywanie wniosków na radę,
- 14) rozpatrywanie wniosków zgłoszonych na radę przez dyрекcję,
- 15) wydawanie opinii dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w sprawach należących do zakresu działania komisji administracyjnej.

W okresie organizacyjnym, tj. od 1.I.1934 r. do chwili obecnej funkcje Rady Ubezpieczalni i Komisji Administracyjnej sprawuje Komisarz, mianowany przez Ministra Opieki Społecznej.

Funkcje Komisarza Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie w r. 1936 pełnili: p. dr Samborski Erazm do 30.IX.36 r., — p. mgr Szajewski Stefan od 1.X. do 31.X. 1936 r., — a od 1.XI.1936 r. p. Strawiński Jan, adwokat.

Organem wykonawczym Ubezpieczalni jest **Dyrekcja**.

Dyrekcja, jako taka, tj. jako ciało kolegialne, nie posiada prawa decyzji. Decydowanie w wszystkich sprawach niezastrzeżonych dla innych organów Ubezpieczalni, należy do dyrektora.

Niektóre kategorie spraw mają być, przed powzięciem przez dyrektora decyzji, rozważane na posiedzeniach dyrekcji, jednakże bez powzięcia uchwały.

Z pośród członków dyrekcji specjalne kompetencje posiada lekarz naczelny w zakresie lecznictwa i profilaktyki.

W razie niemożności pełnienia przez dyrektora czynności, prawa jego i obowiązki przechodzą na wicedyrektora, jako zastępcę dyrektora.

W skład Dyrekcji Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie wchodzi:

- a. Dyrektor, p. inż. Feliks Gadomski,
- b. Lekarz Naczelny, p. dr Mieczysław Kossowski,
- c. Wicedyrektor (w r. 1936 — vacat, od 1.I.1937 r. na stanowisko to powołany został p. Ignacy Galicki).

W r. 1936 Dyrekcja odbywała z reguły każdodziennie posiedzenia, na których omawiane były sprawy natury organizacyjnej i technicznego wykonywania zadań, wynikających z ustawowego zakresu działania.

Na czele Dyrekcji stoi Dyrektor.

Do zadań Dyrektora Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie należy:

- 1) wykonywanie ustawowych i statutowych zadań Ubezpieczalni, zgodnie z uchwałami rady i komisji administracyjnej,
- 2) układanie preliminarza budżetowego,
- 3) wykonywanie budżetu,
- 4) opracowywanie sprawozdania rocznego i zamknięć rachunkowych, oraz przedkładanie miesięcznych sprawozdań komisji administracyjnej i przedstawianie jej miesięcznych planów finansowych,

- 5) orzekanie, z zastrzeżeniem kompetencji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, we wszystkich sprawach, wynikających ze stosunku ubezpieczeniowego, a w szczególności o obowiązku ubezpieczenia, o wysokości składek, o uprawnieniach do kontynuowania ubezpieczenia, o właściwości Ubezpieczalni itp.,
- 6) przyznawanie świadczeń z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa,
- 7) dokonywanie inwestycji do wysokości zł 5,000,
- 8) wykonywanie czynności wymienionych w § 45 i 50 statutu, z wyjątkiem wydawania opinii w sprawach, należących do zakresu działania innych organów,
- 9) wydawanie instrukcji, normujących organizację biura, podział pracy i tok czynności,
- 10) zgłaszanie na radę i komisję administracyjną wniosków w sprawach, należących do rady lub komisji administracyjnej, oraz referowanie na posiedzeniach tych organów spraw objętych porządkiem obrad, jeżeli nie został wyznaczony referent z pośród członków tych organów,
- 11) przyjmowanie, zawieszanie w czynnościach, zwalnianie, posuwanie na wyższe stanowiska, stosownie do postanowień przepisów służbowych, pracowników Ubezpieczalni, z wyjątkiem członków dyrekcji i zastępcy lekarza naczelnego,
- 12) nakładanie kar przewidzianych w art. 277 ustawy
- 13) stawianie wniosków w sprawach o wykroczenia przewidziane w art. 269 — 275, 278, 279 i 281 ustawy,
- 14) wykonywanie wszelkich czynności administracyjnych, niezastrzeżonych innym organom ubezpieczalni.

Do czynności Lekarza Naczelnego należy:

układanie części leczniczej preliminarza budżetowego i przedstawianie jej do uzgodnienia dyrektorowi, ponadto przedstawianie dyrektorowi sprawy wykonywania budżetu w zakresie lecznictwa, planów organizacji lecznictwa i inwestycji leczniczych, regulaminu dla chorych i regulaminów dla podległych mu pracowników. Lekarz Naczelny kieruje ponadto wydziałem lecznictwa, jako bezpośredni szef personelu leczniczego, odpowiedzialny za dobór pracowników pod względem kwalifikacji zawodowych i należyte wykonywanie ich obowiązków oraz za całokształt spraw lecznictwa Ubezpieczalni.

Jako ciało doradcze przy Lekarzu Naczelnym Ubezpieczalni, istnieje Rada Lekarska, składająca się z przewodniczącego i 8-miu członków. Rada ma za zadanie opiniować następujące, przedstawione jej przez Lekarza Naczelnego, sprawy:

- 1) wnioski Lekarza Naczelnego do projektu budżetowego w zakresie lecznictwa i profilaktyki,
- 2) plany organizacji lecznictwa i akcji zapobiegawczej oraz współdziałania z innymi czynnikami w tym zakresie,
- 3) projekty racjonalnego stosowania środków i metod leczniczych oraz zapobiegawczych,
- 4) projekty regulaminów i instrukcji z zakresu działalności leczniczej i profilaktycznej Ubezpieczalni.

Skład Rady Lekarskiej:

1. p. dr. Kossowski Mieczysław, Lekarz Naczelny, Przewodniczący,
2. p. dr. Freytag Józef zastępca przewodniczącego,

3. p. dr. Rupniewski Edmund, delegat Zarządu Miejskiego m. Lublina,
4. p. dr. Modrzewski Jan — delegat szpitala publicznego,
5. p. dr. Drożdż Wacław, delegat Izby Lekarskiej,
6. p. dr. Chomicki Ludwik, lekarz praktykujący, Chełm,
7. p. dr. Myssakowska Helena, delegat instytucji medycyny zapobiegawczej,
8. p. dr. Imber Wilhelm, lekarz domowy z Parczewa,
9. p. dr. Kowaliński Kazimierz, lekarz specjalista z Lublina,
10. delegat Wydziału Zdrowia i Opieki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

Tymczasowa Komisja rewizyjna kontroluje czynności Komisji Administracyjnej i Dyrekcji oraz dokonywa rewizji ksiąg, dokumentów i zasobów kasowych.

Komisja Rewizyjna składa się z 5-ciu członków i tyluż zastępców.

Członkowie z grupy pracowników:

1. p. Kunicki Leon, urzędnik Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w Lublinie,
2. p. Wójtowicz Władysław, robotnik Puławy.

Ich zastępcy:

1. p. Moskal Józef, urzędnik Banku Rolnego w Lublinie,
2. p. Doroszewski Antoni, robotnik z Chełma.

Członkowie z grupy pracodawców:

1. p. Lūbek Sławomir, dyrektor Kas. Przem. i Roln. w Lublinie,
2. p. Ptasieński Cecyljan, b. poseł na Sejm z Lublina,
3. p. Radzyński Józef, kupiec z Lublina.

Ich zastępcy:

1. p. Miller Teodor, dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie,

2. p. Lewandowski Józef, rzemieślnik z Lublina,
3. p. Kujawski Teofil, przemysłowiec.

Przewodniczący Tymczasowej Komisji Rewizyjnej: p. Lūbek Sławomir, jego zastępca: p. Miller Teodor.

Tymczasowa Komisja Rozjemcza rozstrzyga odwołania od orzeczeń Dyrektora w sprawach świadczeń i kar nałożonych na ubezpieczonych.

Komisja ta składa się z 7-miu członków.

a. Członkowie z grupy ubezpieczonych:

1. p. Brzezicki Stefan, urzędnik Izby Przemysłowo-Handlowej, Lublin,
2. p. Karasiński Stanisław, urzędnik Monopolu Tytoniowego,
3. p. Ziembicki Bohdan, monter,
4. p. Walczak Józef, robotnik.

Ich zastępcy:

1. Suracki Kazimierz, urzędnik Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w Lublinie,
2. p. Szponarowicz Michał, szofer,
3. p. Piekietko Stanisław, robotnik z Chełma.

b. Członkowie z grupy pracodawców:

1. p. Papiewski Franciszek, przedsiębiorca,
2. p. Chodorowski Michał, przedsiębiorca,
3. p. Fischer Jan — Dyrektor Spółdz. Mlecz. Jajcz.

Ich zastępcy:

1. p. Inż. Golla Romuald, dyrektor elektrowni,
2. p. Żurek Tomasz, kupiec,
3. p. Łopaciński Rupert, dyrektor Cukrowni „Lublin”.

Przewodniczący Tymczasowej Komisji Rozjemczej: p. Brzezicki Stefan, jego zastępca p. Pruchniak Stanisław.

W roku 1936 Komisja Rozjemcza rozpatrzyła 221 odwołań.

ROZDZIAŁ II.

ORGANIZACJA UBEZPIECZALNI.

Organizacja Centrali Ubezpieczalni przedstawia się następująco:

Praca w biurach Ubezpieczalni jest rozgraniczona pomiędzy 3-y wydziały i sekcję samodzielną:

- I. Wydział Ubezpieczeniowy,
- II. Wydział Finansowy,
- III. Wydział Lecznictwa,
- IV. Sekcja Administracyjno-Gospodarcza.

Na czele Wydziałów stoją członkowie dyrekcji i tak: kierownikiem Wydziału Ubezpieczeniowego jest w zasadzie Wicedyrektor, które to stanowisko było w r. 1936 nieobsadzone, zaś od dnia 1.1.37 r. na stanowisko to powołany został p. Ignacy Galicki, kierownikiem Wydziału Finansowego — Dyrektor p. inż. Feliks Gadowski, Kierownikiem Wydziału Lecznictwa — Lekarz Naczelny p. dr. Mieczysław Kossowski.

Sekcja Administracyjno-Gospodarcza podlega bezpośrednio Dyrektorowi Ubezpieczalni.

I. Organizacja Wydziału Ubezpieczeniowego

Wydział Ubezpieczeniowy składa się z:

1. Biura zgłoszeń i informacji — 1 pracownik,
2. Sekcji ewidencji, orzecznictwa i kontroli zakładów pracy — 22 pracowników; w skład sekcji wchodzi:

- a) referat orzecznictwa ogólnego,
- b) " " wypadkowego,
- c) " karny,
- d) " kontroli i inspekcji,
- e) " rejestracji,
- f) " ewidencji,

3. Sekcji wymiaru składek i repartycji — 11 pracowników,

4. Sekcji świadczeń — 5 pracowników.

W skład tej sekcji wchodzi:

- a) referat świadczeń wypadkowych i emerytalnych robotniczych,
- b) referat świadczeń emerytalnych i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych oraz inwalidów wojennych,
- c) referat świadczeń krótkoterminowych (chorobowych),
- d) referat bratnich Ubezpieczalni.

II. Organizacja Wydziału Finansowego

Wydział Finansowy składa się z:

- 1) Sekcji rachunkowości z kasą i likwidaturą — 8 pracowników,
 - 2) Sekcji poboru składek — 9 pracowników.
- Ta ostatnia sekcja składa się:
- a) z referatu poboru składek,
 - b) z referatu egzekucji.

Poza pracownikami biurowymi, już wykazanymi, Ubezpieczalnia zatrudnia inkasentów, którzy jednocześnie pełnią funkcje kontrolerów i noszą miano inkasentów-kontrolerów. Na terenie objętym działalnością Ubezpieczalni jest ich 9-ciu. Wynagrodzenie ich było przeważnie jednostkowe z uwagi na charakter ich czynności.

III. Wydział Lecznictwa

Lecznictwo w Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie zasadniczo od 1 stycznia 1935 r. oparte jest na systemie lekarza domowego, jako podstawowym elemencie organizacyjno-fachowym w zakresie udzielania świadczeń w ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa.

Charakterystycznymi cechami pracy lekarza domowego są:

- a) terenowość,
- b) bezpośredni dostęp chorego do lekarza,
- c) bezpośrednie udzielanie świadczeń uprawnionym w zależności od stanu choroby,
- d) ciągłość leczenia i opieki nad chorymi,
- e) zapewnienie chorym należytej pomocy lekarskiej, konsultacyjno-specjalistycznej, szpitalnej, w zakładach leczniczych,
- f) zespolecie w jednych rękach pomocy lekarskiej i działalności profilaktycznej na określonych terenach.

Uzupełnieniem pracy lekarzy domowych jest pomoc lekarska udzielana przez lekarzy specjalistów tym chorym, którzy zostaną skierowani do nich przez lekarzy domowych. W chorobach dziecięcych, wenerycznych, i położniczych chorzy zwracają się do lekarzy specjalistów bez pośrednictwa lekarzy domowych.

Personel pomocniczo-lekarski, przydzielony poszczególnym lekarzom domowym i specjalistom, podlega im bezpośrednio w zakresie wykonywania pracy zawodowej i przyjętych na siebie obowiązków.

Teren objęty działalnością Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie jest podzielony na 3-ty obwody:

1. obwód leczniczy Lublin,
2. " " Chełm,
3. " " Puławy (zniesiony w m. VIII. 1936 r.)

Na czele każdego obwodu stoją lekarze obwodowi, podlegli bezpośrednio Lekarzowi Naczelnemu.

Obwód leczniczy Lublin obejmuje: m. Lublin i powiaty: lubelski, lubartowski i janowski od I.VIII.1936 r. zaś także i powiat puławski.

1. Na terenie obwodu leczniczego w Lublinie, Ubezpieczalnia Społeczna w r. 1936 posiadała:

- a) lekarzy domowych — 18, z czego w m. Lublinie — 6, z dniem I.VII.36 r. liczbę lekarzy domowych powiększono do 7-miu,
w pow. lubelskim — 4, (Bełżyce, Milejów, Bychawa, Piaski Luterskie),
w pow. lubartowskim — 4, (Lubartów, Łęczna, Michów, Czemierniki),
w pow. janowskim — 4, (Kraśnik, Janów, Zaklików, Annopol),
- b) lekarzy specjalistów — 11, w Lublinie,
- c) lekarzy dentystów — 6, (Lublin, Piaski Iu, Lubartów, Łęczna, Kraśnik, Janów),
- d) lekarzy rezerwy — 3, w Lublinie,
- e) personel pomocniczo-lekarski — 3, w Lublinie,
- f) Zakład leczenia fizykalnego — w Lublinie, którego personel składa się z 2-ch osób, lekarza i sanitariuszki. Zakład ten jest czynny przez 11 miesięcy w roku w godzinach umożliwiających ubezpieczonym korzystanie z jego dobrodziejstw.
- g) służby niższej zatrudnionej w lecznictwie: 2 osoby — 1 goniec i 1 sprzątaczką.

2. Na terenie obwodu leczniczego w Chełmie:

- a) lekarzy domowych — 9, (Chełm, Rejowiec z dojazdem do cementowni Firley, Dorohusk, Siedliszcze, Włodowa, Parczew, Ostrów, Uhrusk z dojazdem 2 razy w tygodniu do Dubeczna).
- b) lekarzy specjalistów — 4, w Chełmie,
- c) lekarzy dentystów — 4, (Chełm, Włodawa, Rejowiec, Ostrów).

- d) personel pomocniczo - lekarski — 1, w Chełmie.

Na okres kampanii cukrowniczej od 1.IX. — 31.XII przyjęto 1-ną siłę pomocniczo-lekarską do Rejowca. W końcu 1936 r. przyjęto 1-ną siłę pomocniczo-lekarską do Dubeczna.

- e) Zakład leczenia fizykalnego w Chełmie, którego personel składa się z 2-ch osób — lekarza i sanitariuszki.

Zakład leczenia fizykalnego w Chełmie jest czynny przez 6 miesięcy w ciągu roku, po 3-y godziny dziennie.

3. Na terenie obwodu leczniczego w Puławach.

- a) lekarzy domowych — 10, z czego w Puławach 2, w Irenie 2, a po 1-y w: Opolu, Garbowie, Kazimierzu n. W., Nałęczowie, Kurowie i Baranowie,

- b) lekarzy dentystów — 5, (Puławy, Dęblin, Opole, Nałęczów, Wąwolnica).

- c) personel pomocniczo-lekarski — 2 (w Puławach i Dęblinie); w okresie kampanii cukrowniczej od 1.X.36 do 31.XII przyjęto 1-ną siłę pomocniczo-lekarską do Garbowa.

Z dniem 1.VIII.1936 r. obwód puławski został zlikwidowany, a jego teren przydzielono do obwodu leczniczego w Lublinie. Od tego czasu do Puław i Dęblina na komisje lekarskie dojeżdża każdorazowo lekarz obwodowy z Lublina.

4. Ubezpieczalnia posiada w Lublinie własną aptekę. Niezależnie od wydawania leków ubezpieczonym, apteka Ubezpieczalni wytwarza własne preparaty i zaopatruje w leki składnice apteczne podręczne u wszystkich lekarzy domowych i specjalistów — na prowincji.

Apteka Ubezpieczalni zatrudnia 14 pracowników:

- kierownika apteki — 1,
magistrów farmacji — 2,
pomocników aptekar. — 4,
fasowaczek — 2,
pracownika biurowego — 1,
służby niższej — 4,

5. Zakład Rentgena w Lublinie posiada następujące urządzenia:

- 2 aparaty diagnostyczne,
1 aparat terapeutyczny.

Zakład Rentgenowski obsługuje — 1 lekarz specjalista — rentgenolog i 1 laborant.

Zakład jest czynny przez cały rok bez przerwy. Pomocnicze zdjęcia wykonywują oprócz tego umówieni lekarzy-rentgenologów w Chełmie i Puławach.

6. Chorzy na gruźlicę są leczeni w Przichodni Przeciwgruźliczej — na mocy specjalnej umowy zawartej z Lubelskim Wojewódzkim T-wem Przeciwgruźliczym w Lublinie.

7. Analizy wszelkie — umożliwiające diagnostykę — są wykonywane przez Państwowy Zakład Higieny, Oddział w Lublinie, na podstawie

umowy. Analizy z terenu powiatów chełmskiego i włodawskiego są wykonywane przez umówionego lekarza w Chełmie.

8. W wydziale lecznictwa zatrudniony jest jeden pracownik administracyjno-lekarski, jako referent, który załatwia wszelkie czynności kancelaryjne tego wydziału.

9. Pomoc akuszerska jest udzielana przez dyplomowane akuszerki. Na terenie Ubezpieczalni pracuje umówionych 140 akuserek, za wynagrodzeniem jednostkowym.

10. Leczenie szpitalne.

Ubezpieczalnia przy leczeniu ubezpieczonych wymagających leczenia szpitalnego, korzysta ze szpitali publicznych w całym terenie działalności Ubezpieczalni. Chorzy są przyjmowani przez szpitale na podstawie przekazów lekarzy domowych lub specjalistów.

11. Leczenie sanatoryjne.

Chorych wymagających leczenia klimatyczno-sanatoryjnego Ubezpieczalnia kieruje do sanatoriów: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Bystrzy, Busku, Iwoniczu i innych. Chorzy są leczeni w sanatoriach we wszystkich sezonach.

12. Kolonie i półkolonie.

W okresie letnim Ubezpieczalnia wysyła dzieci ubezpieczonych na kolonie i półkolonie, w ten sposób prowadząc akcję zapobiegawczą wśród młodego pokolenia. Osiągane rezultaty pozwalają rokować znaczne podniesienie się stanu zdrowotności młodzieży w wieku od 5 — 14 lat.

Niezależnie od bezpośredniego wysyłania dzieci na kolonie, Ubezpieczalnia subsydluje cały szereg towarzystw dobroczynnych i społecznych, które urządzają kolonie i półkolonie we własnym zakresie.

13. Komisje lekarskie.

Chorzy ubezpieczeni lub członkowie ich rodzin w razie wskazania lub konieczności leczenia sanatoryjnego lub szpitalnego, są kierowani na komisje lekarskie, które się odbywają: w Lublinie w każdy czwartek, w Chełmie, Puławach i Dęblinie — raz w miesiącu.

IV. Sekcja Administracyjno - Gospodarcza — 5 pracowników umysł. i 4 pracowników fizycznych.

Sekcja ta składa się:

1. z kancelarii ogólnej,
2. z referatu personalnego,
3. z referatu organizacyjnego, gospodarczego i administracji nieruchomości.
4. z archiwum.

Nadto w związku z czynnościami tej Sekcji funkcjonują komisje:

- a) zakupów,
- b) odbiorcza,
- c) orzekania zbędności ruchomości,
- d) szacunkowa,
- e) przetargowa.

Punkty kontrolne (Oddziały i Ekspozytury) — 4 pracowników umysłowych i 2 pracowników fizycznych.

Organizacja Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie od roku 1934 ulegała kilkakrotnym zmianom w zakresie pracy poszczególnych komórek w terenie.

I tak w r. 1934 Ubezpieczalnia posiadała: dwa Oddziały Administracyjne o pełnym zakresie działania, tj. w Chełmie i Puławach, oraz cztery ekspozytury: we Włodawie, Kraśniku, Lubartowie i Dęblinie.

W miarę postępu prac organizacyjnych, jeszcze w r. 1934 zostały zlikwidowane ekspozytury we Włodawie, Kraśniku i Lubartowie, a ich agendy przekazano do Centrali Ubezpieczalni w Lublinie.

W następnym 1935 r. w m-cu wrześniu zakres czynności Oddziałów Administracyjnych zostaje zasadniczo ograniczony.

Od tego czasu, do chwili obecnej, Oddziały odgrywają rolę punktów kontrolnych (ekspozytur) do zakresu czynności których, podobnie jak i Ekspozytury w Dęblinie, — należą:

- a) przyjmowanie zgłoszeń, wymeldunków, zmian zarobków, deklaracji na legitymacje, wykazów stanu zatrudnienia itp.,
- b) udzielanie informacji w zakresie ubezpieczeń: chorobowego i długoterminowych,
- c) sprzedaż druków i formularzy,
- d) inkaso składek ubezpieczeniowych,
- e) przeprowadzanie kontroli pracodawców i ubezpieczonych,
- f) dokonywanie wypłat zleconych przez Dy-

rekcję Ubezpieczalni Społecznej, oraz niektórych świadczeń i zwrotów gotówkowych,

- g) doręczanie legitymacji ubezpieczeniowych,
 - h) nakazów i wezwań płatniczych,
 - i) załatwianie spraw i dochodzeń zleconych przez Centralę,
 - j) rejestracja pozostających bez pracy pracowników umysłowych,
 - k) wystawianie legitymacji kontrolnych bezrobotnym pracownikom umysłowym i odnotowanie dat zgłoszenia się do kontroli,
 - l) wysyłanie kart rejestracyjnych nowozarejestrowanych bezrobotnych pracowników umysłowych do biur Funduszu Pracy — raz w miesiącu,
 - l) wystawianie i przysyłanie formularzy Nr 8 do Centrali w celu przekazania zasiłku,
 - m) przyjmowanie roszczeń o zasiłek na wypadek braku pracy pracowników umysłowych,
 - n) przyjmowanie roszczeń o zaopatrzenie inwalidzkie pracowników fizycznych,
 - o) przyjmowanie roszczeń o renty: inwalidzkie, wdowie, sieroce itd.—pracowników umysłowych,
 - p) przyjmowanie roszczeń o zapomogę pośmiertną z ubezp. emerytalnego pracown. umysłowych i robotników,
 - r) w zakresie ubezpieczenia wypadkowego:
 - 1) przyjmowanie zawiadomień o wypadku,
 - 2) doniesień o wypadku,
 - 3) przesłuchiwanie protokolarne poszkodowanego i świadków,
 - 4) wzywanie na badanie lekarskie, na polecenie Centrali.
- Przy wypadkach śmiertelnych — przyjmowanie roszczeń o rentę wypadkową wdową i sierocą oraz rentę wypadkową dla dalszych członków rodziny.
- s) przedkładanie sprawozdań kasowych,
 - t) każdodziennie przekazywanie zainkasowanej gotówki.

ROZDZIAŁ III.

UBEZPIECZENI I ZAKŁADY PRACY.

Dane liczbowe i charakterystyka tych danych.

Tabela 1. Liczba zakładów pracy w poszczególnych miesiącach 1935 i 1936 r.

Rok	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień	Przeciętnie
1935	7890	7901	7907	7703	7411	7176	7089	7200	7412	7642	7758	7712	7567
1936	7592	7694	8005	7996	7876	7850	8123	7599	7724	7739	7831	7973	7833
Przybyło + Ubyło -	-298	-207	+98	+293	+465	+674	+1034	+399	+312	+97	+73	+261	+ 266

Tabela 2. Liczba pracowników umysłowych w poszczególnych miesiącach 1935 i 1936 r.

Rok	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień	Przeciętnie
1935	6341	6333	6407	6386	6519	6686	6296	6027	6305	6518	6543	6559	6410
1936	6270	6282	6281	6372	6458	6512	6355	6333	6567	6664	6683	6456	6437
Przybyło + Ubyło -	-71	-51	-126	-14	-61	-174	+59	+306	+262	+146	+140	-103	+ 27

Tabela 3. Liczba pracowników fizycznych w poszczególnych miesiącach 1935 i 1936 r.

Rok	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień	Przeciętnie
1935	19329	19892	20615	21599	23269	23379	24401	25234	25593	29959	28300	21577	23596
1936	20826	20932	22344	25825	28000	28393	28636	28764	29389	32223	31056	23598	26665
Przybyło	1497	1040	1729	4226	4731	5014	4235	3530	3796	2264	2756	2021	3069

Tabela 4. Liczba pracowników umysłowych i fizycznych razem w poszczeg. miesiącach 1935 i 1936 r.

Rok	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październ.	Listopad	Grudzień	Przeciętnie
1935	25670	26225	27022	27985	29788	30065	30697	31261	31898	36477	34843	28136	30006
1936	27096	27214	28625	32197	34458	34905	34991	35097	35956	38887	37739	30054	33102
Przybyło	1426	989	1603	4212	4670	4840	4294	3836	4058	2410	2896	1918	3096

Tabela 5. Przeciętna liczba ubezpieczonych, zatrudnionych w różnych zakładach pracy w r. 1935 i 1936

Rok	Handel	Przemysł	Rzemiosło	Przedsięb. i instytucje samorządowe	Przedsięb. i instytucje państwowe	Eksploat. lasu i obróbka drzewa	Szkoły prywatne	Szpitala prywatne	Spółki sa- mochodowe	Przedsięb. budowlane	Służba domowa	Inne	Razem
1935	2086	6088	1940	3421	4900	1750	414	211	167	312	5058	3659	30006
1936	2161	6346	2004	4208	5375	1965	584	218	180	746	5092	4223	33102
Przybyło	75	258	64	787	475	215	170	7	13	434	34	564	3096

Tabela 6. Przeciętna liczba zakładów pracy w poszczeg. ośrodkach Ubezp. Społecznej w 1935 i 1936.

Rok	Lublin miasto	Lublin powiat	Chełm miasto i powiat	Janów miasto i powiat	Lubartów miasto i powiat	Puławy miasto i powiat	Włodawa miasto i powiat	Razem
1935	4146	525	792	498	330	917	359	7567
1936	4255	612	844	501	336	942	343	7833
Przybyło+ Ubyło —	+109	+ 87	+ 52	+ 3	+ 6	+ 25	— 16	+ 266

Tabela 7. Przeciętna miesięczna liczba ubezpieczonych w poszczególnych ośrodkach Ubezpieczalni Społecznej w r. 1935 i 1936.

Rok	Lublin miasto	Lublin powiat	Chełm miasto i powiat	Janów miasto i powiat	Lubartów miasto i powiat	Puławy miasto i powiat	Włodawa miasto i powiat	Razem
1935	16821	629	3528	2211	934	4400	1483	30006
1936	18588	784	3558	2208	1120	5256	1588	33102
Przybyło+ Ubyło —	+1767	+ 155	+ 30	— 3	+ 186	+ 856	+ 105	+ 3096

Rok sprawozdawczy przyniósł, w porównaniu z rokiem 1935, poprawę zarówno co do ilości zakładów pracy jak i stanu zatrudnienia w nich pracowników. Przeciętna ilość zakładów pracy zwiększyła się o 3,5%, zaś pracowników o 10%, w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Dane te ilustruje tabela 1 — liczba czynnych zakładów pracy w poszczególnych miesiącach 1935 i 1936 r. (str. 16).

Z tabeli tej widać, że przeciętna miesięczna liczba czynnych zakładów pracy wzrosła w roku sprawozdawczym, w porównaniu z rokiem 1935, z 7567 na 7833, czyli o 266 zakładów pracy, co stanowi około 3,5%.

Analiza głębsza tej tabeli jest utrudniona bardzo okolicznością, że za zakład pracy uważa się zarówno gospodarstwo domowe, jak i duże przedsiębiorstwo fabryczne. Zmniejszenie się więc ilości zakładów pracy często o paręset, może mieć mniejsze znaczenie ekonomiczne, niż zwinięcie jednego dużego przedsiębiorstwa fabrycznego. Przy analitycznym wniknięciu w zmiany ilości zakładów pracy w r. 1935, zauważyć można silny spadek liczby zakładów pracy w sezonie letnim w miesiącach VI, VII, VIII, któremu nie towarzyszył zupełnie spadek ilości ubezpieczonych. Zjawisko to tłumaczyć można zwijaniem gospodarstw domowych na czas urlopów wakacyjnych przez pracodawców. Daje się również zauważyć w r. 1936 duży spadek ilości zakładów pracy w sezonie zimowym 1936 r. (mies. I i II), przy silnym wzroście ilości tych zakładów w sezonie letnim w miesiącach V, VI, VII, VIII, IX. Wskazywałoby to na zmniejszenie się m. in. w r. 1936 drobnej eksploatacji lasów, przy zwiększeniu się silnym ruchu

budowlanego w sezonie letnim r. 1936. Dalszej przyczyny tego zjawiska należy szukać w bardzo intensywnie przeprowadzanej wiosną 1936 r. akcji kontrolnej Ubezpieczalni Społecznej.

Tabela 2 (str. 17) — dotyczy liczby pracowników umysł. w poszczególnych miesiącach.

Z tabeli tej nie można wyprowadzić optymistycznych wniosków co do położenia ekonomicznego pracowników umysłowych, choć przeciętna ilość zatrudnionych pracowników wzrosła z 6410 (r. 1935) — na 6437 (r. 1936) t.j. o 27-miu pracowników umysłowych.

O ile w r. 1935 zaznaczyło się zwiększenie zatrudnienia pracowników umysłowych w mies. V i VI, oraz X, XI i XII, przy silnym spadku w mies. VII, VIII i IX, o tyle w roku 1936 zaznaczyło się to zwiększenie w miesiącach V i VI i IX, X i XI, przy spadku w miesiącach I, II, III oraz VII i VIII. Wskazuje to na wyraźną sezonowość tego zatrudnienia, przy czym spadek ilości zatrudnionych pracowników umysłowych w m. VII, VIII — należy tłumaczyć okresem wakacyjnym (nauczycielstwo), zaś w innych miesiącach martwym okresem koniunkturalnym.

Niemniej w porównaniu z r. 1935 daje się zauważyć nieznaczna stabilizacja zatrudnienia Tabela 3 (str. 17) obrazuje liczbę pracowników fizycznych w poszczególnych miesiącach 1935 i 1936 r.

Rok 1936 zaznaczył się stałym przyrostem liczby ubezpieczonych pracowników fizycznych, w porównaniu z r. 1935, przy czym w każdym porównywanym miesiącu ilość zatrudnionych w r. 1936 jest większa od tej ilości w r. 1935. O ile minimum zatrudnienia w latach 1935 i 1936

przypada na miesiące I i II (okres bezrobocia zimowego), o tyle maksimum na m. X i XI (kampania w cukrowniach). Naogół powiększenie się ilości pracowników fizycznych wskazuje na dużą poprawę koniunkturalną, wyrażającą się zwiększeniem stopnia zatrudnionych o przeszło 13%.

Tak wydatnie zwiększony stopień zatrudnienia pochodzi w pierwszym rzędzie z powodu rozszerzenia inwestycji państwa i samorządu oraz ruchu budowlanego.

Tabela 4 (str. 17) dotyczy liczby pracowników umysłowych i fizycznych razem w poszczególnych miesiącach 1935 i 1936 r.

Z tabeli 5 (str. 17) widać strukturę zatrudnienia pracowników na tutejszym terenie pod względem charakteru zakładów pracy, w których pracują.

Załączony wykres (załączniki) obrazuje to jeszcze wyraźniej, wykazując ponadto poprawę w każdej dziedzinie życia gospodarczego, uwidocznioną we wzroście stopnia zatrudnienia.

Jak widać, najwięcej pracowników zatrudnia w porządku kolejnym: przemysł, potem przedsiębiorstwa państwowe, gospodarstwa domowe, samorząd, handel, rzemiosło, eksploatacja leśna, budowy i inne. Jeśli porównać ilość zatrudnionych pracowników z inicjatywy prywatnej oraz rządowej i samorządowej, to uzyskamy obraz następujący:

przedsiębiorstwa prywatne zatrudniają w r. 1936 miesięcznie przeciętnie 23.519 prac.
przedsiębiorstwa państw. i samorząd. w r. 1936 miesięcznie przeciętnie 9,583 prac.

Dużą ilość pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach państwowych tłumaczyć należy istnieniem państwowych instytucji i przedsiębiorstw w powiecie puławskim; w przedsiębiorstwach samorządowych zaś akcją przeciwdziałania bezrobociu przez uruchomienie inwestycji miejskich. Co do rodzaju i charakteru przedsiębiorstw przemysłowych, znajdujących się na terenie działalności Ubezpieczalni, to należałoby wymienić:

- 1) przemysł rolno-przetwórczy:
młyny, krochmalnie, drożdżownie, gorzelnie, browary;
- 2) przemysł chemiczny:
huty szkła, rektyfikacje spirytusu, cukrownie, gazownie;
- 3) przemysł mineralny:
cementownie, cegielnie;
- 4) przemysł mechaniczny i metalurgiczny:
wytwórnie samolotów, fabr. maszyn rolniczych, fabryki wag, odlewnie;
- 5) przemysł budowlany:
przedsiębiorstwa budowlane;
- 6) przemysł górniczy:
kopalnie fosforytów, łomy;

7) przemysł drzewny:

tartaki;

8) przemysł elektryfikacyjny:

elektrownie;

9) przemysł garbarski:

garbarnie, zakłady rymarskie.

Inne gałęzie przemysłu nie są na tutejszym terenie reprezentowane, lub znajdują się w bardzo nieznacznym stopniu rozwojowym.

Tabela 6 (str. 18) ilustruje rozmieszczenie zakładów pracy w terenie.

Zgrupowanie przedsiębiorstw wykazuje dużą supremację miasta i powiatu Lublin, nad terenem pozostałych pięciu powiatów. Około 54% ogółu zgłoszonych przedsiębiorstw, zatrudniających około 56% ogółu zgłoszonych pracowników, znajduje swoją siedzibę w Lublinie. Stan ten tłumaczy się w pierwszym rzędzie tym, że Lublin jako miasto wojewódzkie jest centralną siedzibą przedsiębiorstw zatrudniających pracowników na terenie wszystkich powiatów, należących terenowo do Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie (Urząd Wojewódzki, Kuratorium Szkolne, Dyrekcja Poczty i Telegrafów itp.)

Z większych przedsiębiorstw należałoby tu wymienić:

- 1) Lubelską wytwórnię samolotów,
- 2) fabryki maszyn rolniczych,
- 3) cukrownię,
- 4) rektyfikację spirytusu,
- 5) przedsiębiorstwa miejskie (wodociągi, kanalizacje, elektrownia, gazownia, rzeźnia, budowlano-drogowe itp.),
- 6) P. K. P. — Oddział Lublin,
- 7) garbarnie,
- 8) browar z fabryką wód gazowych,
- 9) elewator zbożowy,
- 10) krochmalnię,
- 11) odlewnie,
- 12) drożdżownię.

Następne miejsce zajmuje powiat puławski z dużym zgrupowaniem przedsiębiorstw państwowych oraz przedsiębiorstw budowlanych w Dęblinie, Państwowym Instytutem Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, zakładem Zdrojowym w Nałęczowie, cukrowniami w Opolu i Garbowie, silnie rozwiniętym rzemiosłem kuśniersko-garbarskim w Kurowie, browarem w Kluczkowicach, oraz Państwowym Zarządem Wodnym w Puławach. Na trzecim miejscu wymienić należy powiaty chełmski i włodawski, z rozwiniętym silnie przemysłem hutniczo-szklanym (4 huty szkła) oraz drzewnym (tartaki), spożywczym (młyny), Cementownią Firley i Cukrownią w Rejowcu, Oddziałem P. K. P. w Chełmie i Powiatowymi Zarządami Drogowymi oraz Zarządem miasta w Chełmie.

Na czwartym miejscu — powiat janowski z kamieniołomami i kopalnią fosforytów w Rachowie, Cukrownią w Zakrzówku, tartakami i mły-

nami. Na ostatnim miejscu stoi powiat lubartowski, z hutą szkła w Lubartowie.

Rok 1936 zaznaczył się wzrostem ilości przedsiębiorstw na całym nieomal terenie.

Ilość przedsiębiorstw najsilniej wzrosła w Lublinie (mieście i powiecie), oraz Chełmie i Puławach, przy minimalnym zwiększeniu się ilości przedsiębiorstw w pozostałych powiatach, co wskazywałoby na tendencję grupowania się przedsiębiorstw w miejscach skupień gospodarczych i w oparciu o już istniejące przedsiębiorstwa. Niewielki spadek ilości przedsiębiorstw wykazuje pow. włodawski.

Jak z analizy tabeli 6 tak i z tabeli 7 (str. 18) wynika, że największa ilość pracowników zatrudnionych przypada na miasto i powiat Lublin, a dalej w kolejności stopnia uprzemysłowienia wyżej zaznaczonego. W r. 1936 najsilniejszy wzrost zatrudnienia wykazało m. Lublin i powiat puławski (przeważnie Dęblin).

Pozostałe powiaty wykazały zaledwie nieznaczny wzrost stopnia zatrudnienia. Szczególnie dotkliwym dla rozwoju zatrudnienia w pow. chełmskim i włodawskim jest zły stan ekonomiczny przemysłu szklano-hutniczego.

Tabela 8 podaje przeciętny miesięczny przypis składek na ubezpieczenie chorobowe, przeciętną liczbę ubezpieczonych i przeciętną składkę ubezpieczeniową w r. 1935 i r. 1936.

Rok	Rzeczny miesięczny przypis składek na ubez. chor. zł	Przeciętna liczba ubezpieczonych	Przeciętna składka miesięczna na 1 ubezpieczon. zł
1935	131,146	30,006	4,37
1936	136,367	33,102	4,12
Przybyło + Ubyło -	+ 5,221	+ 3,096	- 0,25

Z tabeli 8 widać: 1) zwiększenie się przeciętnej ilości ubezpieczonych o około 10%, 2) zwiększenie się wymierzonej pracodawcom sumy składek ubezpieczeniowych tj. przypisu około 6%, oraz 3) zmniejszenie się wysokości przeciętnej składki miesięcznej, przypadającej na jednego ubezpieczonego, co wynika z dużego wzrostu zatrudnienia, przeważnie pracowników dniówkowych i niewykwalifikowanych, o niskich zarobkach.

Przy rozważaniu dalszym problemu ilości ubezpieczonych, należałoby poruszyć sprawę ich stanu rodzinnego, gdyż Ubezpieczalnia w swej działalności świadczeniowej musi się liczyć z tym stanem. Otóż, cechą główną terenu tutejszej Ubezpieczalni jest duża fluktuacja sezonowa ubezpieczonych, zatrudnionych przeważnie okresowo na niezbyt długie okresy czasu.

Stale zatrudnianych pracowników jest stosunkowo b. mało, duża zaś ilość, bo ponad 50% ogółu pracowników, nie może się wykazać większą ilością tygodni pracy osiągniętych w roku, niż 13 tygodni.

Tabela 9 ilustruje procentowy podział ubezpieczonych według czasokresu zatrudnienia w r. 1934 i r. 1935.

	Liczba tygodni zatrudnienia				Pełny okres 104 tygodni składowych
	od 4 do 25	od 26 do 51	od 52 do 77	od 78 do 103	
% ogółu ubezpieczonych	51,13	16,41	10,75	9,27	12,44

Tabela 9 ilustruje stan stopnia zatrudnienia łącznie z lat 1934 i 1935 na tutejszym terenie. Rok 1936 przyniósł poprawę, lecz wykazany tą tablicą stan zatrudnienia jest tak znamieny, że poprawa musiałaby być radykalna, aby położenie pracownicze pod względem ekonomicznym osiągnęło wystarczające zaspokojenie potrzeb.

Stan ten również odbija się w sposób wyraźny na ilości członków rodziny, którą ubezpieczeni do Ubezpieczalni zgłaszają.

Na jednego zatrudnionego pracownika zgłoszonego do Ubezpieczalni, przypada przeciętnie 1,2 członka rodziny, co zupełnie nie odpowiada stosunkom populacyjnym na tutejszym terenie.

Zjawisko to ma następujące powody: pracownik jest zatrudniony krótko, a nie mając nadziei, aby to zatrudnienie nabrało cech trwałości, nie dba o uzyskanie uprawnień dla swej rodziny; pozatem pracownicy nie są dostatecznie zorientowani w uprawnieniach im przysługujących.

Tabela 10 podaje procentowy podział ubezpieczonych wg zarobków zgłaszanych do ubezpieczenia w r. 1934 i r. 1935.

	Wysokość zarobku tygodniowego w złotych					
	od 6 do 11	od 12 do 23	od 24 do 35	od 36 do 59	od 60 do 173	174
% ogółu ubezpieczonych	51,08	31,39	8,39	5,97	3,09	0,08

Również i zarobki pracowników zeznane Ubezpieczalni, a podane w tabeli 10 przedstawiają się bardzo skromnie. Stan ten z lat 1934 i 1935 wobec obniżenia się przeciętnej składki, jak zaznaczono w tablicy 8, uległ pogorszeniu. Stan dochodów pracowniczych w okresie dwóch lat 1934 i 1935 ujmujący oba te czynniki, a to okres zatrudnienia bardzo nieznaczny i małe zarobki, daje nam tabela 11.

Tabela 11. Zarobki ubezpieczonych w r. 1934 i r. 1935.

	Zarobek dwuletni w złotych			
	do 499	od 500 do 999	od 1000 do 2999	3000 i powyżej
% ogółu ubezpieczonych	62,63	14,35	15,11	7,91

Tutaj stan w r. 1936 poprawił się, w stopniu bardzo niasnacznym, przez zwiększenie okresów zatrudnienia.

Tabela 12 podaje podział ubezpieczonych wg przeciętnego zarobku tygodniowego według danych za r. 1934 i r. 1935

	Przeciętny zarobek tygodniowy w zł					
	do 5,99	od 6 do 11,99	od 12 do 24,99	od 25 do 69,99	od 70 do 150	powyżej 150
% ogółu ubezpieczonych	67,36	13,42	10,08	7,77	1,19	0,18

Przy podzieleniu zarobków pracowników z dwóch lat, przez ilość tygodni z tego okresu, uzyskujemy w tabeli 12 obraz przeciętnego zarobku tygodniowego. Jest to zarobek, jaki ubezpieczony uzyskuje z pracy najemnej, uzasadniającej obowiązek ubezpieczenia.

Stan ten budzić może poważne obawy, lecz dla złagodzenia tego obrazu nadmienić należy, że nie są w nim ujęte żadne inne zarobki lub dochody z majątku ubezpieczonych, dla których praca najemna jest często jedynie uzupełnieniem środków materialnych, niezbędnych na utrzymanie.

Przeliczenie tych zarobków na jedną osobę rodziny ubezpieczonego, pozostającej na jego utrzymaniu, jest ujęte w tabeli 13.

Tabela 13. Przeciętny zarobek tygodniowy policzalny w okresie 104 tygodni przypadających na jedną osobę rodziny ubezpieczonego. Ubezpieczeni ogółem. 1934 i 1935 r.

	Przeciętny zarobek tygodniowy w zł					
	poniżej 6	od 6 do 11,99	od 12 do 24,99	od 25 do 69,99	od 70 do 150	powyżej 150
% ogółu członków (ubezpieczeni - członkowie rodziny)	79,15	10,74	6,29	3,36	0,44	0,02

Zarobek ubezpieczonego podzielono przez liczbę członków rodziny (art. 111 i 112 ustawy) wliczając i ubezpieczonego.

Ogólną charakterystykę stosunków zatrudnienia ubezpieczonych i ich zarobków z pracy najemnej, uzasadniającej obowiązek ubezpieczenia z lat 1934 i 1935, podają nam przytoczone następnie cyfry:

Na jednego ubezpieczonego przypada członków rodziny uprawnionych z art. 111 i 112 ustawy —1,2

Pracownicy fizyczni.

% ogółu pracowników 88,74%
na jednego pracownika fizycznego przypada członków rodziny 1,21
powyżej 26 tygodni składkowych uzyskało w okresie 104 tygodni % ogółu pracowników fizycznych 44,67%

pełny okres zatrudnienia (104 tygodni) uzyskało 9,63%
zarobek z pracy najemnej na jednego pracownika wynosił przeciętnie w okresie 2-ech lat 619 zł
czyli na jeden rok zarobek ten wyniósł 310 „
na jednego członka rodziny uprawnionego razem z ubezpieczonym wypada w 2-ech latach przeciętnie 280 zł
czyli na jeden rok 140 „
na jednego pracownika wypada w okresie 104 tyg. 40 tyg. składkowych
czyli w jednym roku 20 „
co czyni w stopniu zatrudnienia 38,4%

Pracownicy umysłowi.

% ogółu pracowników 11,26%
na jednego pracownika umysłowego ubezpieczonego przypada przeciętnie czł. rodziny 1,12
powyżej 26 tygodni składkowych uzyskało 82,01%
powyżej 12 miesięcy składkowych uzyskało 65,49%
pełny okres zatrudnienia z ogółu pracowników umysłowych osiągnęło 34,64%
na jednego pracownika umysłowego w okresie 2-ech lat zarobek wynosił przeciętnie 3,189 zł
zaś w jednym roku 1,595 „
na jednego członka rodziny uprawnionego razem z ubezpieczonym wypada w 2 latach 1,506 zł
a zatem na rok 753 „
ilość tygodni składkowych w 2 latach przeciętnie na jednego pracownika umysłowego daje 60 tygodni składkowych
zaś w jednym roku 33 tygodni składkowych
co wyrażone w stopniu zatrudnienia stanowi 63,4%

Z uwagi na to, że składka ubezpieczeniowa liczona jest procentowo od zarobków, stosunkowo niskie zarobki pracowników zmniejszają przeciętny przypis składek przypadający na jednego ubezpieczonego i pogarszają położenie finansowe ubezpieczenia chorobowego. Świadczenia lecznicze bowiem udzielane są wszystkim ubezpieczonym jednakowo, bez względu na wysokość opłaconych składek, a administracja na obsługę zwiększonej ilości mało zarobkujących wkładać musi ten sam zakres pracy i kosztów, co na obsługę lepiej zarobkujących.

Sezonowość zatrudnienia powoduje również zwiększony nakład pracy w komórce rejestracji i ewidencji przebiegów ubezpieczenia oraz obciąża silnie pracą referat kontroli i inspekcji, czynności którego to referatu przedstawione są w tabeli 15.

Tabela 15.

Rok i miesiąc	Dokonano zgłoszeń do ubezpiecz. z urzędu			Skontrolo- wano zakładów pracy		Wnioski karne	
	„U”	„R”	„f. 7”	kontrola			
				doraźna	plano- wa		
1935	lipiec	—	522	63	94	28	
	sierpień	19	464	114	147	12	
	wrzesień	21	1211	172	154	19	
	paźdź.	26	795	157	159	24	
	listopad	56	1849	271	267	37	
	grudzień	59	1510	88	243	25	
1936	styczeń	66	1368	88	447	16	
	luty	232	1121	165	475	7	
	marzec	37	1886	238	608	19	
	kwiecień	34	1001	103	323	23	
	maj	16	964	96	307	8	
	czerwiec	25	649	55	417	41	
	lipiec	9	373	48	167	10	
	sierpień	19	1233	57	229	10	
	wrzesień	44	634	57	203	11	
	paźdź.	27	922	52	263	—	
	listopad	—	530	69	259	—	
	grudzień	27	505	46	193	—	
Razem		336	11186	1094	3891	145	700

Wyjaśnienie: „U” — pracownicy umysłowi; „R” — pracownicy fizyczni; „f. 7” — formularze zgłoszeniowe dotyczące zakładu pracy.

Powyższe zestawienie podaje wyniki pracy tego referatu w drugiej połowie 1935 roku i w r. 1936, przy czym na podkreślenie zasługuje nasilenie dokonanych kontroli i wyniki ich w miesiącach XI i XII. 1935 r. i pierwszej połowie 1936 r.

Liczba 11,186 ubezpieczonych, zgłoszonych z urzędu przez organa inspekcyjne Ubezpieczalni dowodzi, że pracodawcy, bądź to wskutek nieświadomości przepisów ustawy, bądź to na skutek innych przyczyn, nie wypełniają ciężących na nich obowiązków ustawowych, czym przede wszystkim wyrządzają wielką krzywdę ubezpieczonemu, którzy niezgłoszeni w terminie do ubezpieczenia, siłą rzeczy mają trudności w korzystaniu ze świadczeń, a nawet niejednokrotnie tracą wogóle prawa do świadczeń. Ponadto Ubezpieczalnia zmuszona jest do utrzymywania zwiększonego aparatu inspekcyjnego, co zwiększa koszty administracyjne.

ROZDZIAŁ IV.

PODSTAWY FINANSOWE DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZALNI.

Analizując ogólne wyniki gospodarki Ubezpieczalni za rok sprawozdawczy 1936 — stwierdzić należy, że działalność Ubezpieczalni dała następujące wyniki:

1) rozszerzenie świadczeń, 2) zmniejszenie zobowiązań z lat ubiegłych przy jednoczesnym terminowym regulowaniu normalnych wydatków bieżących.

Powyższe wyniki osiągnięto głównie na skutek podniesienia stopnia ściągальności składek, który w latach poprzednich był za niski. Według preliminarza na r. 1936 ściągальność składek, stanowiąca o realnych wpływach pieniężnych instytucji, przewidywana była na 90%, przypisu składek, a osiągnięto 91,3%. Bilans za rok 1936 zamyka się nadwyżką w sumie zł 262.989,01 — przy przewidywanej 106,989 zł — co w różnicy daje zwiększenie nadwyżki o zł 156.000,01.

a. Dochody.

1. Składki i odsetki.

Przechodząc do omówienia „Dochodów” w roku 1936, podkreślić należy, że przypisane składki i odsetki wynosiły w roku sprawozdawczym ogółem zł 1.690.167,65, a wpływ gotówkowy zł 1.542.785,29. Porównując powyższe cyfry z wynikiem za rok 1935 — zauważa się poprawę stopnia ściągальności składek, o której wyżej

wspomniano, gdyż przy przypisie składek i odsetek za rok 1935, na sumę zł 1.698.187,31 — wpływ gotówkowy wyniósł zł 1.393.685,96, czyli w wyniku końcowym osiągnięto w r. 1936 o zł 149.099,33 więcej jak w r. 1935, i to przy wyższym wówczas przypisie składek i odsetek. Charakterystykę zarobków i ich wpływ na wysokość stawki, opisuje się w rozdziale III.

Co się tyczy działalności egzekucyjnej nadmienić należy, że, zgodnie z obowiązującymi przepisami, na płatników opornych sporządzane są wnioski egzekucyjne — przekazywane Urzędowi Skarbowym do wykonania. W roku sprawozdawczym sporządzono na opornych płatników 7587 wniosków egzekucyjnych. Niezależnie od tego wysłano 9472 upomnień z zagrożeniem wszczęcia kroków egzekucyjnych. Należy podkreślić, że w roku sprawozdawczym Ubezpieczalnia posiadała ograniczony wpływ na tok i wyniki postępowania egzekucyjnego.

Obecnie w związku ze zmianą w sposobie doręczania upomnień egzekucyjnych, które Ubezpieczalnia Społeczna wysyła bezpośrednio, — zauważyć się dają lepsze wyniki, gdyż więcej upomnień, niż dalsze czynności egzekucyjne powodują zgłaszanie się pracodawców o umowy ratalne, bądź nawet całkowite zapłaty należności.

Jednocześnie w związku z nawiązaniem ścisłego kontaktu z Lubelską Izłą Skarbową, jak

również wobec nawiązania bezpośredniego kontaktu z kierownikami wszystkich Urzędów Skarbowych na terenie działania Ubezpieczalni, — sprawa egzekwowania zaległości posuwa się korzystnie naprzód i pozwala mniemać, że stosunkowo znaczny stan zaległości na r-ku pracodawców, będzie ulegał zmniejszeniu. Sprzyja temu również poprawa koniunktury gospodarczej, a także wiele ulg udzielonych przez Ubezpieczalnię pracodawcom w drodze prawodawczej za dawniejsze okresy płatności składek ubez.

O znacznym jeszcze stopniu niewłaściwego stosunku niektórych pracodawców do obowiązujących przepisów dowodzi fakt, że wpływy z tytułu kar nałożonych przez władze administracyjne na pracodawców uchylających się od płacenia składek i nieprawnie zatrzymujących część składek potrąconych swym pracownikom (Art. 272 ustawy i art. 58 prawa o wykroczeniach) wyniosły w roku sprawozdawczym kwotę zł 2.262,90.

2. Dopłaty i opłaty ubezpieczonych.

Wpływy na tym rachunku z tytułu specjalnych opłat za wizyty lekarskie i środki lecznicze (20-groszowe i 10-groszowe) osiągnięto w wysokości zł 29.374,47, przy czym dochód z dopłat w roku sprawozdawczym jest wyższy od dochodu za rok 1935 o zł 1.090,45. Nadwyżkę tłumaczy się zwiększeniem ilości ubezpieczonych.

3. Zwroty za udzielane świadczenia.

a) na koszt bratnich Ubezpieczalni wyniosły w r. 1936	zł 12.820,51
b) na koszt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	„ 28.361,63
c) inwalidom wojennym (na koszt Skarbu Państwa).	„ 2.896,57
razem	zł 44.078,71

W porównaniu z wpływami z powyższego tytułu za rok 1935 otrzymujemy w roku sprawozdawczym o zł 11.222,22 więcej, co również tłumaczy się przedewszystkiem zwiększeniem ilości ubezpieczonych.

4. Subwencja z Ogólnego Funduszu Ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa.

Uzyskana z powyższego tytułu subwencja wynosiła w roku sprawozdawczym kwotę zł 106.193. Suma ta użyta była na następujące wydatki:

1) na leczenie szpitalne gruźlicy —	zł 37.000.—
2) „ cele kolonii letnich . . . —	„ 18.000.—
3) „ dożywianie dzieci w szkołach —	„ 7.000.—
4) na pomoc zimową dla bezrobotnych —	„ 18.000.—
5) na leczenie sanatoryjne ubezpieczonych —	„ 26.193.—
razem	zł 106.193.—

W tym miejscu wyjaśnić należy, że zgodnie z ust. (1) i (2) art. 239 ustawy, Ubezpieczalnia wpłaca Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych 10% swych rocznych wpływów z tyt. składek na

utworzenie specjalnego funduszu, przeznaczonego na udzielanie kredytów krótkoterminowych i subwencji dla bratnich ubezpieczalni oraz na wyrównanie świadczeń. Przepis wspomnianego artykułu ma na celu wyrównanie poziomu świadczeń w ubezpieczeniu chorobowym i częściowe przynajmniej uniezależnienie wartości tych świadczeń od lokalnych warunków, w jakich działają poszczególne ubezpieczalnie. W szczególności idzie tu o uniknięcie konieczności obniżenia świadczeń w tych ubezpieczalniach, których wpływy z powodu specjalnej struktury gospodarczej w danym okręgu są niewystarczające na zapewnienie ubezpieczonym minimum ustawowych świadczeń. W roku 1936 Ubezpieczalnia Lubelska wpłaciła do Z. U. S. z tyt. opłat z art. 239 — zł 154.278,51.

5. Inne dochody.

1) dochody z własnych nieruchomości	wyniosły w roku sprawozdawczym zł 9.318,55
2) odsetki od wkładów i lokat . . . „	3.518,93
3) zwroty kosztów prawnych i sądowych „	18.—
4) różne inne dochody „	3.322,44
razem	zł 16.177,92

Ogółem dochody Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie wyniosły w roku 1936 sumę zł 1.888.254,65, które, w porównaniu z ogólną sumą dochodów za rok 1935, — stanowią kwotę większą o zł 83.445,64.

Dzięki powyższym wynikom, w ogólnych rezultatach gospodarki Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie za rok 1936 osiągnięto dodatnie zmiany w składnikach majątkowych, które wyszczególnione zostały w rozdziale VIII niniejszego sprawozdania.

b. Wydatki.

6. Wydatki na świadczenia:

Zasiłki pieniężne.

rok 1935 —	zł 103.144,37
„ 1936 — „	113.725,68

W wyniku rozszerzenia świadczeń, wydatkowano w roku sprawozdawczym o 10.581,31 zł więcej w porównaniu z wydatkiem na zasiłki w r. 1935.

Opieka lekarska.

rok 1935 —	zł 277.438,77
„ 1936 — „	253.519,89

Wydatki osobowe w tym dziale wyniosły jak wyżej. Zmniejszenie wydatków w roku sprawozdawczym w porównaniu z r. 1935 wyjaśnia się jak następuje.

W roku 1935 z powodu reorganizacji lecznictwa (skasowanie ambulatoryjnego leczenia) zwolniony został dość liczny personel pomocniczo-lekarski, w związku z czym w roku sprawozdawczym w następujących pozycjach nastąpiły znaczne zmiany i tak:

wydatki na personel pomocniczo-lekarski	1935 r.	1936 r.
wniosły	zł 21.557,70	zł 11.822,91

wydatki na personel biurowy zł 15.308,50 zł 3.996,—
 wydatki na pracowników fizycznych „ 11.232,45 „ 1.798,—
 wydatki na ubezpieczenie personelu „ 18.115,83 „ 14.551,05

Natomiast równocześnie zwiększono ilość lekarzy leczących.

W roku 1935 wydatkowano na uposażenia lekarzy domowych i ambulatoryjnych, specjalistów i rezerwę lekarską — 167.130,90 zł podczas, gdy w roku 1936 na te same pozycje wydano zł 179.899,03, czyli o zł 12.768,13 więcej.

Tych kilka cyfr wyżej przytoczonych świadczy, że w związku z reorganizacją lecznictwa zmniejszone zostały wydatki związane z utrzymaniem personelu administracyjnego i pomocniczego gdyż wobec wprowadzenia systemu lekarza domowego, odpadła potrzeba utrzymywania całego aparatu pomocniczego i biurowego, albowiem chory udaje się do lekarza bezpośrednio, a nie przez biuro administracji.

Te same powody wyjaśniają stosunek wydatków rzeczowych w dziale opieki lekarskiej, które w roku 1935 wynosiły zł 103.123,51, a w roku sprawozdawczym tylko zł 90.493,18.

Środki lecznicze i pomocnicze.

Koszt leków i środków pomocniczych tak z apteki i wytwórni własnych jak i obcych wyniósł w roku sprawozdawczym sumę zł 160.507,11.

Niewielki spadek tych kosztów w porównaniu do wydatków na tym rachunku w r. 1935 tłumaczy się zwiększoną produkcją leków we własnym laboratorium, pewną zniżką cen rynkowych na surowce i wreszcie ustawowym obniżeniem ceny lekarstw wyrabianych w prywatnych aptekach.

Szpitale i inne zakłady lecznicze i rozpoznawcze.

Na powyższym rachunku wydatkowano:

r. 1935 — zł 226.720,70

r. 1936 — „ 324.776,82

Wzrost wydatków w r. 1936 wyjaśnia się rozszerzeniem działalności świadczeniowej i pewną zwykłą ilości ubezpieczonych w roku sprawozdawczym w porównaniu ze stanem ubezpieczonych w r. 1935.

Leczenie w bratnich Ubezpieczalniach i zwroty ubezpieczonym.

Wydatki na leczenie ubezpieczonych w bratnich Ubezpieczalniach wyniosły:

w roku 1935 — zł 18.249,42

„ 1936 — „ 22 772,75

Obroty na powyższym rachunku kształtują się bez wpływu Ubezpieczalni i są zależne od wzajemnego ruchu chorych, ubezpieczonych w bratnich Ubezpieczalniach.

Profilaktyka i inne wydatki sanitarne.

Porównując sumy wydatkowane na profilaktykę w roku sprawozdawczym, z sumą wydat-

kową w r. 1935, zauważymy wzrost wydatkowanych w r. 1936 sum — o zł 39.171,06. I tak:

	1935 r.	1936 r.
na kolonie wydatkowano	zł 2.719,35	zł 17.816,20
na półkolonie	„ 400. —	„ 1.750,—
na przychodnie profilaktyczne	„ 7.577,71	„ 7.900,—
na propagandę	„ 832,50	„ 764,30
na inne	„ 1.980,45	„ 26.759,35
na specjalne cele sanitarne	„ 6.318,28	„ 4.009,50

Jak widać z powyższego porównania — Ubezpieczalnia wydatkowała znaczne kwoty, szczególnie na akcję kolonii letnich. Dużą różnicę stanowi również suma wykazana w pozycji „Inne“. Suma ta składa się w r. 1936 z następujących wydatków:

- a) subwencje dodatkowe na cele kolonii letnich i dożywianie dzieci, udzielone Związkowi Rezerwistów w Lublinie . . zł. 500.—
- b) j. w. Związkowi Strzeleckiemu „ 500.—
- c) j. w. Kołu Rodziców Gimn. im. H. J. Zamoyskiego, na dożywianie młodzieży „ 750.—
- d) j. w. Główna Opieka Szkolna w Lublinie „ 750.—
- e) Komenda Garnizonu Dęblin — dla dzieci ubezpieczonych . „ 200.—
- f) Ośrodek Zdrowia w Lublinie — subwencja „ 500.—
- g) Ośrodek Zdrowia w Lublinie — za mieszanki mleczne (dożywianie dzieci) zł 5.249,35
- h) szczepienia ochronne . . . „ 110.—
- i) ogródki działkowe „ 200.—
- j) pomoc zimowa dla bezrobotnych 18.000.—

razem zł 26.759,35

Ogólna suma wydatków na świadczenia w roku sprawozdawczym wyniosła zł 1,046,341,05 — podczas, gdy w roku 1935 — zł 966,189,74. Wydatkowano zatem w roku sprawozdawczym więcej o zł 80,151,31, przy równoczesnych Korzystnych, o czym wyżej, zmianach w wydatkowaniu sum na opiekę lekarza.

Opłaty do ogólnego Funduszu Ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa.

Opłaty z art. 239 i 244 ustawy wyniosły:

w r. 1935 — zł 160.269,15

„ 1936 — „ 177.420,28

Wydatki na powyższym rachunku zależne są od wysokości sumy ściągniętych składek. Z opłat z art. 239 gromadzi się fundusz, cel którego wyjaśniono na str. 23, opłaty zaś z art. 244 idą na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

7. Koszty administracji.

Na powyższy rachunek wydatkowano:

w r. 1935 — zł 226.571,42
 „ 1936 — „ 177.579,49

Faktycznie wydatki na koszty administracji w porównaniu z przewidywaniami (budżetem) na rok 1936, są niższe o zł 21.436,51, a w porównaniu zaś z wykonaniem za rok 1935, są niższe o zł 48.991,93 — to jest o 21,63%. Ogólny wydatek na administrację wyniósł za r. 1936 — 10,8% w stosunku do przypisu składek, co stanowi zł 5,51 na 1 ubezpieczonego.

W tej grupie wydatków osiągnięto oszczędność na płacach personelu (zmniejszenie liczby etatów) i z powodu zwiększonych dochodów z tytułu zwrotu kosztów za czynności zastępcze wykonywane przez Ubezpieczalnię dla innych, poza chorobowym, rodzajów ubezpieczeń (art. 23 Ustawy); — zwiększenie tych zwrotów dokonanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wynikało ze zwiększenia się średniej ilości ubezpieczonych.

Szczegółowe wyjaśnienie tej grupy wydatków znajduje się w rozdziale VII.

8. Koszty ogólne.

Wydatki na tym rachunku wyniosły ogólną kwotę:

w r. 1935 — zł 49.231,97
 „ 1936 — „ 37.972,83

czyli o zł 11.259,14 w roku sprawozdawczym mniej, jak w r. 1935. Rachunek ten obejmuje następujące wydatki:

- a) koszty prawne i sądowe,
- b) odsetki od zobowiązań długoterminowych i długów hipotecznych,
- c) wydatki inne.

W ogólnej sumie wydatków na tym rachunku przeważa pozycja wykazana pod literą b), gdyż na spłatę odsetek od zobowiązań długoterminowych i długów hipotecznych wydatkowano zł 29.574,54. Najpoważniejsze obciążenie instytucji stanowi zaciągnięta w r. 1930 pożyczka w Zakładzie Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie, na sumę zł 400.000, która skonwertowana została na 25 lat.

Pożyczki użyto na budowę dużego 3-piętrowego gmachu w Lublinie, przy ul. Hipotecznej 4. Ponieważ suma ta nie wystarczała na całkowite wykończenie gmachu, zaciągnięto nową pożyczkę w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, w sumie zł 150.000, przy której pomocy wykończono ostatecznie rozpoczęty gmach, przebudowano gruntownie drugi trzypiętrowy gmach przy tej samej ulicy oraz wykonano szereg inwestycji dodatkowych, jak odwodnienie terenu, uporządkowanie placów itp.

9. Odpisy na zaległe składki i odsetki zwłoki.

Suma odpisów dokonanych w roku sprawozdawczym wynosiła zł 147.382,36. Odpisy te stanowią różnicę pomiędzy sumą przypisu składek, a sumą osiągniętych wpływów ze składek.

10. Odpisy na Fundusz rezerwowy.

W roku sprawozdawczym odpisano na powyższy Fundusz sumę zł 38.569,63.

Wykazane wyżej obroty w dziale „Wydatków“, stanowią w roku sprawozdawczym ogólną sumę zł 1.625.265,64 podczas gdy w r. 1935 suma wydatków wynosiła zł 1.437.104,43, czyli była mniejszą o zł 188.161,21.

Nadwyżka wpływów nad wydatkami wyniosła w działalności za rok 1936 — **sumę zł 262.989,01.**

ROZDZIAŁ V.

Ś W I A D C Z E N I A .

W swej działalności świadczeniowej w roku 1936 starała się Ubezpieczalnia Społeczna, pomimo obniżenia przeciętnej składki przypadającej na jednego ubezpieczonego, o powiększenie zakresu świadczeń, która to tendencja uwidoczniła się głównie w leczeniu szpitalnym, sanatoryjnym, profilaktyce, (akcji kolonijnej, półkolonijnej) oraz zwiększeniu wytwórczości laboratorium farmaceutycznego Ubezpieczalni. Zestawienia liczbowe podane w dalszej części tego rozdziału podkreśla ją w sposób znamieny realizację tej tendencji.

Zarówno w dziedzinie administracji świadczeń pieniężnych, jak i świadczeń leczniczych, uzyskano usprawnienie działalności personelu, co w szczególności uwidoczniło się w:

- 1) skróceniu czasu likwidowania zasiłków chorobowych, licząc od daty wystawienia świadectwa zasiłkowego, do daty wypłaty. Dotyczy to prze-

ważnie świadectw zasiłkowych, nadsyłanych z ośrodków leczniczych zamiejscowych,

- 2) skróceniu czasu likwidowania zwrotów chorobowych,
- 3) skróceniu czasu uzupełniania roszczeń o świadczenia na wypadek braku pracy i prędszego wysyłanie wniosków do decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 4) dokładniejszym uzupełnianiu tych roszczeń, co ułatwia Zakładowi powzięcie decyzji bez zbędnej korespondencji i straty czasu,
- 5) sprawniejszym likwidowaniu zasiłków pogrzebowych i zapomóg pośmiertnych,
- 6) usprawnieniu przekazywania chorych do szpitali i przedłużania okresu pobytu w szpitalach przez szybszą obsługę biurową chorych,
- 7) ułatwianiu dostępu chorych do lekarzy przez zagęszczanie sieci ośrodków leczniczych,
- 8) usprawnieniu zaopatrywania punktów wydawania leków, w leki,

- 9) skróceniu czasu wydawania przekazów na leczenie ubezpieczonych do bratnich ubezpieczalni,
- 10) celowym wykorzystywaniu porad lekarzy specjalistów.
- 11) uruchomieniu (4-ty kwartał 1935 r.) lekarzy rezerwy, którzy udzielają pomocy w nagłych wypadkach, a których działalność jak praktyka wykazała konieczna, rozwinęła się silnie w roku sprawozdawczym,
- 12) dokładniejszej diagnostyce (opieranie się przy diagnozach na wynikach analiz, np. w r. 1935 dokonano w P. Z. H.: 169 analiz krwi, zaś w r. 1936 — 928 analiz.)

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono w zakresie organizacji lecznictwa zmianę, polegającą na zniesieniu obwodu leczniczego w Puławach, podyktowaną okolicznością, że utrzymanie lekarza obwodowego przy małej ilości ubezpieczonych było zbyt kosztowne i nie znajdowało uzasadnienia z punktu widzenia czy to interesów Ubezpieczalni, czy ubezpieczonych. Obwód ten został włączony do obwodu leczniczego w Lublinie, zaś brak lekarza obwodowego w Puławach

zastąpiły stałe dojazdy lekarza obwodowego z Lublina do Puław i Dębina (1 raz w miesiącu).

W swej działalności świadczeniowej Ubezpieczalnia napotyka na duże trudności terenowe, z powodu złej komunikacji i dużych odległości oraz złego stanu dróg.

Odbija się to szczególnie groźnie na dowożeniu chorych do szpitali oraz do lekarzy domowych, tudzież dojeździe lekarzy do chorych. Słabe zaludnienie terenu oraz duże odległości między osadami, ośrodkami leczniczymi i szpitalami, zakładami leczenia fizykalnego i Zakładem Roentgena Ubezpieczalni oraz miejscem ordynacji lekarzy specjalistów, powodują bardzo duże wydatki na przejazdy, a tym samym zmniejszają zasoby Ubezpieczalni, które poświadczyć by ona mogła na świadczenia bardziej rzeczowe.

Powyższy stan powoduje też częste zwracanie się ubezpieczonych do najbliższych lekarzy lub felczerów z poza Ubezpieczalni, szczególnie, jeśli sprawa chorobowa wydaje się ubezpieczonemu nagłą.

Działalność świadczeniowa pieniężna.

1. Zasiłki gotówkowe z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa.

Rodzaj zasiłku	Ilość osób pobier. zasiłki w latach		Dni zasiłkowych w latach		Kwota pobranych zasiłków w złotych w latach	
	1935	1936	1935	1936	1935	1936
Zasiłki chorob. 50 %	1242	1207	41072	43416	61091,48	67040,93
Zasiłki domowe 25 %	463	511	4928	6254	3004,55	5098,16
Zasiłki szpitalne 10 %	310	303	5327	5904	1025,53	1176,43
Zasiłki położowe 50 %	251	220	5902	5873	4333,29	4137,23
Zasiłki pokarmowe dla ubezpieczonych	118	122	8004	10279	1608,03	1988,10
Zasiłki pokarmowe dla członków rodzin	854	1171	60209	95447	6020,90	9544,70
Zasiłki pogrzebowe za ubezpieczonych	210	230	—	—	10186,59	12265,62
Zasiłki pogrzebowe za członków rodzin	361	331	—	—	14531,61	12538,51

Jak wynika z powyższego zestawienia, zasiłki chorobowe w 1936 r. w porównaniu z r. 1935 utrzymują się na tym samym poziomie. Wzrosły natomiast poważnie zasiłki domowe i szpitalne oraz zasiłki pokarmowe. Dowodzi to, że ubezpieczeni korzystają w dużym stopniu z leczenia szpitalnego oraz pomocy wykwalifikowanych akuserek Ubezpieczalni, które jednocześnie pouczają ubezpieczonych o przysługujących im świadczeniach pieniężnych.

Celem głębszego wniknięcia w istotę i znaczenie zasiłków chorobowych dla ubezpieczonych,

opracowano bliższe dane obliczeniowe, drukowane w pracy wymienionej na str. 11 niniejszego sprawozdania.

Niewystarczająca wysokość zasiłków chorobowych znajduje swoje przyczynowe głębokie źródło w ogólnym położeniu ekonomicznym klasy pracującej, uwidocznionym w rozdziale trzecim niniejszego sprawozdania, a polegającym na bardzo niskich zarobkach oraz sezonowości zatrudnienia na terenie działania Ubezpieczalni Społecznej.

Jeżeli się jednak weźmie pod uwagę, że wyprowadzony liczbowo, na podstawie specjal-

nych badań w okresie od 1.10.35 do 30.9.36, przeciętny dzienny zasiłek chorobowy wynosił 1,29 zł, czyli (uwzględniając okoliczność pobierania tego zasiłku przez 7 dni w tygodniu) ponad 9 zł tygodniowo, oraz, jak z tabeli o przeciętnym zarobku tygodniowym w czasie trwania zatrudnienia, zamieszczonej w rozdziale trzecim niniejszego sprawozdania, wynika, że około 40% ubezpieczonych w tutejszej Ubezpieczalni wykazuje się zarobkiem tygodniowym mniejszym od 9 złotych — nie będzie tu jaskrawej dysproporcji stosunków

materialnych ubezpieczonych, w czasie ich niezdolności do pracy wskutek choroby, z położeniem dużej warstwy najslabiej płatnych pracowników.

Świadczenia gotówkowe innych rodzajów ubezpieczeń, a to: 1) zasiłki na wypadek braku pracy pracowników umysłowych, 2) zapomogi pośmiertne pracowników fizycznych, i 3) zapomogi wypadkowe są omówione bliżej w rozdziale 6-ym niniejszego sprawozdania.

2. Działalność świadczeniowa lecznicza.

A) OPIEKA LEKARSKA.

Organizacja opieki lekarskiej została podana w rozdziale II-gim niniejszego sprawozdania.

Liczba porad lekarskich udzielonych przez lekarzy domowych w latach 1935 i 1936.

w roku	w gabinecie i ambulatorium				w domu chorego				Ogółem
	ubezpieczeni		czł. rodziny		ubezpieczeni		czł. rodziny		
	pierwszo-razowe	powtórne	pierwszo-razowe	powtórne	pierwszo-razowe	powtórne	pierwszo-razowe	powtórne	
1935	28965	33492	25321	30566	2695	2217	4957	3347	131550
1936	37379	42719	39152	42036	2491	2112	6057	3792	175738

Liczba porad lekarskich udzielonych przez lekarzy specjalistów w latach 1935 i 1936.

1935	9386	22920	9686	17387	254	124	1562	597	61916
1936	7805	23674	12990	16774	346	308	1323	365	63585

Z ogólnej ilości porad w liczbie 175,738 udzielonych przez lekarzy domowych w r. 1936 przypada na:

m. Lublin	—	64914	porad
pow. lubelski	—	4381	"
pow. lubartowski	—	7593	"
pow. janowski	—	12561	"
pow. puławski — Dęblin	—	23802	"
pozostała część pow. puł.	—	20983	"
pow. włodawski	—	16023	"
pow. chełmski	—	25481	"

Pokaźny przyrost ilości porad lekarskich, udzielonych przez lekarzy domowych w r. 1936 w porównaniu z rokiem 1935, nie wypływa jedynie ze zwiększenia się ilości ubezpieczonych. Przyczyną głębszą tego zjawiska była epidemia grypy, która wystąpiła przy końcu 1936 r.

Personel pomocniczo-lekarski dokonał zabiegów:

w r. 1935	—	34067	w ambulat. i gabinetach lekarskich,
"	—	2058	w domu chorego,
w r. 1936	—	28206	w ambulat. i gabinetach lekarskich,
"	—	1792	w domu chorego.

Zmniejszenie ilości zabiegów personelu pomocniczo-lekarskiego tłumaczy się tym, że wzmożona została opieka lekarska przez przyjęcie od 1.5.36 jednego lekarza domowego w Lublinie i jednego lekarza w Trawninkach.

Pomoc w nagłych wypadkach.

W m. Lublinie zaangażowano 3-ch lekarzy tzw. rezerwy:

- 1 internistę,
- 1 chirurga,
- 1 ginekologa - położnika,

którzy w wypadkach nagłych w czasie od godz. 20-ej do godz. 8-ej rano są obowiązani, na wezwanie, udzielić pomocy lekarskiej.

Wyżej wymienieni lekarze w roku sprawozdawczym udzielili pomocy w 1656 nagłych wypadkach, a mianowicie:

	w gabinecie	w domu chor.	razem
internista . .	120	756	876
chirurg . . .	324	48	372
ginekolog . .	84	324	408

Niezależnie od wyżej wymienionej pomocy, w nagłych wypadkach interweniowało również Pogotowie Ratunkowe w kilkuset wypadkach, za które Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie opłacała po zł 5.— za pomoc w gabinecie pogotowia i po zł 10.— za pomoc w domu chorego.

Leczenie gruźlicy.

Dla celów leczenia gruźlicy Ubezpieczalnia zawarła umowę z Towarzystwem Przeciwgruźliczym w Lublinie (Ośrodek Zdrowia). W Ośrodku tym leczonych było w r. 1936 na gruźlicę 788 ubezpieczonych, którym udzielono 5076 porad. W roku sprawozdawczym Ubezpieczalnia wysłała za pośrednictwem Ośrodka Zdrowia do szpitali 143 ubezpieczonych, którzy przebyli tam 3986 osobodni. Do sanatoriów wysłano 106 osób, które przebyły na leczeniu 5535 dni.

W Chełmie umówiono lekarza - phtysiologa z Ośrodka Zdrowia, który przyjmował chorych Ubezpieczalni w tymże Ośrodku.

Pomoc akuszerska.

Umówione przez Ubezpieczalnię Społeczną akuszerki udzieliły pomocy:

w r. 1935 — w 913 wypadkach, w tym 11 poronień,
" 1936 — w 1336 " " 22 "

Leczenie stomatologiczne.

W zakresie pomocy dentystycznej stosowano tylko obowiązkowe leczenie. Umówiono 15 lekarzy dentystów i jednego technika dentystycznego, którzy mając siedziby podane w rozdziale II-gim nin. sprawozdania wykonali następujące zabiegi:

Rok	Usunięto zębów	Dokonano złuszczeń	Wykonano powierzch. plomb.	Wykonano protez	Wykonano naprawek
1935	8404	5132	3012	112	2
1936	9864	5871	1735	112	10

Dla oceny przytoczonych danych statystycznych, podajemy poniżej dane o ruchu ubezpieczonych, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa.

Na dzień 1-go stycznia 1935 r. liczba tych ubezpieczonych wynosiła 24.714, wykazując stałą tendencję wzrostu, tak, że przeciętna za rok 1935 wynosiła 28,918.

Ruch ubezpieczonych w ubezpieczeniu na wypadek choroby i macierzyństwa w roku 1936:

na dzień 1 stycznia	— 27.100
" 1 lutego	— 26.213
" 1 marca	— 26.457
" 1 kwietnia	— 27.780
" 1 maja	— 31.351
" 1 czerwca	— 33.636
" 1 lipca	— 34.084
" 1 sierpnia	— 34.183
" 1 września	— 34.276
" 1 października	— 35.131
" 1 listopada	— 38.075
" 1 grudnia	— 36.926

Przeciętna liczba tych ubezpieczonych w r. 1936 wynosiła 32.109; liczby podane w pow. zestawieniu nie mogą być porównywane z liczbami podanymi na str. 17, gdyż dotyczą one tylko ubezpieczonych na wyp. choroby i macierzyństwa, a ponadto ilustrują stan ubezpieczonych w początku każdego miesiąca.

Jak z ogólnych obliczeń podanych w rozdziale trzecim wynika, na jednego ubezpieczonego przypada około 1,21 członków rodziny co przy 32.109 ubezpieczonych przeciętnie za rok 1936 przypadających, da około 38.850 członków rodzin uprawnionych do świadczeń leczniczych.

Dużą przeszkodą w pełnieniu opieki lekarskiej, stanowi nieznajomość ustawy i brak zainteresowania ze strony ubezpieczonych. W szczególności ubezpieczeni nie zaopatrują się we wpisy do legitymacji lub oddzielne zaświadczenia pracodawców przed udaniem się o poradę lekarską i często są odsyłani po te zaświadczenia. Poza tym część ubezpieczonych nie zaopatruje się w legitymacje stałe, mimo podkreślania przez lekarzy konieczności ich posiadania.

Ubezpieczeni nie starają się na czas o uprawnienia do świadczeń dalszych członków rodziny, pozostających na ich wyłącznym utrzymaniu i czynią to dopiero w czasie potrzeby udzielenia tej pomocy.

Odmowy udzielania świadczeń z przyczyn wyżej podanych wywołują z natury rzeczy niezadowolenie ubezpieczonych, mimo, że przyczyny odmowy w tych wypadkach wynikają z winy ubezpieczonych.

Dla lekarzy ordynujących dużą uciążliwość stanowi masowe nieraz zgłaszanie się ubezpieczonych po poradę bez dostatecznie uzasadnionych powodów (stan zdrowia). Powoduje to przeciążenie pracą lekarza domowego i nie pozwala mu poświęcać potrzebnej ilości czasu tym ubezpieczonym, którzy istotnie tej pomocy potrzebują.

B) ŚRODKI LECZNICZE I POMOCNICZE.

W roku sprawozdawczym Ubezpieczalnia posiadała jedną aptekę normalną i 37 punktów rozdawnictwa leków (prowadzonych przez lekarzy domowych) oraz własne laboratorium farmaceutyczne.

Personel apteki własnej wraz z laboratorium farmaceutycznym wyszczególniono na str. 15

Apteka centralna wykonała w r. 1936:

recept złożonych	— 62410
recept prostych	— 12585
ekspedycja odręczna	— 39781
	114776 lek.

Wydano do gabinetów lekarzy do zabiegów lekarstw na:

	w r. 1936
recepty złożone	— 1422
recepty proste	— 507
ekspedycja odręczna	— 953
	1881 lek.

W punktach rozdawania leków wykonywanych przez centralną aptekę w Lublinie lekarze domowi wydali w r. 1936 — 1264 lekarstw.

Laboratorium farmaceutyczne przy aptece wykonało w ciągu roku sprawozdawczego w porównaniu z rokiem 1935 in. in. nast. ilości leków:

	1935 r.	1936 r.
Glicerofosfat	573 flak.	2415 flak.
Ol. parafini aromat.	470 "	735 "
Pastyłki do wód mineral. 1645 "	1992 "	
Piperazina	1102 "	1624 "
Sól Morszyńska	703 "	950 "
Balsam metyl. salicylowy 4358 "	4245 "	tubek
Boromenthol	349 "	—
Czopki glicerynowe	217 sztuk	280 sztuk
Czopki hemoroidalne	481 pudeł.	954 pudeł.
Płyn na odciski	270 flak.	775 flak.
Proszki od bólu głowy 10500 szt.	11000 szt.	
Puder dla dzieci	1135 pudeł.	1540 pudeł.
Sirup. loco Famel	818 flak.	—
Sirup. jodo tann. phosph. 370 "	—	"
Sirup. kal. sulfogujac.	720 "	—
Sirup. Thymi comp.	87 "	—
Tinct. ferri mang. sacch. 4050 "	7250 "	"
Tinct. ferri oxyd.	1400 "	200 "

Prócz tego laboratorium przygotowywało różne nalewki, maście, proszki dozowane, fasunki itp.

Ogółem laboratorium farmaceutyczne przy aptece przerobiło surowców:

w roku 1935 za zł 10.624,14

" 1936 " " 12 094,30

Krajalnia bandaży przy aptece wykonała bandaży merlowych:

	w r. 1935	w r. 1936
szer. 6 cm — 531 szt.	—	502 szt.
" 8 " — 9473 "	—	7220 "
" 10 " — 7794 "	—	6761 "
" 12 " — 939 "	—	913 "
" 15 " — 484 "	—	502 "

Zestawienie wartości przychodu i rozchodu materiałów aptecznych w aptece Ubezpieczalni za rok 1936:

Stan wartościowy materiałów aptecznych w r. 1936 wyniósł w złotych:

Stan na 1.I.1936 r.	33.862,30
Wart. mater. zakup. w 1936 r. 63.560,43	
Wart. mater. wyd. ubez.	
na recepty	52.563,80
Wart. mater. wyd. do gabinet. lekarzy	10.141,08
Wart. mater. wyd. na dentystykę	187,26
Wart. mater. wyd. do Rentgena	103,74
Wart. mater. wyd. na profilaktykę	519,40
Stan wartościowy materiałów na 1.I.1937 r.	33.907,45
	97.422,73 97.422,73

Wykaz wydanych środków przeciw zniekształceniu i kalectwu w r. 1936.

	Ilość	Wartość w zł
protezy nogi	2	— 303,—
" ręki	1	— 83,—
obuwie ortopedyczne	1	— 48,—
gorsety	4	— 579,50
wkładki pod płaskie stopy	11	— 66,—
reperacje protez różne	6	— 45,—
pończochy gumowe	1	— 20,—
specjalne pasy brzuszne	14	— 344,—
" rapturowe	3	— 56,50
okulary	1303	— 3533,85
		5078,85

Apteka Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie sporządza leki i preparaty lecznicze siłami wyłącznie fachowymi, z surowców i produktów krajowych, lub jeśli tych surowców w kraju niema, również i z surowców pochodzenia zagranicznego. Leki gotowe i specyfiki są z zasady pochodzenia krajowego, pochodzenia zaś zagranicznego jedynie w wypadkach, gdy w kraju tych leków lub specyfików się nie wytwarza.

Wyjątek stanowią nieliczne leki i specyfiki zagraniczne, których własności lecznicze przewyższają leki krajowe. Gospodarka ta znajduje uzasadnienie w ogólnej gospodarce kraju, którego najważniejszą troską jest osiągnięcie samowystarczalności.

Uprzedzenie zatem ubezpieczonych i brak zaufania do leków Ubezpieczalni, spowodowane tendencyjnym szerzeniem niewiary w ich wartość, celem zdobywania rynków zbytu dla towaru zagranicznego przez zagraniczne wytwórnie, nie znajduje uzasadnienia w istniejącym stanie rzeczy. Leki krajowe, zaordynowywane w myśl najlepiej zrozumianych wskazań wiedzy lekarskiej, bezwarunkowo spełniają ten sam cel leczniczy, jak i specyfiki zagraniczne drogie i silnie reklamowane, których wartość jednak praktyczna w nieznacznym zaledwie stopniu została wypróbowana.

C) SZPITALE I INNE ZAKŁADY LECZNICZE I ROZPOZNAWCZE.

Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie posiada: 1) własny Zakład Rentgenowski, wyposażony w aparaty do prześwietlań i zdjęć oraz aparat do głębokiej terapii, 2) własny Zakład leczenia fizykalnego, w którym znajduje się diatermia, pantostat, aparaty do galwanizacji i farydyzacji, lampy kwarcowe, solux, kąpiele świetlne.

Ubezpieczalnia zawarła umowę z Państwowym Zakładem Higieny, Oddział w Lublinie, na dokonywanie wszelkich analiz. Szpitali własnych Ubezpieczalni nie posiada, zaś chorych, których skierowywanie do szpitali jest wskazane, lecz w szpitalach obcych.

Leczenie szpitalne dokładnie ilustruje poniżej podany wykaz osób leczonych i dni szpitalnych:

L. p.	Nazwa szpitala	Miejscowość	1935 r.		1936 r.	
			osób	dni	osób	dni
1	Dz. Jezus	Lublin	368	9242	580	11885
2	Św. Wincentego à Paulo	"	852	11469	1122	14923
3	Św. Jana Bożego	"	314	8442	404	9139
4	Św. Józefa	"	27	519	76	1037
5	Żydowski	"	77	1267	106	1325
6	Św. Karola	Puławy	133	4570	381	5198
7	Sejmikowy	Opole	40	510	34	491
8	Św. Mikołaja	Chełm	126	1649	286	3365
9	Okręgowy II	"	1	28	5	115
10	Psychiatryczny	"	16	734	16	1452
11	Powiatowy	Janów	72	1016	47	715
12	"	Gościeradów	21	244	—	—
13	"	Włodawa	114	1783	163	1563
14	"	Bełżyce	7	77	11	167
15	"	Jaszców	30	469	21	230
16	"	Bychawa	4	51	—	—
17	"	Lubartów	—	—	144	1283
18	we Lwowie	—	2	104	3	17
19	w Warszawie	—	13	520	24	773
20	Różne	—	—	—	9	182
Razem			2217	42694	3432	53860

Koszt pobytu w szpitalach w r. 1935 — zł 177.192,59

" " " " 1936 — zł 212.777,03

Koszt jednego osobodnia w r. 1935 — zł 4,15

" " " " 1936 — zł 3,95

Zaznacza się tu przyrost zarówno osób jak i dni szpitalnych w 1936 r. w porównaniu z r. 1935, spowodowany tendencją usunięcia chorych na czas ich choroby ze złych warunków mieszkaniowych i ekonomicznych.

Teren działalności Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie jest naogół dostatecznie zaopatrzonej w szpitale, reprezentujące niemal wszystkie dziedziny lecznictwa w zakładach zamkniętych. Musimy jednak wziąć pod uwagę bardzo poważny brak oddziału leczenia gruźlicy. W sporadycznych wypadkach skierowuje Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie swych ubezpieczonych do Warszawy (Instytut Radowy, klinika chirurgii stomatologicznej szpitala ewangelickiego) lub do Lwowa (spe-

cialista pediatra). Skierowanie to następować może także wtedy, gdy przy możliwości leczenia w szpitalach lubelskich, skierowanie do znanych i wyżej postawionych klinik innych zamiejscowych szpitali może dać lepsze rezultaty lecznicze. Jak jednak zaznaczyliśmy, są to zjawiska sporadyczne.

Pewną trudność stanowią dojazdy do szpitali z nader rozległego terenu.

Podana w powyższym zestawieniu duża ilość chorych leczonych w szpitalach poza terenem Ubezpieczalni Lubelskiej, pochodzi z zachorowań członków tuł. Ubezpieczalni w czasie ich pobytu poza Lublinem, poza nielicznymi wypadkami skierowywani specjalnych.

Leczenie sanatoryjne. Sanatoria.

Nazwa sanatorium	Ilość osób		Ilość dni pobytu		Koszt w złotych	
	1935 r.	1936 r.	1935 r.	1936 r.	1935 r.	1936 r.
Bystra n. Śląsku	23	18	1726	1222	12.219	7.943
Tuszynek	—	48	—	2343	—	14.058
Hołosko	—	34	—	1704	—	11.076
Zakopane, willa Warszawianka	—	6	—	266	—	2.227
Krynica, sanat. „Lwigród”	12	6	360	196	3.600	1.960
Busk, sanat. „Górka”	6	5	518	484	2.590	2.420
Busk, Dom Zdrowia	16	5	460	140	2.220	980
Iwonicz, sanat. „Excelsior”	22	19	623	532	4.361	3.724
Razem	79	141	3687	6887	24.990	44.388

Tutaj zaznacza się wzrost ilości osób leczonych w sanatoriach w roku 1936, w porównaniu do roku 1935, o blisko 50%. Przy bliższej analizie rodzajów sanatoriów, do których ubezpieczonych skierowywano, ustalić można następujące dane:

Leczenie sanatoryjne gruźlicy płuc (Bystra, Tuszynek, Hołosko, Zakopane):

Ilość osób		Ilość dni pobytu		Koszt w złotych	
1935 r.	1936 r.	1935 r.	1936 r.	1935 r.	1936 r.
23	106	1726	5335	12.219	35.304

Leczenie sanatoryjne innych chorób (wraz z gruźlicą kości). Krynica, Busk (Górka), Busk, Iwonicz:

Ilość osób		Ilość dni pobytu		Koszt w złotych	
1935 r.	1936 r.	1935 r.	1936 r.	1935 r.	1936 r.
59	35	1961	1352	12.771	9.084

Jak z powyższej analizy wynika, w r. 1936 przystąpiła Ubezpieczalnia do radykalnego i wytrwałego zwalczania gruźlicy, wysyłając do sanatoriów przeciwgruźliczych prawie 5 razy tyle osób co w roku poprzednim, przy czym, jak z drugiej tabeli wynika, osiągnięcie tego postulatu odbiło się częściowo na zmniejszeniu skierowań do sanatoriów chorych na inne choroby wymagające leczenia sanatoryjnego.

Przeciętny czas pobytu w sanatorium jednej osoby chorej na gruźlicę wyniósł: w 1935 r. 75 dni, w 1936 r. 52 dni.

Skierowywanie do sanatoriów w 1936 r. następowało już przy łżejszych stanach chorobowych, gdzie krótszy pobyt w sanatorium przynosił wybitną poprawę zdrowia, czego w r. 1935 nie było.

Zakład Rentgenowski.

Personel własnego Zakładu Rentgenowskiego, składający się z jednego lekarza rentgenologa, 1 laboranta, 1 posługaczki, dokonał następujących zabiegów:

Rok	Prześwietień	Zdjęć	Naświetlań	Razem
1935	2465	1603	949	5017
1936	3291	2320	789	6400

Zakłady leczenia fizykalnego.

Personel własnych zakładów fizykalnych w Lublinie i w Chełmie, składający się z dwóch lekarzy i z 2-ch sanitariuszek-higienistek, dokonał następujących zabiegów:

Rok	Naświetlań lampą kwarcową	Diatermia	Faradyz. i galw.	Kąpieli świetln.	Razem
1935	4272	2982	1610	834	6698
1936	4131	4084	2099	702	11016

W Chełmie gabinet fizykalny był czynny tylko od 1.IX do 31.III każdego roku.

Zaznacza się tu zwiększenie ilości zabiegów w roku 1936 przy korzystaniu z diatermii i faradyzacji oraz galwanizacji.

W Państwowym Zakładzie Higieny i innych laboratoriach wykonano analiz dla członków Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie:

Rok	A n a l i z					
	moczu	krwi	plwocin	śluz, ropa, mocznik, wiewiór	Inne	Razem
1935	3255	169	545	807	653	5429
1936	4011	928	726	680	1728	8073

D) LECZENIE W BRATNICH UBEZPIECZALNIACH.

Przekazy do br. ubezp. społ. w r. 1935 — 803 osób na sumę 16.771,38 zł.

W roku 1936 wysłano 861 osób, na które wydatkowano:

na zasiłki	—
na opiekę lekarską	6.474,97
na środki lecz. i pom.	3.133,13
na szpitale i inne	2.731,22
	<u>12.339,32</u>

Jak z powyższej tabeli wynika, przekazała Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie do bratnich ubezpieczalni w r. 1935 — 803 osoby, przy czym rachunki za leczenie tych osób wyniosły 16.771,38 zł, zaś w r. 1936 — 861 osób, a więc więcej, podczas, gdy rachunki wynosiły mniej, bo tylko 12.339,32 zł.

Przyczyny tej dysproporcji należy tu szukać w zmianie cennika obowiązującego Ubezpieczalnię.

3. Działalność profilaktyczna.

a. Kolonie i półkolonie letnie.

Akcja kolonijna w latach poprzedzających rok sprawozdawczy ograniczała się do subsydiowania na terenie m. Lublina Towarzystw społecznych i dobroczynnych, które urządzały kolonie.

W roku 1934 wypłacono:

- 1) Tow. Dobroczynności w Lublinie, które urządzało kolonie w Kijanach zł 1.721.— przebywało na kolonii 60 dzieci ubezpieczonych przez 30 dni
- 2) Kołu Rodziców przy szkołach średnich zł 400.—

- 3) Głównej Opiece Szkolnej zł 300.—
 4) T-wu Pomocy Dzieciom w Niem-
 czech zł 100.—
 5) T-wu Ochrony Zdrowia w Lublinie zł 400.—

Poza tym Ubezpieczalnia wysłała na kolonie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

w Rabce 25 dzieci na 30 dni zł 2.868.—
 w Ciechocinku 15 dzieci na 30 dni zł 1.479.—
 przewozy dzieci na kolonie wyniosły zł 1.027,55
 taksa kuracyjna zł 230.—
 razem na akcję kolonijną wydano w 1934 r. zł 8.525,53

W roku 1935 wypłacono:

- 1) Tow. „Opieka”, kolonia w Krasnobrodzie zł 830.—
 2) Reprezent. Koła Rodziców Szkół Średnich „ 400.—
 3) Towarzystwu Dobroczynności w Kijanach „ 1000.—
 4) Tow. Ochrony Zdrowia w Lublinie „ 400.—

Poza tym Ubezpieczalnia wysłała na kolonie urządzone przez Zakład Ubezp. Społecz. w Warszawie (kolonie w Ciechocinku) 25 dzieci na 30 dni — koszt pobytu został pokryty przez Zakład Ubezpieczeń w sumie około 3,000 zł. Przewóz dzieci wyniósł zł 489,35.

Razem na akcję kolonijną wydano w r. 1935 zł 3,119,35 plus pobyt dzieci w Ciechocinku na koszt Zakładu około 3,000 zł.

Akcja kolonijna w roku 1936 została znacznie rozszerzona.

Poniżej podajemy wykaz Towarzystw, z którymi Ubezpieczalnia współdziałała w urządzaniu kolonij:

Nazwa T-wa i miejscowość	Ilość dzieci z Ubezpiecz.	Czas pobytu dni	Średni przyrost na wadze 1-go dziecka	Koszt w złotych
Lub Tow. Dobroczynności kol. w Kijanach	62	35	1,85	4.738.—
Tow. „Opieka” Oddz. w Lublinie kol. w Krasnobrodzie	18	35	1,10	1.680,90
Tow. Kolonii dla Młodzieży Szkolnej w Lublinie, kol. w różnych miejscowościach górskich i lesistych . . .	56	35	2,47	400.—
Szp. Dz. Jezus, kolonia w Kazimierzówce	84	35	2,70	10.221,25
Zakład Ubezp. Społ., kol. w Ciechocinku	15	42	—	dzieci wysłane na koszt Zakładu Ubezp. Społ. w Warszawie

Poza tym udzielono subsydium następującym Towarzystwom urządzającym półkolonie:

- 1) Tow. Ochrony Zdrowia w Lublinie zł 1.000.—
 2) „ „ „ w Chełmie „ 300.—

- 3) Radzie Szkolnej m. Chełma . . . „ 450.—
 4) Związkowi Rezerwistów w Lublinie „ 500.—
 5) Kołu Przyjaciół Zw. Strzeleckiego w Lublinie „ 500.—
 Przewozy dzieci do Ciechocinka i Kazimierzówki wyniosły „ 776,95

Razem na akcję kolonijną wydano w r. 1936 zł 20.566,20.

Zaznacza się tu wydatny wzrost wydatków na kolonie i półkolonie o charakterze profilaktycznym w r. 1936 w porównaniu z ubiegłymi latami.

Badania młodocianych.

Na terenie m. Lublina przeprowadzane są pełne badania młodocianych przez lekarza specjalistę. W powiatach zaś skrócone badania przez lekarzy domowych.

W roku 1936 przeprowadzono 134 badań wg. poniższej tabeli:

Młodociani pracownicy	ogółem	po raz 1-szy	chłopc.	dziewcz.	po raz 2-gi	chłopc.	dziewcz.
Ogólna liczba zbadanych	134	115	104	11	19	19	—
Liczba zbadanych w 15 r. życia	17	17	16	1	—	—	—
Liczba zbadanych w 16 r. życia	36	34	31	3	2	2	—
Liczba zbadanych w 17 r. życia	62	54	48	6	8	8	—
Liczba zbadanych w 18 r. życia	19	10	9	1	9	9	—

Na podstawie powyższych badań wydano 134 orzeczeń lekarskich o stopniu zdolności badanych wg. poniższej tabeli:

Młodociani pracownicy	Uznano za zdolnych do pracy w każdym zawodzie	Uznano za zdolnych do pracy w obranym zawodzie	Niezdolnych do pracy w obranym zawodzie
chłopców . . .	92	30	1
dziewcząt . .	9	2	—
z tego w 15 r. życia chłopców	9	6	1
dziewcząt	1	—	—
z tego w 16 r. życia chłopców	23	10	—
dziewcząt	2	1	—
z tego w 17 r. życia chłopców	45	11	—
dziewcząt	5	1	—
z tego w 18 r. życia chłopców	15	3	—
dziewcząt	1	—	—

b. Przychodnie profilaktyczne.

Z przychodni o charakterze profilaktycznym wymienić należy przychodnie przeciwgruźlicze ośrodków zdrowia, których czynności lecznicze podkreślono w ustępie dotyczącym opieki lekarskiej.

Działalność profilaktyczna tych przychodni wynika z założeń, celów i działalności ogólnej ośrodków zdrowia w walce z gruźlicą.

Do powyżej opisanej i scharakteryzowanej działalności profilaktycznej przykładą Ubezpieczalnia coraz większą wagę i w kierunku tym rozwija coraz szerszą działalność, przechodząc z walki biernej do walki czynnej z gruźlicą.

Ma to kolosalne znaczenie leczniczo-społeczne. W dążeniu do zapobiegania tej chorobie przyczyni się Ubezpieczalnia do wychowania zdrowego społeczeństwa. W akcji tej, jak wyżej omówiono, współpracuje Ubezpieczalnia z innymi instytucjami społecznymi. W kierunku zwiększenia zakresu profilaktyki skierowane też będą wysiłki Ubezpieczalni na przyszłość.

4. Współdziałanie z instytucjami państwowymi, samorząd. i społeczn. w zakresie lecznictwa.

Poza wyżej podaną współpracą z instytucjami w zakresie profilaktyki leczniczej oraz udzielaniem subwencji tym instytucjom dla celów ogólnie-zdrowotnych, współpraca Ubezpieczalni wyraża się głównie w leczeniu inwalidów wojennych. Współpraca ta ustawowo ujęta i rozszerzona w drodze ustawodawczej rozwija się coraz bardziej, obejmując w roku 1937 już i zasłużonych w walkach o niepodległość, a także i ich rodziny.

Leczenie inwalidów wojennych 1935 i 1936 r.

Rodzaj udzielonych świadczeń	Ilość porad lekarskich		Ilość osób		Ilość dni leczenia		Kwota w złotych	
	1935 r.	1936 r.	1935 r.	1936 r.	1935 r.	1936 r.	1935 r.	1936 r.
porad ambulatoryjnych . . .	268	522	67	86	—	—	696,—	801,50
wydano leków	—	—	—	—	—	—	591,44	725,—
skierowano do szpitali . . .	—	—	10	20	—	387	956,36	1821,44
„ „ sanator. . .	—	—	2	7	—	—	—	—

Jak wynika z powyższego zestawienia, wobec uprzywilejowania korzystania z pomocy lekarskiej, stopniowo coraz więcej inwalidów korzysta z opieki lekarskiej w Ubezpieczalni Społecznej.

Poza tym współpracuje Ubezpieczalnia w sposób czynny z Ligą Obrony Powietrznej i Przemysłowej.

ROZDZIAŁ VI.

DZIAŁALNOŚĆ UBEZPIECZALNI NA RZECZ INNYCH RODZAJÓW UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH I FUNDUSZU PRACY.

Wprowadzenie w życie ustawy scaleniowej o ubezpieczeniu społecznym z 28.3.1933 r. — stanowiło całkowity i radykalny przewrót w administracji instytucji ubezpieczeń społecznych.

O ile dawna Kasa Chorych pracowała w dziale administracyjnym prawie w 100% dla ubezpieczenia chorobowego (jedynymi czynnościami zleconymi były czynności zastępcze dla Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w zakresie przyjmowania roszczeń o zasiłek na wypadek braku pracy, uzupełniania ich i przysyłania do Zakładu, oraz wypłaty tych zasiłków przy prowadzeniu ewidencji pobierających zasiłki), o tyle Ubezpieczalnia Społeczna wykonywuje cały szereg zadań na rzecz innych rodzajów ubezpieczenia.

Niżej podane zestawienie obrazuje udział każdego z rodzajów ubezpieczenia w całokształcie pracy administracyjnej Ubezpieczalni.

Jest to zestawienie opracowane dla stanu i warunków z r. 1934. Stosunek procentowy

czasu poświęcanego czynnościom dla innych rodzajów ubezpieczenia pozostaje nadal ten sam:

Wydział Ubezpieczalowy	Ilość godz. pracy miesięczn.	ubezp. chor.	ubezp. wyp.	ubezp. E. R.	ubezp. E. P. U.
1) Sekcja Ewidencji, Orzeczn. i Kontroli	3494	943,15 27%	989,48 28%	739,18 21%	276,92 8 %
2) Sekcja Wymiaru Składek i Repartycji	3856	715,5 19%	1120,0 29%	868,7 22%	240,5 6 %
3) Sekcja Świadczeń	1750	1050 60%	297 17%	105 6 %	298 17%
Wydział Finansowy	4900	1929 39%	596 12%	768 16%	327 5 %
Sekcja Administr. Gospodarcza . .	1750	483 28%	392 22%	245 14%	357 20%
R a z e m . .	15750	5121 32,5%	3357 21,2%	2698 17,1%	1408 9 %

SPRAWOZDANIE

UBEZPIECZALNI
SPOŁECZNEJ
W LUBLINIE

ZA ROK
1937

L U B L I N, W L I P C U 1 9 3 8 R O K U

innych funduszy, oraz całą kwotę zebraną na jego ubezpieczenie emerytalne.

Ubezpieczalnia załatwia także czynności przyjmowania do dobrowolnego ubezpieczenia emerytalnego, lub też kontynuowania tegoż ubezpieczenia w wypadkach ustawą przewidzianych.

Dalszą czynnością jest wydawanie legitymacji ubezpieczeniowych, które z uwagi na wpisywanie do nich uprawnień emerytalnych, wymagają większego nakładu pracy, niż dawne legitymacje b. Kas Chorych.

Omawiany referat w roku 1936 usprawnił znacznie swoją działalność, napotyka on jednak na duże trudności ze strony pracodawców (niebdałe wypełnianie zgłoszeń i wygłoszeń, nie zgłaszanie pracowników wogóle, względnie nie zgłaszanie ich, choć w wykazach stanu zatrudnienia figurują, niewymeldowywanie, podawanie błędnych dat personalnych, niepodawanie poprzedniego pracodawcy itp.), co w znacznym stopniu utrudnia działalność tej komórki, wymagającej bardzo dużej dokładności.

Również ubezpieczeni, jak dotąd, w zbyt małym stopniu są zainteresowani nabywanymi przez siebie uprawnieniami emerytalnymi, czego dowodem jest nieprzedstawianie do Ubezpieczalni legitymacji ubezpieczeniowych dla dokonywania wpisu przebiegu ubezpieczenia. W roku 1936 zaledwie 6% ubezpieczonych przedłożyło legitymacje do dokonania tego wpisu. Stanowi to bardzo groźne zjawisko na przyszłość, gdyż w wypadkach późniejszych reklamacji będą zachodzić poważne trudności w ustaleniu słuszności roszczeń reklamującego, który w konsekwencji jedynie z winy własnej może, wskutek przedawnienia, nie osiągnąć warunków wymaganych do nabycia praw do świadczeń emerytalnych.

Na to zjawisko Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie zwróciła uwagę i przez odpowiednią akcję przy dokonywaniu wpisu za rok 1937 starać się będzie temu zaradzić, niemniej jednak bez należytego zrozumienia tego zagadnienia przez samych ubezpieczonych, zamierzony rezultat trudno będzie osiągnąć.

2. Referat orzecznictwa ogólnego i wypadkowego.

Wejście w życie ustawy z dn. 28.3.1933 r. spowodowało konieczność każdorazowego orzekania, do jakich rodzajów ubezpieczenia dany pracownik powinien należeć, ustalania stopnia niebezpieczeństwa dla danego zakładu pracy, oraz stawki wypadkowej dla wszystkich zakładów pracy, nie wyłączając gospodarstw rolnych, których pracownicy podlegają obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków i chorób zawodowych.

Referat ten pracuje, poza ubezpieczeniem chorobowym, dla następujących rodzajów ubezpieczenia:

- I. emerytalnego robotników,
- II. emerytalnego pracowników umysłowych,
- III. od wypadków i chorób zawodowych,
- IV. na wypadek braku pracy pracowników umysłowych,
- V. funduszu pracy.

Do jego czynności należy:

Dla wszystkich rodzajów ubezpieczenia:

1. orzekanie o obowiązku ubezpieczenia,
2. wydawanie orzeczeń:
 - a) o obowiązku ubezpieczenia,
 - b) o nieistnieniu obowiązku ubezpieczenia całkowitego względnie częściowego,
 - c) o zakresie ubezpieczenia,
 - d) o zwolnieniu od obowiązku ubezpieczenia,

3. obrona rekursów do władz odwoławczych,

4. związana z wykonywaniem wspomnianych czynności korespondencja i kontrola zakładów pracy.

W okresie sprawozdawczym, tj. w r. 1936 wydano orzeczeń wymienionych w p.2 lit. od a) do d) — 761, załatwiono rekursów — 71, załatwiono korespondencji (wyjaśnienia, informacje) — 1985.

Dla ubezpieczenia od wypadków i chorób zawodowych.

1. wydawanie orzeczeń o zaliczeniu zakładów pracy do kategorii i klasy niebezpieczeństwa,
2. ustalanie podstaw do wymiaru składek na gospodarstwa rolne,
3. orzekanie o charakterze pobocznych zakładów pracy, związanych z rolnictwem,
4. obrona rekursów do władz odwoławczych,
5. inspekcja zakładów pracy,
6. związana z powyższymi czynnościami korespondencja.

W okresie sprawozdawczym wydano orzeczeń o zaliczeniu zakładów pracy do kategorii i klasy niebezpieczeństwa 1867. Ustalono podstawy do wymiaru składek dla 455 gospodarstw. Załatwiono odwołań 58, załatwiono korespondencji 760. Udział ubezpieczenia chorobowego w czynnościach orzecznictwa wynosi około 10%.

Referaty: karny, inspekcji i kontroli.

Agendy tych referatów wzrosły znacznie w porównaniu z czynnościami b. kas chorych.

Szczególnie ważną rzeczą dla ubezpieczenia emerytalnego jest dokładne ujmowanie ustawowych zarobków i okresów pracy. Dla ogólnej działalności Ubezpieczalni, odnośnie orzekania, konieczne są czynności kontrolne, związane z ustalaniem zakresu ubezpieczenia pracowników.

W wypadkach kwalifikowania zakładów pracy niezbędną jest ścisła kontrola urzędów tego zakładu, celem ustalenia stopnia niebezpieczeństwa, zaś przy gospodarstwach rolnych określenie, czy urządzenia fabryczne w majątkach ziemskich posiadają charakter przeważający przemysłowy, czy też nie, a to celem ustalenia zakresu obowiązku ubezpieczenia pracowników w tych zakładach zatrudnionych.

Ogólnie rzecz biorąc przyjąć można, że około 60% zleceń kontrolnych dotyczy czynności na rzecz innych ubezpieczeń niż chorobowego.

W związku z przeprowadzonymi dochodzeniami, dotyczącymi pracy dla ubezpieczeń odmiennych od ubezpieczenia chorobowego, przypada także część pracy referatu karnego.

Czynności Sekcji świadczeń.

Poza pełnieniem czynności administracyjnych w zakresie ubezpieczenia chorobowego, pełni sekcja świadczeń czynności zlecone i zastępcze na rzecz odpowiednich funduszy innych ubezpieczeń, a to:

1. ubezpieczenia emerytalnego pracowników fizycznych,
2. ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych,
3. ubezpieczenia na wypadek braku pracy pracowników umysłowych,
4. ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych.

Pełnienie tych czynności, poza czynnościami zastępczymi na rzecz ubezpieczenia na wypadek braku pracy pracowników umysłowych, jest nową dziedziną czynności administracyjnych w dziale świadczeń, wprowadzoną od 1.1.1934 r., to jest z chwilą wejścia w życie ustawy scelenkowej.

1. Ubezpieczenie emerytalne pracowników fizycznych,

Ubezpieczenie emerytalne robotników, jako ubezpieczenie nowe, z uwagi na nieosiągnięcie dotychczas przez ubezpieczonych warunków uprawniających do

normalnych ustawowych świadczeń emerytalnych (wymagane minimum 200 tygodni składowych ogranicza się na razie do wypłacania jedynie zapomóg pośmiertnych, oraz pośredniczenia w uzyskiwaniu przez starców zaopatrzeń inwalidzkich, wynoszących miesięcznie po zł 20.—, o które mogą się ubiegać ci pracownicy fizyczni, którzy posiadają obywatelstwo polskie, wykazują się przepracowanymi w okresie 14 lat przed wejściem w życie ustawy scaleniowej czterema latami pracy najemnej, podlegającej ubezpieczeniu, nie posiadają majątku ani dochodów, posiadają ukończone w dniu 1.1.1934 r. 65 lat lub też 60 lat życia, przy zaliczonych 26 tygodniach ubezpieczenia emerytalnego pracowników fizycznych, według wymogów ustawy scaleniowej i niezdolność do pracy stwierdzoną przez lekarzy rzeczoznawców Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, urzędujących na terenie Ubezpieczalni. Ponadto, po tych pobierających zaopatrzenie, pozostałe wdowy i sieroty mają, w pewnych wypadkach ustawą określonych, prawo do zaopatrzeń wdowich i sierocych poinwalidzkich.

Czynnościami referatu emerytalnego robotników dla tych świadczeń są:

- 1) przyjmowanie roszczeń o zaopatrzenie inwalidzkie, wdowie lub sieroce,
- 2) przyjmowanie roszczeń o zaopatrzenie i zapomogi pośmiertne,
- 3) uzupełnianie tych roszczeń zgodnie z wymogami ustawy i instrukcji wewnętrznej,
- 4) przesyłanie roszczeń wraz z wnioskami, dotyczącymi p. 1 i 2 (o zaopatrzenie inwalidzkie i wdowie lub sieroce) do decyzji Z. U. S.,
- 5) wypłacanie zapomóg pośmiertnych,
- 6) przesyłanie odwołań do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz z rzeczowym uzasadnieniem,
- 7) wykazywanie braku ustawowych wymogów, przy wnoszonych roszczeniach, w razie ich zaistnienia, w drodze korespondencji.

Rok	wpłynęło spraw emer. robot.	ogółem	skierow. do ZUS.	zaniech.	Z. U. S. wydał decyzji
1935	emer. rob.	333	241	97	172
	roszcz. wdow. . . .	28	14	14	
	o zapomogi pośmiertne . . .	69	63	6	
1936	emer. rob.	292	234	58	309
	roszcz. wdow. . . .	35	27	8	
	o zapomogi pośmiertne . . .	81	74	9	

Znaczenie ekonomiczne i charytatywne tych zaopatrzeń jest z natury rzeczy bardzo duże, gdyż na te zaopatrzenia pracownicy je otrzymujący nie złożyli żadnych opłat. Zapewnienie jednak inwalidom pracy zaopatrzenia na starość — ma głębokie znaczenie społeczne i socjalne, tym bardziej, że zaopatrzenie to otrzymują inwalidzi pracy, którzy nie posiadają środków materialnych na utrzymanie.

2. Ubezpieczenie emerytalne i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych.

Czynności tego referatu ograniczają się do czynności zastępczych, jak w poprzednim ubezpieczeniu, przy przesyłaniu roszczeń do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do decyzji. Dotyczy to:

- 1) roszczeń emerytalnych,
- 2) " o zapomogę starczą,
- 3) " o zaopatrzenie inwalidzkie,
- 4) " o zaopatrzenie wdowie,
- 5) " o zaopatrzenie sieroce,
- 6) " o zwrot składek z tytułu zamążpójścia,
- 7) " o leczenie zapobiegawcze,
- 8) " o odprawę pośmiertną.

Przy czynnościach, związanych z zasiłkami na wypadek braku pracy, za wyjątkiem decydowania o przyznaniu zasiłku i okresie pobierania i wysokości przeciętnej zarobku, wszystkie czynności wykonywuje Ubezpieczalnia.

Poniższa tabela ilustruje porównawczo nasilenie pracy w referacie w latach 1935 i 1936.

Rodzaj ubezpieczenia	Ilość spraw	
	1935 r.	1936 r.
emerytalne	130	171
brak pracy	545	775
leczenie zapobiegawcze	35	85

Daje się zauważyć rozrost działu świadczeń w porównaniu z rokiem 1935 we wszystkich typach spraw. Jeżeli weźmiemy pod uwagę sezonowe nasilenie bezrobocia pracowników umysłowych w ciągu roku 1936, zaobserwujemy, że minimum osób pobierających zasiłek przypada na m. I i XII czyli zimą, a maksimum w m. III i IV czyli wiosną, co wykazuje następująca tabela:

miesiąc	Ilość osób pobierających zasiłki	Kwota w złotych
I	151	12.909,50
II	209	17.519,80
III	233	21.288,90
IV	219	19.463,70
V	205	17.363,30
VI	207	17.190,90
VII	205	15.423,12
VIII	180	15.493,90
IX	175	13.504,04
X	163	14.291,68
XI	179	12.877,90
XII	150	11.954,10

Ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych.

Podobnie jak w poprzednich, czynności referatu świadczeń wypadkowych polegają na przyjmowaniu, uzupełnianiu i przesyłaniu roszczeń o renty wypadkowe do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W referacie tym jednak prace przygotowawcze i uzupełniające są znacznie żmudniejsze i wymagają stałego niemal kontaktu z właściwym funduszem ubezpieczeniowym (w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych). Tutaj dochodzi duża ilość czynności zleconych, a w szczególności badań lekarskich, dotyczących stopnia inwalidztwa powypadkowego.

Tabela poniższa daje obraz porównawczy ilości spraw w latach 1935 i 1936:

Rok	Wpłynęło ogółem	Uszkodzeń cięższych	Uszkodzeń lekkich
1935	808	507	301
1936	852	410	442

Sekcja wymiaru składek i repartycji.

Praca tej sekcji, po wprowadzeniu w życie ustawy scaleniowej, uległa radykalnej zmianie.

W b. kasach chorych obliczano składki na podstawie list płac lub zgłoszeń według zarobków grupowych, które to czynności nie wymagały prawie żadnych obliczeń matematycznych.

Obecnie sposób obliczania składek za różne ubezpieczenia przy zmienności stawki wypadkowej, wymaga bardzo dużo pracy.

Dla każdego pracownika oblicza się stawki chorobowe, emerytalne (i na wypadek braku pracy) i wypadkowe, oraz na fundusz pracy i każdemu z tych pracowników okres zatrudnienia i zarobki wpisuje się każdorazowo do kart przebiegu ubezpieczenia.

Obliczanie tych składek następuje przy większych zakładach pracy na mocy deklaracji jednocześnie za wszystkich pracowników, lecz oblicza się osobno składki za każde ubezpieczenie, zaś okresy pracy i zarobki wpisuje się na kartę przebiegu ubezpieczenia każdego pracownika. Składki zaliczone ulegają podziałowi (repartycji) pomiędzy różne rodzaje ubezpieczeń.

Duże trudności i zwiększenie pracy w tym dziale powoduje nieprzedkładanie przez zakłady pracy we właściwym czasie wykazów stanu zatrudnienia, co w konsekwencji stwarza niemożność dokładnego obliczenia należności Ubezpieczalni u pracodawców, gdyż obliczanie tych składek według zgłoszeń prowadzi z zasady do przyszłych reklamacji i konieczności dokonywania korekty składek. W tym też stanie rzeczy sekcja ta prowadzić musi z pracodawcami obszerną korespondencję w związku z ustaleniem właściwości dokonywanych wymiarów, czego możnaby uniknąć, przez terminowe i właściwe składanie zgłoszeń i wykazów stanu zatrudnienia.

Wydział Finansowy.

Sekcja poboru składek, rachunkowości, kasa i likwidatura.

Zwiększenie pracy tego wydziału wpływa konsekwentnie z wyżej opisanych zmian urzędowania oraz wskutek równoległego prowadzenia rachunków i rozliczeń z poszczególnymi funduszami ubezpieczenia i wszelkich czynności obliczeniowych z tym związanych. Dodatkowo wydziałowi temu przybyły czynności dotyczące rolnych zakładów pracy. Ponadto dużego nakładu pracy wymaga od tej sekcji obowiązek dokonywania czynności sprawozdawczych wobec instytucji nadzorczych.

Sekcja administracyjno-gospodarcza.

Sekcja ta powiększyła nakład swej pracy proporcjonalnie do innych sekcji, wobec zwiększonego zakresu działania Ubezpieczalni w porównaniu z b. Kasami Chorych.

Czynności zastępcze, zlecone na rzecz innych funduszy, wpłynęły bardzo poważnie na dział korespondencji, a przez to na obciążenie pracą kancelarii i biura maszyn. Ponadto obszerny zakres działania wymaga zwiększonej pracy w dziale zakupów, jak wymaganych druków, materiałów itp., ewidencjonowania tych mate-

riałów, oraz rozsyłania w teren. Ze względów organizacyjnych zapotrzebowanie tych materiałów raz na rok w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych oraz okresowe uzupełnianie materiałów na miejscu, wymaga prowadzenia poważnego działu gospodarczego łącznie z magazynem.

Za wykonywanie czynności administracyjnych na rzecz innych ubezpieczeń poza ubezpieczeniem chorobowym, otrzymuje Ubezpieczalnia tytułem zwrotu kosztów administracyjnych, opłaty od odpowiednich funduszy tych ubezpieczeń (art. 23 ustawy).

Opłaty te w r. 1934 i z początkiem 1935 r. wynosiły:

od funduszu emerytalnego prac. fizycznych — zł 2,50 rocznie od jednego ubezpieczonego,

od funduszu emerytalnego i na wypadek braku pracy pracowników umysłowych — 8 zł rocznie od jednego ubezpieczonego,

od funduszu ubezpieczeń od wypadków — 2 zł rocznie od jednego ubezpieczonego i 10 % wpływów od gospodarstw rolnych,

od funduszu pracy — 10 % od wpływów.

Opłaty te od 1.1.1935 r. uległy obniżeniu o 10%, z tym, że opłaty funduszu pracy nie uległy zmianom. Opłaty, o których wyżej mowa, były wypośredkowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowizorycznie, z uwagi na brak w tym czasie dostatecznych danych porównawczych i materiałów.

ROZDZIAŁ VII.

KOSZTY ADMINISTRACYJNE.

Na koszty administracyjne składają się następujące wydatki:

- 1) odszkodowania organów Ubezpieczalni,
- 2) wydatki osobowe:
 - a) uposażenie pracowników objętych etatem,
 - b) wynagrodzanie za prace dodatkowe, wynagrodzenie pracowników nieobjętych etatem, zapomogi itp.,
 - c) ubezpieczenia i opłaty na Fundusz pracy,
- 3) wydatki rzeczowe:
 - a) utrzymanie lokali,
 - b) wydatki pocztowe i kancelaryjne,
 - c) konserwacja, remont i ubezpieczenie ruchomości i nieruchomości,
 - d) podróże i diety,
 - e) inne wydatki rzeczowe,
- 4) koszty inkasa.

Przechodząc do analizy kosztów administracyjnych Ubezpieczalni, dla jasności obrazu przytacza się dane z lat poprzedzających rok sprawozdawczy, a mianowicie z r. 1933, 1934 i 1935.

Przeciętna liczba ubezpieczonych w poszczególnych latach.

	1933 r.	1934 r.	1935 r.	1936 r.
ogółem . . .	24,302	29,683	30,006	33,102
w tym podlegających ubezpieczeniu na wyp. choroby i macierzyństwa	24,302	29,481	28,717	32,188

Ilość personelu administracyjnego, zatrudnionego na terenie dzisiejszej działalności Ubezpieczalni Społecznej w latach:

1933 r.	1934 r.	1935 r.	1936 r.
88	134	w lutym 80 } 77 w listopad. 74 }	72

Jak to wynika z wstępu do niniejszego sprawozdania, w r. 1933 istniała Kasa Chorych w Lublinie, obejmująca swą działalnością teren dzisiejszej Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie.

Jak widać z powyższych zestawień, ilość pracowników w roku 1934 w porównaniu z latami następnymi jest niewspółmierna, tłumaczy się to okresem organizacji, który wymagał wykonania całego szeregu czynności nowych, związanych z rozszerzeniem agend. W latach następnych zaznacza się poważny spadek ilości perso-

nelu administracyjnego, a szczególnie w r. 1936, mimo znacznego zwiększenia się liczby ubezpieczonych w stosunku do lat ubiegłych.

Koszty administracji personalnej (bez wydatków rzeczowych) w poszczególnych latach przedstawiają się następująco:

	1933 r.	1934 r.	1935 r.	1936 r.
	koszty w złotych			
Odszkodowanie członków, organów	3.780,40	4.548,10	4.274,85	5.093,73
Płace personelu biurowego	255.476,47	333.173,16	250.776,20	220.718,38
Ubezpieczenie personelu	42.297,95	45.048,59	36.707,89	33.196,72
Koszty delegacji, podróży itp.	11.950,11	16.452,32	11.343,42	8.147,88
Zapomogi, remuneracje, odprawy itp.	—	—	5.899,10	} 14.360,79
Zwroty wpisów szkolnych	—	—	1.341,20	
Razem	313.504,93	399.222,17	310.342,66	281.517,50

Kwota wydatków osobowych za rok 1936 podana w powyższym zestawieniu jest większa od odpowiedniej pozycji bilansowej o zł 5.093,73 plus zł 8.147,88. W wydatki administracji osobowej wstawiono te dwie pozycje, tj. „odszkodowanie dla członków organów” — zł 5.093,73 i „koszty delegacji i podróży itp.” zł 8.147,88 dla celów porównawczych, gdyż w ubiegłych latach były one traktowane łącznie z kosztami osobowymi. Obecnie „odszkodowania dla członków organów” stanowią oddzielną pozycję bilansową, zaś „koszty delegacji, podróży itp.” są wykazywane w kosztach rzeczowych administracji.

Jak już wyjaśniono w poprzednich rozdziałach niniejszego sprawozdania, a w szczególności w rozdziale VI, Ubezpieczalnia wykonywuje, poza ubezpieczeniem chorobowym, cały szereg czynności na rzecz ubezpieczeń długoterminowych (emerytal. robotn., emeryt. pracown. umysł. i na wypadek braku pracy, oraz wypadkowego), oraz Funduszu Pracy, za co otrzymuje opłaty od poszczególnych funduszy tych ubezpieczeń (t. zw. zwroty z art. 23 i odszkodowania od Funduszu Pracy). Z uwagi na to, że spełniane przez Ubezpieczalnię czynności na rzecz ubezpieczeń długoterminowych i Funduszu Pracy są czynnościami administracyjnymi zleconymi, właściwe koszty administracyjne Ubezpieczalni stanowią wydatki zmniejszone o całkowitą kwotę wspomnianych opłat.

Wykazane wyżej koszty administracji personalnej w latach 1934, 1935, 1936 — nie uwzględniają dochodów instytucji ze wspomnianych wyżej opłat, które w r. 1934 wynosiły zł 158.359,19, w r. 1935 — zł 166.939,11, w r. 1936 — zł 182.119,80.

Jak z zestawienia wynika — wydatki na koszty administracyjne personalne w r. 1936 wynosiły zł 31.987,43 mniej niż w roku 1933,

o zł 117.704,67 mniej niż w roku 1934, i o zł 28 825,16 mniej niż w roku 1935.

Tak poważne zmniejszenie wydatków na administrację personalną jest wynikiem zakończenia prac organizacyjnych, unormowaniem pracy w poszczególnych wydziałach i wyrobieniem się pracowników.

Przeciętne miesięczne pobory jednego pracownika w poszczególnych latach wynosiły:

w r. 1933	1934	1935	1936
złotych: 276,67	240,01	325,55	306,55

Ilość ubezpieczonych, przypadających do obsługi na jednego pracownika wynosiła w poszczególnych latach:

1933 r.	1934 r.	1935 r.	1936 r.
276	222	389	460

Obliczenie powyższe dotyczy wyłącznie ubezpieczonych, nie licząc członków rodzin, których oblicza się 1,2 na ubezpieczonego.

Porównanie cyfr, dotyczących uposażenia pracowników administracji ścisłej (t. j. bez pracowników biura działu lecznictwa i inkasa) i ilości przypadających ubezpieczonych na jednego pracownika, pozwoli ustalić przeciętny koszt obsługi jednego ubezpieczonego (wydatek miesięczny na uposażenie, podzielony przez średnią miesięczną liczbę ubezpieczonych z danego roku) i tak:

w r. 1933 — koszt ten wynosił zł 1.—	
„ 1934 — „ „ „ „ 1,08	
„ 1935 — „ „ „ „ 0,83	
„ 1936 — „ „ „ „ 0,66.	

Koszty administracyjne rzeczowe w okresie od 1933 do 1936 r. kształtowały się jak następuje:

Koszty rzeczowe w złotych:

	r. 1933	r. 1934	r. 1935	r. 1936
Komorne	12.059,60	9.403,80	10.917, -	utrzymanie lokali . . . 12.030,11
Opał	4.154,96	3.750,92	4.536,23	wydatki pocztowe i kanc. 30.725,20
Światło	1.472,71	2.238,80	2.444,34	konserwacja, remont, ubezpieczenie ruchomości i amortyzacja . . . 5.067,18
Utrzymanie czystości	941,67	1.167,25	1.166,82	inne wydatki rzeczowe 2.647,76
Druki i materiały piśmienne	10.602,18	24.320,45	15.949,36	<u>50.470,25</u>
Wydawnictwa fachowe	346, -	348, -	-	
Poczta, telegraf i telefon	17.730,99	26.621,51	23.113,61	UWAGA: Suma ogólna wydatków rzeczowych za rok 1936 została zmniejszona o zł 8.147,88, t.j. o pozycję „podróże, diety”, gdyż w celu ścisłego ujęcia kosztów personalnych, suma ta została włączona do kosztów administracyjnych personalnych na str. 38.
Ubezpieczenie ruchomości	715,86	710,33	-	
Remont i instalacja ruchomości	727,20	1.820,25	978,35	
Remont obcych nieruchomości	24,30	-	60,75	
Różne	609,63	2.690,22	807,32	
Przewozy	-	-	2.731,82	
Razem	49.385,10	73.072,48	62.705,60	

Koszty inkasa, stanowiące w roku 1936 specjalną pozycję, wynosiły zł 27.711,29. Na koszty te składają się wydatki związane z zatrudnieniem 9 inkasentów. Niewątpliwie koszty te mogłyby całkowicie odpaść, gdyby zmienił się stosunek pracodawców w odniesieniu do terminowego regulowania należnych od nich składek ubezpieczeniowych.

Jeżeli porównać zakres działania b. Kasy Chorych (r. 1933) z czynnościami, wynikającymi dla Ubezpieczalni z ustawy o ubezpieczeniu społecznym, oraz mając na uwadze, że r. 1934 był pierwszym okresem organizacyjnym Ubezpieczalni, zrozumiałymi staną się takie pozycje w r. 1934 jak wydatki na:

- a) druki i materiały piśmienne — zł 24.320,45
- b) poczta, telegraf i telefon — „ 26.621,51
- c) różne — „ 2.690,22
- i inne, przyczem ogólna suma kosztów rzeczowych wynosiła — „ 73.072,48

Już w roku następnym 1935 zaznacza się wyraźny spadek tych kosztów, wyrażający się w kwocie 10.366,88, zaś w roku 1936 w porównaniu z rokiem 1934 w kwocie zł 22.602,23 (względnie po dodaniu pozycji „podróże i diety“ zł 8.147,88 w kwocie 14.454,35).

Cyfry powyższe wskazują, że Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie systematycznie dąży do obniżenia kosztów administracyjnych, jak dotąd, z wynikiem pozytywnym; dążenia Ubezpieczalni w tym kierunku wówczas całkowicie osiągną zamierzony cel, gdy p.p. pracodawcy i ubezpieczeni zaznajomią się dokładniej z obowiązującymi przepisami ustawowymi i nie będą popełniać tych niedokładności i błędów jakie powodują dodatkową korespondencję, księgowania, kontrolę itp. — zbędną pracę dla Ubezpieczalni.

Poniżej zamieszcza się wskazówki, ściśle stosowanie których przez pracodawców i ubezpieczonych umożliwi Ubezpieczalni zrealizowanie wyżej wymienionych zamierzeń:

Wskazania te są następujące:

1. terminowe zgłaszanie do ubezpieczenia wszystkich przyjmowanych do pracy pracowników i wymeldowanie w razie zwolnienia,
2. właściwe wypełnianie formularzy i terminowe ich składanie w Ubezpieczalni.

Formularze należy wypełniać: czytelnie, dokładnie, podając ściśle dane, dołączać wymagane dokumenty (przy deklaracji o wydanie legitymacji — legitymację b. Z. U. P. U., legitymację tymczasową, przy zgłaszaniu terminatorów — umów, przy zgłaszaniu ekspedientów — świadectw szkolnych itp.),

3. terminowe uiszczanie składek ubezpieczeniowych przez pracodawców,
4. poświadczanie legitymacji ubezpieczeniowych przez pracodawców przed udaniem się chorych do lekarza domowego,
5. składanie legitymacji ubezpieczeniowych, we właściwym czasie dla dokonania wpisów zaliczonych tygodni lub miesięcy składkowych i zarobków — do ubezpieczenia emerytalnego,
6. zgłaszanie się po odbiór legitymacji ubezpieczeniowych w wyznaczonych terminach,
7. zawiadamianie właściwej Ubezpieczalni przez ubezpieczonego o przejściu z ewidencji innych funduszy do jednego z funduszy emerytalnych Zakładu Ubezpieczalni Społecznych,
8. wzywanie do domu jak i udawanie się do lekarza domowego — tylko w wypadkach istotnej potrzeby,
9. zgłaszanie do ubezpieczenia dalszych członków rodziny jednocześnie ze zgłoszeniem zasadniczym, załączając wymagane dokumenty,
10. przy podaniach o zwrot kosztów, składanych przez ubezpieczonych — należy dołączać odpowiednie dowody,
11. udzielanie możliwie wyczerpujących informacji i wyjaśnień przez pracodawców i ubezpieczonych — na żądanie Ubezpieczalni.

ROZDZIAŁ VIII.

ZARZĄD MAJĄTKIEM.

Ważniejsze zmiany w pozycjach majątkowych.

Majątek Ubezpieczalni składa się z:

STAN CZYNNY:

	w złotych	
1) Stan płynnych zasobów Ubezpieczalni (gotówka w kasach i bankach) wynosił w dniu 31.XII.1936 r.	137.797,26	
w dniu 31.XII.1935 r.	75.262,22	
czyli w roku sprawozdawczym był większy o	62.535,04	
to jest o 83,1 %.		
2) Lokaty w gotówce i papierach wartościowych wg stanu na dzień 31.XII.1936 r.	73.124,65	
wg stanu na dzień 31.XII.1935 r.	7.368,50	
czyli w roku sprawozdawczym więcej o	65.756,15	
3) Stan zaległości na r-ku pracodawców wg stanu na dzień 31.XII.1936 r.	3.617.976,95	
wg stanu na dzień 31.XII.1935 r.	3.410.964,94	
czyli zobowiązania pracodawców zwiększyły się w okresie sprawozdawczym o	207.012,01	
4) Dłużnicy według stanu na dz. 31.XII.	r. 1935 w z ł o t y c h	r. 1936
a) personel Ubezpieczalni za pożyczki	24.615,61	34.021,66
b) Zakład Ubezpiecz. Społecznych za udzielone świadczenia przez Ubezpieczalnię	43.882,60	28.983,29
c) bratnie Ubezpieczalnie za leczenie	19.111,81	17.906,40
d) inni dłużnicy	176.865,82	167.520,90
(w tym samorządy za leczenie z art. 43 ustawy z dn. 19.V.1920 r. z ł 75.820,23, udziały w kol. leczniczej „Górka” z ł 20.000.— Zakład Ubezpiec. Społ. za przedpłaty złotych 34.129,85 i różne inne).		
5) Materjały wg stanu na dz. 31.XII.	78.901,91	80.943,20
6) Ruchomości wg stanu na dz. 31.XII.	457.860,61	441.779,30

	r. 1935 w z ł o t y c h	r. 1936
7) Nieruchomości (budynki i place) wg stanu na dz. 31.XII.:		
Lublin	1.126.209,17	1.210.741,11
Chełm	190.458,62	190.458,62
	<u>1.316.667,79</u>	<u>1.401.199,73</u>

Wartość własnych nieruchomości zwiększyła się w roku sprawozdawczym o sumę z ł 84.531,94 — z powodu wykończenia 3 piętrowego gmachu Ubezpieczalni w Lublinie, przy ul. Hipotecznej 4.

STAN BIERNY:

	r. 1935 w z ł o t y c h	r. 1936
1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych:		
a) opłaty do ogólnego Fund. Ubez. na wyp. choroby i macierzyństwa	85.748,60	9.418,49
b) rozrachunki z Centralą Zakupów	38.627,22	38.975,44
c) za inne należności	47.342,53	37.007,49
	<u>171.718,35</u>	<u>85.401,42</u>
Splacono zatem w roku sprawozdawczym sumę		86.316,93
2) Wierzyciele:		
a) bratnie ubezpieczalnie	13.817,97	1.213,29
b) urzędy skarbowe za podatki	5.784,80	6.002,49
c) szpitale obce za leczenie	100.368,90	67.210,62
d) apteki obce za leki	4.888,63	5.080,58
e) dostawcy za towary	3.921,93	4.000,87
f) personel za uposażenie	20.965,67	20.519,09
g) inni	16.191,24	8.375,01
	<u>165.939,04</u>	<u>112.201,95</u>

Jak z powyższego zestawienia wynika, na r-ku „Wierzyciele” zadłużenie zmalało w roku sprawozdawczym o z ł 53.757,09. Jednocześnie wyjaśnia się, że za wyjątkiem pozycji dotyczącej należności obcych szpitali, pozostałe pozycje stanowią zadłużenie w wysokości jednomiesięcznego obciążenia, to jest za ostatni miesiąc roku sprawozdawczego, które to zadłużenie zostało zapłacone w miesiącu styczniu 1937 r. Należności szpitalne stanowią częściowo jeszcze niespłacony dług z lat dawnych. Dług ten w roku 1937 uległ całkowitej likwidacji.

	r. 1935 w z ł o t y c h	r. 1936
3) Pożyczki:		
a) niezapłacone odsetki od pożyczek hipotecznych na dz. 51.XII. . . .	2.705,12	—
b) pożyczka hipoteczna zaciągnięta w b. Zakładzie od Wypadków we Lwowie (5,85%) .	369.526,72	361.068,61
c) pożyczka bezprocentowa z art. 259 ustawy . .	100.000,—	95.000,—
d) pożyczka budowlana (5,85%) z Zakładu Ubezp. Społ. w wysokości zł 150.000,— . . .	70.000,—	144.000,—
(w r. 1935 otrzymano na poczet tej pożyczki zł 70.000, a w r. 1936 pozostałość zł 80.000,—		
e) pożyczka bezprocentowa (zadłużenie b. Kasy Chorych z tytułu wpłat na b. Zw. Kas Chorych, przeksięgowane na r-k pożyczek, zgodnie z poleceniem Zakładu Ub. Społecznych) . . .	212.451,66	212.451,66
razem .	754.485,50	812.520,27

Bardziej szczegółowy opis przyczyn powstania wykazanych wyżej długów, znajduje się w sprawozdaniu omawiającym wydatki „Koszty ogólne” str. 25.

	r. 1935 w z ł o t y c h	r. 1936
4) Fundusze ubezpieczeń za należności od płatników:		
a) Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotnik.	368.601,74	459.490,04
b) Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Pracowników Umysłowych	499.258,95	584.505,65
c) Fundusz Ubezpieczenia od Wypadków i Chorób Zawodowych . .	277.296,40	346.950,91
d) Fundusz Pracy—skł. od 1.I.1934 r.	149.042,15	147.458,65
e) Fundusz Pracy—składki do 31.XII. 1935 r.	59.620,05	52.528,76
	1.553.819,25	1.550.754,01

Do wyszczególnionych pozycji stanu czynnego i biernego, zmian, jakie w nich zaszły na skutek gospodarowania własnym majątkiem w roku sprawozdawczym oraz stanu faktycznego tych czynników majątkowych, po-

danych szczegółowo w specyfikacji do zamknięcia bilansowego za rok 1936, poniżej dołącza się dokładny opis ważniejszych składników majątkowych.

Wchodzi tu w pierwszym rzędzie pod uwagę stan nieruchomości oraz ruchomości Ubezpieczalni.

Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie posiada następujące nieruchomości:

A. w Lublinie:

- budynek (stary) przy ul. Hipotecznej Nr 4, o kubaturze 5.772,22 m³ zakupiony w r. 1925
wartość zł 159.871,55
- budynek (nowy) przy ul. Hipotecznej Nr 4/6 wybudowany przez Ubezpieczalnię dla celów leczniczych i administracyjnych o kubaturze 14.949,78 m³
wartość zł 901.334,59
- oficyna w posesji przy ul. Hipotecznej 4, zajęta przez aptekę i laboratorium Ubezpieczalni o kubaturze 1.501,52 m³
wartość zł 68.901,—
- plac zabudowany przy ul. Hipotecznej Nr 4/6 o kubaturze 5.105,29 m³ wartość zł 58.267,86
- plac niezabudowany przy ul. Pl. Bychawski 12, o kwadraturze 1.493 m² wartość zł 22.366,11

B. w Chełmie Lub.:

- budynek przy ul. Sienkiewicza 14, o kubaturze 1.583,60 m³
wartość zł 140.458,62
- plac zabudowany i niezabudowany o kwadraturze 2.400 m²
wartość zł 50.000,—

Eksploatacja nieruchomości.

W Lublinie, w domach Ubezpieczalni przy ul. Hipotecznej 4, 6:

Biura Ubezpieczalni zajmują 887 m² — 38 pokoi (t. j. na administrację 28 pokoi i lecznictwo — 10). Lokale wynajęte na mieszkania prywatne zajmują powierzchnię 1.157,29 m². Lokale te zostały przystosowane do celów mieszkalnych w związku z zarządzoną przez władze nadzorcze likwidacją w r. 1935 ambulatorium centralnego i przejściem do organizacji lecznictwa opartego na zasadzie lekarza domowego. Czyszczenie za te lokale umożliwił Ubezpieczalni spłatę długu zaciągniętego na wykończenie budynku głównego, odmrażając tym samym poważnie kapitały zaangażowane w budowę tej nieruchomości, która do końca 1935 r. nie była wykończona i nie rentowała się.

Eksploatacja nieruchomości w roku 1936 przedstawiała się jak następuje:

Dochody:

czynsze	zł 52.341,02
różne dochody (kapiele, zwrot za centralne ogrzewanie i pokój gościnny)	zł 1.519,61
razem	zł 53.660,63

Wydatki:

osobowe i ubezpieczenie . . .	zł 6.215,53
wydatki rzeczowe: opał, światło, utrzymanie czystości, remonty, podatki, ubezpieczenia i inne .	zł 15.452,99
odpisy na amortyzację	zł 5.650,54
razem	zł 26.519,06
nadwyżka za rok 1936	zł 8.341,57

W Chełmie Lub.:

W domu Ubezpieczalni Społecznej przy ul. Sienkiewicza 14 mieszczą się biura Ubezpieczalni o powierzchni 120,87 m² — 13 pokoi. Lokale wynajęte przez Ośrodek Zdrowia zajmują powierzchnię 118,42 m² — 10 pokoi; za budynkiem mieszkalnym znajduje się stajnia murowana wynajmowana przez przedsiębiorcę przewożącego lekarzy do chorych ubezpieczonych.

Eksploatacja nieruchomości w roku 1936 przedstawia się jak następuje:

Dochody:

czynsze	zł 5.814,—
-------------------	------------

Wydatki:

osobowe — uposażenie personelu	zł 240,—
reczowe — opał, światło, utrzymanie czystości, remonty, podatki i inne	zł 1.894,75
odpisy na amortyzację	zł 702,29
razem	zł 2.837,02
nadwyżka za rok 1936	zł 976,98

Ruchomości.

Ubezpieczalnia Społeczna w Lublinie w roku 1934 posiadała ruchomości, których wartość wg ks. inwentarzowej wynosiła:

Lublin	262.648,11
po zlikwidowanych	
P. K. Ch. Puławy	88.729,36
Chełm	78.914,92
Kraśnik	20.220,61
Lubartów	36.763,52
Włodawa	16.399,74
zakupiono w r. 1934	7.216,14
razem	510.892,20
odpisano	5.732,01
Stan na 31.XII. 1934	505.160,19

Rok 1935. Zakupiono	2.850,45
Odpisano zużyte ruchomości z pozostałych P. K. Ch.	32.835,64
sprzedano	17.514,39
Stan na 31.XII. 1935	457.860,61

Rok 1936. Zakupiono	1.610,—
Odpisano zużyte ruchomości	1.706,15
sprzedano	15.985,18
Stan na 1.I. 1937 r.	441.779,50

W tym inwentarz działu lecznictwa t. j. urządzenie ambulatoryjne, instrumentarium i sprzęt lekarski, urządzenie Zakładu Rentgenowskiego, gabinetów fizykalnych i aptek na zł 538.410,55
Inwentarz działu administracji, urządzenie biur Ubezpieczalni na zł 74.963,85
Tabor samochodowy . . . na zł 21.966,12
„ konny na zł 6.458,80
razem zł 441.779,50

Kosztowniejsze sprzęty i urządzenia.**W dziale lecznictwa:**

- 1) *Urządzenie Zakładu Rentgenowskiego*
w Lublinie zł 55.613,—
- 2 aparaty diagnostyczne
- 1 aparat terapeutyczny i inne.

Zakład Rentgena został nabyty w roku 1930 przez b. P. K. Ch. w Lublinie od b. Okręgowego Związku Kas Chorych w Warszawie za sumę zł 55.613.

Zakład Rentgena obsługuje ubezpieczonych i członków ich rodzin z terenu działalności Ubezpieczalni z wyłączeniem powiatów chełmskiego i włodawskiego, skąd chorzy są kierowani do umówionego lekarza-rentgenologa w Chełmie.

Prace wykonane w Zakładzie Rentgena ilustrują cyfry przytoczone w rozdziale V. niniejszego sprawozdania.

- 2) *Urządzenie gabinetów światłoleczniczych i elektroterapii.*

w Lublinie: 1 aparat „Diatermia”	
1 „ „ „Pantostat”	
2 lampy kwarcowe	
2 „ „ „Solux”	
i inne urządzenia na zł	15.849,51
w Chełmie: 1 aparat „Pantostat”	
1 „ „ „Diatermia”	
1 lampa kwarcowa	
1 „ „ „Solux”	
i inne urządzenia na zł	5.247,28

Gabinet światło i elektroterapii w Lublinie jest czynny przez 11 miesięcy, w Chełmie przez 6 m-cy w ciągu roku. Ilość wykonanych zabiegów wykazano w dziale świadczeń (V).

- 3) *Urządzenie kompletne apteki*

w Lublinie jest oszacowane na zł 31.415,52
Suma ta obejmuje urządzenia jak: szafy, stoły, lamy, naczynia i maszyny apteczne.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności apteki wykazano w dziale świadczeń (V).

4) Ubezpieczalnia posiadała w r. 1936 auto 4-ro osobowe marki „Studebaker” za kwotę inwentaryzową zł 21.019,02
i inne sprzęty i narzędzia samoch. „ 947,10
razem zł 21.966,12

Samochód ten zakupiono w czerwcu 1930 r. Faktyczny stan przejechanych kilometrów przekraczał 100.000. Nadmieniam, że na okres po 1 stycznia 1932 r. tj. przy scalaniu b. P. K. Chorych jak i po 1 stycznia 1934 r. i 1935 r. przypadła największa ilość wyjazdów w związku z reorganizacją.

W dziale administracyjnym:

7 maszyn do pisania, w tym 5 maszyn po zlikwidowanych P.K.Ch. zł 8.499,29
Lublin: biuro maszyn 4,
referat personalny 1,

Oddział Chełm 1,
„ Puławy 1,

8 maszyn do liczenia zł 14.775,16

W celu ułatwienia i przyspieszenia prac przydzielono maszyny do liczenia:

Sekcji Rachunkowości — 2,
„ Poboru składek — 5,
„ Wymiaru składek — 1,

8 kas ogniotrwałych zł 4.831,85
(w tym 6 kas po zlikwidowanych P. K. Ch.)

1 powielacz firmy „Gestetner” . zł 3.490,76
i inne urządzenia biurowe jak:
biurka, stoły biurowe, szafy, etażerki, krzesła itp. zł 43.366,77

razem zł 74.963,83

Inne składniki majątkowe

Inne składniki majątkowe podane w stanie czynnym na początku niniejszego rozdziału przedstawiają się w wyszczególnieniu następująco:

Stan czynny.

Gotówka.

1. Gotówka w kasie zł 4.943,25
2. Bank Gosp. Krajowego rachunek bieżący, konto Nr 98 . . „ 43.945,—
3. Bank Gosp. Krajowego specjalne cele sanitarne Fund. B. . . „ 7.018,—
4. Bank Związku Spółek Zarobkowych Oddział w Lublinie Rk. „Fundusze” „ 44.820,—
5. P. K. O. Lublin konto 65268 Rk. „Fundusze” „ 34.805,89
6. P.K.O. Chełm Nr 51180 *) . . . „ 6,43
7. „ Puławy Nr 64526 *) . . . „ 22,80
8. „ Nr 141468 „Fundusz Pracy” „ 2.233,89

razem zł 137.797,26

*) rachunki przejściowe.

Stan czynny.

Lokaty w gotówce i w papierach wartościowych.

- 1) R-k wkładowy w Banku Gospodarstwa Krajowego — Oddział w Lublinie (książeczka wkładowa Banku Gospodarstwa Krajowego) zastrzeżona, oprocentowanie 4% rocznie złotych 70.186,65
- 2) 25 sztuk akcji Banku Polskiego po cenie nabycia zł 100 za sztukę 2.500,—
- 3) 3 szt. obligacji Pożyczki Premiowej Dolarowej Serii III po cenie nabycia zł. 50 za sztukę . . . 150,—
- 4) 5 szt. obligacji Pożyczki Narodowej, złożonej przez pracodawców na składki za czas do 31.XII.1935 r.
— 1 obligacja wartości nominalnej zł 100— 96,—
— 4 obligacje wartości nom. po zł. 50.— 192,— 288,—
razem 73.124,65

Zaległości u pracodawców.

Według stanu na dzień 31.XII. 36. zaległości na r-ku pracodawców wynosiły:

Rodzaj składek:	r. 1935	r. 1936
Za składki b. K. Chor. (do 31.XII. 1935 r.)	zł 1.389.914,67	zł 1.241.273,52
Za składki po 1.1.34—		
Fund. Chor.	687.231,02	825.969,42
Za składki po 1.1.34—		
pozost. Funduszy	1.333.819,25	1.530.734,01
razem	3.410.964,94	3.617.976,95

Nieznaczny wzrost zaległości w okresie sprawozdawczym tłumaczy się kryzysem gospodarczym i małymi rezultatami prac organów egzekucyjnych.

Na zmniejszoną ściagalność wpłynął również fakt, że przypis składek za ostatnie dwa miesiące roku sprawozdawczego, t. j. za XI i XII był znacznie powiększony, przy czym wpływy gotówkowe z tego okresu osiągnięto dopiero w pierwszym okresie następnego roku budżetowego.

Dłużnicy wg stanu z 31.X. 1936 r.

Powyższa pozycja bliższego omówienia nie wymaga poza punktem a) „personel Ubezpieczalni za pożyczki”, która to pozycja uległa w r. 1936 zwiększeniu wskutek planowej akcji oddłużenia pracowników instytucji, zarządzanej przez Władze Nadzorcze.

Materiały.

W skład tej pozycji wchodzi za r. 1936:

	złotych
a) druki	7.594,36
b) materiały gospodarcze	1.384,85
c) opał (węgiel, koks)	2.924,71
d) materiały dentystyczne	2.453,95
e) „ optyczne	18.340,14
f) „ ambulatoryjne	10.110,80
g) „ chem. rentgenowskie	1.004,21
h) „ gospod. w Chełmie	2.427,41
i) „ przedmioty nabyte z licytacji	798,52
j) „ środki lecznicze i opatrunkowe	33.907,45
razem	<u>80.943,20</u>

ZAKOŃCZENIE.

WNIOSKI OGÓLNE I ZAMIERZENIA NA NAJBLIŻSZĄ PRZYSZŁOŚĆ.

Przedstawiony niniejszym sprawozdaniem obraz czynności i gospodarki Ubezpieczalni Społecznej na tle ogólnego stanu zatrudnienia na terenie jej działalności, nasuwa wnioski natury ogólnej i daje równocześnie wytyczne zamierzeń na najbliższą przyszłość.

Zarysowany w roku 1936 wzrost zatrudnienia występuje w początkach 1937 r. jeszcze silniej.

Zwiększona ilość ubezpieczonych wymaga z kolei zwiększonej obsługi zarówno w dziale lecznictwa jak i administracji. Pierwszym więc krokiem w najbliższym okresie czasu będzie zwiększenie ilości lekarzy domowych zarówno w Lublinie, jak ewentualnie w terenie poza Lublinem, oraz ewentualnie pewne zwiększenie, do potrzeb koniecznych, personelu administracyjnego.

Ubezpieczalnia więc projektuje powiększenie w roku 1937 ilości dzielnic lekarskich (lekarzy domowych) w mieście Lublinie do dwunastu, a w razie potrzeby, do większej ilości, powiększenie ilości lekarzy domowych w Dęblinie do trzech, oraz otwarcie nowych ośrodków leczniczych w Zakrzówku (pow. Janów), Józefowie (pow. Puławy), Wojsławicach (pow. Chełm) i Sławatyczach (pow. Włodawa), tudzież na czas robót sezonowych w Wisznicach pow. Włodawa. Zamierzenia te zostały zrealizowane w r. 1937 prawie całkowicie.

Stwierdzona w roku 1936 poprawa działalności administracji osiągnięta przez usprawnienie działalności poszczególnych komórek, wykazała celowość tej akcji, tak, że przy niewielkim ilościowym powiększeniu personelu, będzie można sprostać zadaniom nawet przy dość znacznym wzroście liczby ubezpieczonych.

Tendencja ta ma dla ubezpieczonych i pracodawców podstawowe znaczenie z uwagi na duże oszczędności w kosztach administracyjno-personalnych i na sprawność funkcjonowania ko-

mórek świadczeniowych jak i finansowo-gospodarczej.

Powodem ważnym wymagającym dużej ostrożności w polityce finansowo-personalnej jest obok niewątpliwie stwierdzonego pokaźnego zwiększenia się ilości ubezpieczonych w r. 1936, nie odpowiadający temu zwiększeniu mały przyrost przypisu, przez co przeciętna średnia składka przypadająca na jednego ubezpieczonego uległa obniżeniu w roku 1936, zaś w r. 1937 posiada dalszą tendencję zniżkową.

Okoliczność ta posiada decydujące znaczenie dla Ubezpieczalni, bo tendencja do powiększania zakresu świadczeń pieniężnych i leczniczych, która należy do podstawowych postulatów zamierzeń Ubezpieczalni, napotkać może na przeszkodę natury finansowej i to mimo ostrożnej i przewidującej gospodarki.

Dalszym zamierzeniem na najbliższą przyszłość jest zorganizowanie w drodze umowy z Pogotowiem Ratunkowym, pomocy w nagłych wypadkach dla ubezpieczonych w mieście Lublinie, względnie zorganizowanie takiej pomocy całkowicie we własnym zakresie. Pomoc ta jest dotychczas wykonywana częściowo przez lekarzy umówionych przez Ubezpieczalnię, częściowo zaś przez wymienione Pogotowie Ratunkowe.

Ubezpieczenie chorobowe jest ubezpieczeniem krótkoterminowym, przy którym koszt świadczeń są zależne od koniunktury chwilowej, podczas, gdy fluktuacja dochodów tego ubezpieczenia jest uzależniona od dłuższych okresów gospodarczych. Teren działalności Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie cechuje silnie rozwinięte rolnictwo i przemysł rolniczo-wytwórczy i przetwórczy (fabryki maszyn rolniczych, cukrownie, gorzelnie, browary, garbarnie, drożdżownie, tartaki, młyny itp.). Podczas dobrej koniunktury gospodarczej dla

rolnictwa, przemysł związany z rolnictwem rozwijał się pomyślnie, zaś z chwilą kryzysu rolnego uległ on dezorganizacji i stagnacji, przez co warstwa zatrudnionych w tym przemyśle pracowników (w miastach), związana z nim w sposób organiczny, uległa pauperyzacji. Złe warunki topograficzno-zdrowotne, jako drugi ważny czynnik, wpłynęły równie znamienne na ogólny stan chorobowy, przy czym tak typowe dla nędzy choroby społeczne jak gruźlica i gościec, znalazły podatne podłoże w złych warunkach zdrowotnych większości terenu działania instytucji. Złe warunki mieszkaniowe klasy pracującej stan ten jeszcze pogarszają.

Na pierwszym zatem planie zamierzeń Ubezpieczalni w zakresie lecznictwa jest walka z gruźlicą, jako najgroźniejszą chorobą społeczną.

W walce tej Ubezpieczalnia wysuwa na pierwsze miejsce akcję profilaktyczną i to przedsięwziętą w porozumieniu i przez współdziałanie z organizacjami i instytucjami państwowymi, samorządowymi oraz społecznymi. W szczególności planowa akcja tej walki obejmuje:

1. Organizowanie kolonii i półkolonii dla dzieci robotników, które wskutek złych warunków odżywiania i mieszkaniowych są w młodości narażone na najłatwiejsze zakażenie gruźlicą. Dla zdrowia tych dzieci słońce i powietrze w lesistej

okolicy ma znaczenie zasadnicze, zaś usunięcie ich na krótki chociaż okres czasu z nędznych warunków bytu, może je uchronić od choroby.

2. Dożywanie dzieci z ubogich sfer, aby organizm ich wzmocnić i uodpornić przeciw gruźlicy.

3. Obozy wypoczynkowe dla robotników na czas ich urlopów, przy czym tendencje profilaktyczne są podobne jak w punkcie pierwszym.

4. Leczenie ambulatoryjne już chorych na gruźlicę w przypadkach lekkiego przebiegu choroby.

5. Skierowywanie do sanatoriów i szpitali cięższych wypadków lub takich, które tego leczenia wymagają, względnie dla których takie leczenie byłoby wskazane.

Wszystkie te sposoby walki z gruźlicą w najbliższej przyszłości, w miarę posiadanych zasobów materialnych, będą stosowane w szerszym, niż dotychczas zakresie.

Na następnym planie stawia Ubezpieczalnia usprawnienie ordynacji lekarskiej przez zaprowadzenie możliwych udogodnień dla ubezpieczonych i usprawnienie działalności lekarza domowego.

W dziale administracji dużą wagę i nacisk kładzie Ubezpieczalnia na rzeczową obsługę ubezpieczonych i pracodawców oraz na zaprowadzenie wszelkich możliwych udogodnień dla stron.

Z A Ł A C Z N I K I

PROTOKÓŁ

zał. 1

z posiedzenia Tymczasowej Komisji Rewizyjnej Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie

odbytego w dniu 17 kwietnia 1937 r. o godzinie 17-ej.

O b e c n i :

p.p. Lübek Sławomir — prezes T.K.R.
Radzimiński Walenty — członek „
Ptański Cecylia — „ „
Moskal Józef — „ „
Wójtowicz Władysław — „ „

P o r z ą d e k o b r a d :

- 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia.
- 2) Rozpatrzenie projektu bilansu i r-ku działalności Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie za rok 1936.
- 3) Wolne wnioski.

ad. 1) Odczytany protokół z poprzedniego posiedzenia przyjęto bez poprawek do zatwierdzającej wiadomości.

ad. 2) Sprawę bilansu i r-ku działalności za rok 1936 zreferował upoważniony przez Dyрекcję Ubezpieczalni Kierownik Wydziału Finansowego p. Stanisław Zieliński, odczytując szcze-

gółowo wszystkie pozycje stanu czynnego i biernego bilansu, jak również poszczególne pozycje zamknięć, wykazane w rachunku działalności tak w dochodach jak i po stronie wydatków.

Przy odczytywaniu poszczególnych pozycji i porównywaniu ich z kwotami budżetowymi udzielane były jednocześnie dokładne wyjaśnienia, poparte właściwymi specyfikacjami, załączonymi do bilansu.

Jak wynika z zamknięć rachunkowych, działalność gospodarcza Ubezpieczalni za r. 1936 wykazała dodatnie wyniki finansowe, wyrażające się w ogólnej nadwyżce zł 262.989,01 przy prelimitowanej zł 106.989.—, co w różnicy daje nadwyżkę w kwocie zł 156.000.01 większą od prelimitowanej.

Nadwyżka ta wynikała:

- a) z powodu zwiększonego przypisu składek i zwiększonych dochodów we wszystkich pozycjach budżetu,

- b) zwiększonych wpływów gotówkowych,
- c) zmniejszenia kosztów na administrację,
- d) niewykorzystania kredytów na r-ku świadczeń i kosztów ogólnych.

W związku z powyższym zobowiązania Ubezpieczalni zmalały poważnie przy jednoczesnym powiększeniu płynnych rezerw gotówkowych.

Następnie p. Zieliński zreferował w cyfrach ogólnych wyniki gospodarki Ubezpieczalni za okres I kwartału 1937 r., zaznajamiając obecnych z planem finansowym już wykonanym i zamierzeniami na pozostały okres 1937 roku.

Po krótkiej dyskusji p. Radzyński postawił wniosek na przyjęcie do zatwierdzającej wiadomości przedstawionego bilansu za rok 1936. Wniosek przyjęty został jednomyślnie.

ad. 3) W wolnych wnioskach p. Radzyński po stwierdzeniu, że w bilansie za r. 1936 — w stanie czynnym figurują na r-ku płatników zaległości na b. Kasę Chorych w sumie ponad 1.000.000 złotych, zgłasza dezyderat do Dyrekcji Ubezpieczalni, by wystąpiła z wnioskiem do Z.U.S., w celu uzyskania zezwolenia na uaktywnienie bilansu przez zarządzenie spisania na straty tych sum z zaległości, które są bezspornie nieściągalne, jak np. zaległość po firmie Sp. Akc. W. Hess w Lublinie, Wacław Moritz i Ska w Lublinie i inne, co do których istnieje pewność, że nigdy nie zostaną wywindykowane, przy czym nadmieniam, że biorąc w okresie dwu lat udział w Komisji odpisów składek nieściągalnych, jest dokładnie zorientowany w dużych sumach zaległości, które zdaniem jego nie powinny powiększać wartości aktywów Instytucji, wykazywanych w stanie czynnym bilansu.

Drugim dezyderatem Komisji, zgłoszonym przez p. Radzyńskiego, jest sprawa pomniejszenia sumy zobowiązań Instytucji o kwotę zło-

tych 212,451 gr. 66, wykazaną w specyfikacji do bilansu za rok 1936 w stanie „biernym“ w grupie 6 Dział 5 „Pożyczki“ § 2 Hipoteczne i zobowiązania długoterminowe. Ponieważ wspomniana suma księgowana na r-ku zobowiązań długoterminowych Ubezpieczalni zdaniem Komisji kwalifikuje się do umorzenia przez Z. U. S., p. Radzyński prosi o wniesienie do protokołu dezyderatu Komisji do Dyrekcji Ubezpieczalni Społecznej, celem wystąpienia do Z. U. S. o skreślenie sumy zł 212.461,66 z konta wierzytelności Zakładu.

Powyższy wniosek p. Radzyńskiego uzasadnia tym, że, wobec wejścia w życie dekretu o ulgach i umorzeniach zaległych składek b. Kas Chorych, instytucja odpisała bardzo poważne sumy na straty, przy czym dalsza ściagalność zaległości do 1933 r. jest w obecnych warunkach również problematyczna. Ponieważ pretensje b. Zw. Kas Chorych wynikły z należnych procentów od przypisu składek, a nie od faktycznych wpływów, obecnie instytucja, nie inkasując zaległości, ponosiłaby straty — zdaniem więc wnioskodawcy wierzytelność w sumie zł 212.451,66 winna być zakwalifikowana do umorzenia, o co Dyrekcja Ubezpieczalni winna zwrócić się do Z. Ub. Społ. Obydwa wnioski p. Radzyńskiego zebrani akceptowali jednomyślnie.

Ponieważ innych spraw w wolnych wnioskach nie zgłoszono, przewodniczący zamknął zebranie T. K. R. o godzinie 19-ej.

Przewodniczący:

(—) *St. Lübek*

Członkowie:

(—) *W. Radzyński,*

(—) *J. Moskal,*

(—) *C. Płasiński.*

PROTOKÓŁ

zał. 2

Tymczasowa Komisja Rewizyjna Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie w osobach: przewodniczącego Lübeka Stawomira oraz członków: Józefa Moskala i Walentego Radzyńskiego, zebrawszy się kilkakrotnie sprawdziła księgi rachunkowe wraz z odnośnymi dowodami, następnie projekt bilansu za rok 1936-ty i wreszcie ostateczne zamknięcie rachunkowe za rok 1936-ty, które tak po stronie aktywów jak i passywów wykazuje ogólną sumę

zł 6.024.729 gr 22

oraz nadwyżkę w sumie **zł 262.989 gr 01**

Komisja rewizyjna znalazła wszystkie zapisy zgodne z przedstawionymi dowodami.

Niniejszy protokół spisuje się w myśl pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 czerwca 1937 r. Znak: 22-31-2/10/37.

Lublin, dnia 23 czerwca 1937 r.

Przewodniczący T. K. R.:

(—) *Lübek Stawomir*

Członkowie:

(—) *Józef Moskal*

(—) *Walentyna Radzyńska*

B I L A N S
I R A C H U N E K D Z I A Ł A L N O Ś C I
U B E Z P I E C Z A L N I S P O Ł E C Z N E J W L U B L I Ń I E

zestawiony z dniem 31 grudnia 1936 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Zn. 22.31.2.10/37

Na podstawie § 1. p. 4. lit. d. Rozp. Min. Op. Społ. z dn. 14.I.1935 r.
(Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 23) Zakład Ubezpieczeń Społecznych zatwierdza
niniejszy bilans i rachunek działalności za rok 1936.

Warszawa, dn. 12 lipca 1937 r.

Naczelny Dyrektor

(—) *Lgocki*

Bilans Ubezpieczalni
zestawiony z dnem

Grupa	Dział	§	Wyszczególnienie	K W O T Y			
				paragrafów		działów	
				zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	6	7
5			STAN CZYNNY:				
	0		Gotówka wg specyfikacji			137.797	26
	1		Weksle wg specyfikacji			—	—
	2		Lokaty:				
	0		W gotówce wg specyfikacji	70.186	65		
	1		W papierach wartościowych wg specyfikacji	2.938	—	73.124	65
	3		Płatnicy:				
	0		Składek i opłat za czas od 1.I. 1934 r.	2.344.254	15		
	1		Składek za czas do 31.XII. 1933 r.	1.241.273	52		
	2		Opłat na Fundusz Pracy za czas do 31.XII. 1933 r.	32.449	28	3.617.976	95
	4		Sumy przechodnie:				
	0		Uposażenie wypłacone na następny okres gosp.	17.028	58		
	1		Wydatki gospodarcze na następny okres wg specyfikacji	235	28	17.263	86
	5		Dłużnicy:				
	0		Personel za pożyczki wg specyfikacji	34.021	66		
	1		Z. U. S. za świadczenie wg specyfikacji	28.983	29		
	2		Ubezpieczalnie społeczne wg specyfikacji	17.906	40		
	3		Inni dłużnicy wg specyfikacji	167.520	70		
	4		Sumy do wyjaśnienia wg specyfikacji	6.212	22	254.644	27
	6		Materiały:				
	0		Środki lecznicze i opatrunkowe	33.907	45		
	1		Materiały gospodarcze wg specyfikacji	15.126	65		
	2		Inne	31.909	10	80.943	20
	7		Ruchomości wg specyfikacji			441.779	30
	8		Nieruchomości:				
	0		Budynki murowane wg specyfikacji	1.270.565	76		
	1		Budynki drewniane wg specyfikacji	—	—		
	2		Budynki nieukończone wg specyfikacji	—	—		
	3		Place i grunty wg specyfikacji	130.633	97	1.401.199	73
	9		Niedobór:				
	0		Fundusz na pokrycie odpraw i emerytur	—	—	—	—
			Sumy pozabilansowe:				
			Gwaracje			61.488	—
			Różni za znaczki dopłat i druki			1.106	52
			Razem			6.024.729	22

Lublin, dnia 30.III. 1937 r.

(—) J. Kubacki
Księgowy

(—) Dr M. Kossowski
Naczelny Lekarz

(—) Inż. F. Gadomski
Dyrektor

Spółecznej w Lublinie

31 grudnia 1936 r.

Grupa	Dział	§	Wyszczególnienie	K W O T Y			
				paragrafów		działów	
				zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	6	7
6			STAN BIERNY :				
	0		Akcepty				
	1		Platnicy za weksle				
	2		Sumy przechodnie				
	0		Platnicy za przedpłaty wg specyfikacji	80.801	79		
	1		Inne przedpłaty wg specyfikacji	298	—	81.099	79
	3		Zakład Ubezpieczeń Społecznych :				
	0		Za składki i opłaty	—	—		
	1		Za zaliczki na świadczenia	—	—		
	2		Za opłaty do Ogólnego Funduszu Ubezpieczeń na Wypadek Choroby i Macierzyństwa wg specyfikacji	9.418	49		
	3		Za rozrachunki z Centralą Zakupów	38.975	44		
	4		Za inne wg specyfikacji	37.007	49	85.401	42
	4		Wierzyciele :				
	0		Ubezpieczalnie społeczne wg specyfikacji	1.213	29		
	1		Urzędy skarbowe za podatki	6.002	49		
	2		Szpitala wg specyfikacji	67.210	62		
	3		Apteki	5.080	58		
	4		Dostawcy	4.000	87		
	5		Personel za uposażenia wg specyfikacji	20.319	09		
	6		Inni wg specyfikacji	8.375	01		
	7		Sumy do wyjaśnienia wg specyfikacji	13.715	86	125.917	81
	5		Pożyczki :				
	0		Krótkoterminowe wg specyfikacji	—	—		
	1		Niezapłacone raty amort. i odsetki od pożycz. długoter. wg specyf.	—	—		
	2		Hipoteczne i zobowiązania długoterminowe wg specyfikacji	812.520	27	812.520	27
	6		Fundusze ubezp. i fund. pracy za należ. od płat.:				
	0		Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników	439.490	04		
	1		Fundusze Ubezp. Emer. i na Wyp. Braku Pracy Prac. Umysł.	584.505	65		
	2		Fundusz Ubezpieczenia od Wypadków i Chorób Zawodow.	346.950	91		
	3		Fundusz Pracy za należności od 1.I. 1934 r.	147.458	65		
	4		Fundusz Pracy za należności do 31.XII. 1933 r.	32.328	76	1.550.734	01
	7		Rezerwa na zal. skl. i ods. z ubezp. na wyp. chor.				
	0		Z ustawy o ubezp. społ. (od 1.I. 1934 r.) wg specyf. na odwrocie	147 382	36		
	1		Z ustawy z 19.V.1920 r. (do 31.XII.1933 r.) wg specyf. na odwrocie	1.032.182	32	1.179.564	68
	8		Fundusze :				
	0		Amortyzacyjny nieruchomości wg specyfikacji na odrocie	95.955	43		
	1		Amortyzacyjny ruchomości wg specyfikacji na odwrocie	390.434	47		
	2		Na pokrycie odpraw i emerytur wg specyfikacji na odwrocie	15.817	22		
	4		Rezerwowy wg specyfikacji na odwrocie	1.687.284	12	2.189.491	24
			Sumy pozabilansowe :				
			Razem			6.024.729	22
			„Różni” za gwarancje			61.488	—
			Znaczki dopłat i druki			1.106	52

(—) Jan Strawiński
Komisarz Ubezp. Społ.

(—) Sławomir Lilbek
Przew. Komisji Rewiz.

(—) Józef Moskal
Członek Komisji Rewiz.

SPECYFIKACJA DO R-KU 67 (REZERWA NA ZAL. SKŁ. I ODS. Z UBEZP. NA WYP. CHOR.):**670 — z ustawy o ubezpiecz. społ. (od 1.I. 1934 r.):**

przypis składek i ods. w 1936 r.	zł 1.690.167,65
wpływ z tyt. skł. i ods. w 1936 r.	„ 1.542.785,29 zł 147.382,36
stan w dniu 31.XII. 1936 r.	zł 147.382,36

671 — z ustawy z 19.V. 1920 r. (do 31.XII. 1933 r.):

stan na dzień 1.I. 1936 r.	zł 1.130.980,59
powiększenia: mylnie odpisane składki i odsetki okóln. 85	„ 55.428,87
pomniejszenia: 1) ulgi z rozp. M.O.S. z 12.VII. 1935 r.	zł 147.162,04
2) według specyfikacji	„ 7.065,10 „ 154.227,14
stan w dniu 31.XII. 1936 r.	zł 1.032.182,32

SPECYFIKACJA DO R-KU 68 (FUNDUSZE):**680 — Fund. amortyz. nieruchomości**

stan na dzień 1.I. 1936 r.	zł 89.602,60
odpis za rok bieżący	„ 6.352,83
stan w dniu 31.XII. 1936 r.	zł 95.955,43

681 — Fund. amortyz. ruchomości

stan na dzień 1.I. 1936 r.	zł 584.018,21
pomniejszenia: zniszczenie	zł 1.408,38
sprzedaż	„ 15.921,99 „ 17.330,37
odpis za rok bieżący	„ 23.746,63
stan w dniu 31.XII. 1936 r.	zł 390.434,47

682 — Fund. na pokrycie odpraw i emerytur

stan na dzień 1.I. 1936 r.	zł 20.416,44
pomniejszenia: wypłata odpraw w roku 1936 na mocy wyroków sądowych	zł 5.929,22 „ 5.929,22
powiększenia: na odprawy pracown. stałych. Uchwała Komisarza U. S. Nr 12/37 z dn. 30.I.37 r.	zł 1.330,— „ 1.330,—
stan w dniu 31.XII. 1936 r.	zł 15.817,22

684 — Fundusz Rezerwowy

stan na dzień 1.I. 1936 r.	zł 1.451.095,60
pomniejszenia: za leczenie z art. 43 ust. 19.V.1920	zł 64.040,12
za odpisy na Fundusz odpraw i emerytur	„ 1.330,— „ 65.370,12
powiększenia: odpis za rok bieżący	zł 38.569,63
nadwyżka bilansowa za 1936 r.	„ 262.989,01 „ 301.558,64
stan w dniu 31.XII. 1936 r.	zł 1.687.284,12

W Y J A Ś N I E N I A

W r. 1936 wpłynęło tytułem składek i odsetek za ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa:

a) z ustawy o ubezpieczeniu społecznym (należności od 1.I. 1934 r.)	zł 1.542.785,29
co stanowi 91,3% przypisu składek i odsetek.	
b) z ustawy z dnia 19.V. 1920 r. (należności do 31.XII. 1933 r.)	„ 49.186,42
Razem	zł 1.591.971,71

Przeciętna liczba ubezpieczonych na wypadek choroby i macierzyństwa w 1936 r. — 32.188.

Zadłużenie płatników składek i opłat za czas od 1.I. 1934 r. na rzecz ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa wynosi zł 745.047,11.

(—) *J. Kubacki*
Księgowy

(—) *Inż. F. Gadomski*
Dyrektor

Specyfikacja do bilansu za rok 1936

STAN BIERNY

Grupa 6, Dział 5, Pożyczki* § 2
Hipoteczne i zobowiązania długoterminowe.

1	I.	Pożyczka hipoteczna zł 400.000,— udzielona przez b. Zakł. Ubezp. od Wypadk. we Lwowie dn. 31.I.1931 r. na budowę centralnego ambulatorium:
a) termin spłaty 25 lat,
b) wysokość rat wg planu umorzenia,
c) terminy rat: 1.II i 1.VIII rocznie,
d) oprocentowanie 5,85% rocznie (re-skrypt ZUSz. dn. 5.VII.35 zn. 522-4-A.11/II,
e) klauzula walutowa w zlocie	
	II.	Spłacone dotychczas kwoty.
od dn. 31.I.1931 do 31.XII.1935 30.673,28
w r. 1936 1.II.1936 4.055,51
1.VIII.1936 4.202,60 8.258,11
Razem zł 38.931,39	
	III.	Pozostałość kapitału zł 361.068,61	
2.		Pożyczka budowlana zł 150.000,— udzielona przez ZUS. reskr. z dn. 17.IX.35. Zn. 521-E.U. spłacalna w 2-ch ratach półrocznych 1.V i 11.XI każdego roku—oprocentowanie 5,85% rocznie,
U. S. otrzymała w r. 1935 zł 70.000,—
17.I.1936 „ 40.000,—
13.II.1936 „ 40.000,—
Razem zł 150.000,—
Spłacono raty 1.V.1936 r. „ 3.000,—
1.XI.1936 r. „ 3.000,—
Razem zł 6.000,—
Pozostałość kapitału zł 144.000,—	
3.		Pożyczka bezproc. z art. 239 Reskr. ZUS. Zn. 21.2431/1 i Umowa z 29.IV.36 nadesł. przy p: ZUS. z dn. 15.X.36 r. Zn. 22-77-8-8 na pokrycie składek z art. 239 należn. od U.S. w Lublinie za r. 1935. Termin spłaty 10 lat. Wysokość rat: 5.000 zł. Terminy rat: 1.II i 1.VIII każdego roku, 1 rata płatna 1.VIII.1936 r. Pozostałość kapitału na 31.XII.1936 r. 95.000,—
Pożyczka bezproc. z art. 244 (Przeniesione zadł. b. K. Ch. w Lublinie z tyt. Funduszków zwycz. . . . 189.527,88
j. w. z tytułu skład. inwestyc. 22.823,78
Razem zł 212.451,66
Pismo i wyciąg z ZUS. z dn. 9.IV.1936 r. Zn. 511.663/36 zł 212.451,66
Razem zł 812.520,27	

STAN CZYNNY

Grupa 5, Dział 8 „Nieruchomości” § 0
Budynki murowane

1	a) nieruchomość w Lublinie przy ul. Hipotecznej 4—mieszkanie prywatne 159.871,55
b) j. w. budynek apteczny i laboratorium 68.901,—
c) j. w. nowy budynek, Biura administracyjne, Zakład Rentgenowski, Zakład Fizyczny i mieszkania prywatne *) 901.334,59 1.130.107,14	
2	Nieruchomość w Chełmie przy ul. Sienkiewicza 14. Biura Ubezpieczalni, gabinet światłolecznicy i mieszkania prywatne (Ośrodek Zdrowia w Chełmie) 140.458,62
Razem 1.270.565,76	

Grupa 5, Dział 8 „Nieruchomości” § 3
Place i grunty

1	Plac zabudowany w Lublinie przy ul. Hipotecznej Nr 4 58.267,86	
2	Plac niezabudowany w Lublinie przy ul. plac Bychowski **) 22.366,11 80.633,97	
3	Plac zabudowany w Chełmie przy ul. Sienkiewicza Nr 14 50.000,—
Razem 130.633,97	

*) wykończony w roku 1937.

**) Cena kupna.

Rachunek

za rok sprawo

Grupa	Dział	§	Wyszczególnienie	WYKONANIE			
				kwoty paragrafów		kwoty działów	
				zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	6	7
2			WYDATKI NA ŚWIADCZENIA:				
0			Zasiłki:				
0			Chorobowe	67.040	93		
1			Domowe i szpitalne	6.274	59		
2			Dla położnic	4.137	23		
3			Dla karmiących	11.532	80		
4			Pogrzebowe	24.740	13	113.725	68
1			Opieka lekarska:				
0			Wydatki osobowe na pomoc lekarską	253.519	89		
1			Wydatki rzeczowe na pomoc lekarską	90.493	18		
2			Wydatki osobowe na pomoc dentystyczną	19.483	72		
3			Wydatki rzeczowe na pomoc dentystyczną	2.062	55		
4			Pogotowie lekarskie	-	-	365.559	34
2			Środki lecznicze i pomocnicze:				
0			Z aptek i wytwórni własnych	121.679	15		
1			Z aptek i wytwórni obcych	38 382	92		
2			Kontrola recept i analiza leków	445	04	160.507	11
3			Szpitala i inne zakł. leczn. i rozp.:				
0			Szpitala i sanatoria	242.784	22		
1			Inne zakłady lecznicze i rozpoznawcze	55.799	60		
2			Leczenie sanat. prowadzone przez O. F. U. na W. Ch.	26.193	-	324.776	82
4			Leczenie w bratn. ub. i zwroty ubezp.:				
0			Leczenie w bratnich ubezpieczalniach	12.339	32		
1			Zwroty Ubezpieczonym	10.433	43	22.772	75
5			Profilaktyka i inne wydatki sanit.:				
0			Profilaktyka	54.989	85		
1			Specjalne cele sanitarne	4.009	50	58.999	35
			Razem wydatki na świadczenia			1.046.341	05
3			WYDATKI INNE:				
0			Opl. do ogól. fund. ub. na wyp. chor.:				
0			Z art. 239	154.278	51		
1			Z art. 244 ust. 5 pkt. 4	23.141	77	177.420	28
1			Koszty administracyjne			177.579	49
2			Koszty ogólne:				
0			Koszty prawne i sądowe	5.354	52		
1			Dyskonto weksli	-	-		
2			Odsetki od pożyczek krótkoterminowych	-	-		
3			Odsetki od zob. długoterminowych i od dług. hip.	29.574	54		
4			Inne koszty ogólne	3.043	77	37.972	83
3			Odpisy na zaległe składki i odsetki			147.382	36
4			Odpisy na fundusze:				
3			Rezerwowy	38.569	63	38.569	63
			Nadwyżka			262.989	01
			Razem			1.888.254	65

Lublin, dnia 30.VI. 1957 r.

(—) J. Kubacki
Księgowy

(—) Dr M. Kossowski
Naczelný Lekarz

(W porównaniu z preliminowaną w budżecie kwotą zł 1.679.666,— wydatkowano o zł 54.400,36 mniej, przy czym powiększenie wydatków nastąpiło na świadczenia, natomiast zmniejszenie w kosztach administracyjnych i ogólnych).

Działalności

zdawczy 1936.

Grupa	Dział	§	Wyszczególnienie	WYKONANIE			
				kwoty paragrafów		kwoty działów	
				zł	gr	zł	gr
1	2	3	4	5	6	6	
1			DOCHODY:				
	0		Składki:				
	0		Za obowiązkowe ubezpieczenie	1.629.832	27		
	1		Za kontynuowanie ubezpieczenia	196	46		
	2		Za dobrowolne ubezpieczenie	—	—		
	3		Za ubezp. prac. umysł., pozostających bez pracy	10.427	22	1.640.455	95
	1		Odsetki:				
	0		Od składek za obowiązkowe ubezpieczenie	49.711	70		
	1		Od składek za kontynuowanie ubezpieczenia	—	—	49.711	70
	2		Kary:				
	0		Nałożone na pracodawców	2.262	90		
	1		Nałożone na ubezpieczonych	—	—	2.262	90
	3		Dopłaty i opłaty ubezpieczonych:				
	0		Dopłaty za porady lekarskie i zabiegi lecznicze	16.813	40		
	1		Dopłaty za lekarstwa i środki lecznicze i pomocnicze	10.860	98		
	2		Dopłaty za protezy i środki pom. p-ko znieksz. i kal.	410	70		
	3		Dopłaty i opl. za porady, zab. i protezy dentystyczne	1.289	39	29.374	47
	4		Zwroty za udzielone świadczenia:				
	0		Na koszt bratnich ubezpieczalni	12.820	51		
	1		Na koszt Z. U. S.	28.361	63		
	2		Inwalidom wojennym	2.896	57		
	3		Umowne	—	—	44.078	71
	5		Subwen. z ogól. fund. ub. na wyp. chor.			106.193	—
	6		Inne dochody:				
	0		Dochody z własnych nieruchomości	9.318	55		
	1		Odsetki od wkładów i lokat	3.518	93		
	2		Zwroty kosztów prawnych i sądowych	18	—		
	3		Różne dochody	3.322	44	16.177	92
			Niedodór			—	—
			Razem			1.888.254	65

(—) Inż. F. Gadomski
Dyrektor

(—) J. Strawiński
Komisarz

(—) Sł. Lübck
Przewodn. Kom. Rew.

(—) Józef Moskal
Członek Kom. Rew.

(Budżet był preliminowany na zł 1.786.655, — uzyskano zł 1.888.254,65 — nadwyżka wynosi zł 101.559,65. Przy porównaniu dochodów z rozchodami — uzyska się nadwyżkę w kwocie zł 262.989,01).

S P I S S P R A W

Przedmowa.

Wstęp.

1. Rozwój ustawodawstwa ubezpieczeniowego, podstawy prawne, zakres działania	str. 7
2. Zarys organizacji Ubezpieczeń Społecznych na obecnym terenie działania Ubezpieczalni Społecznej w Lublinie	" 9
3. Zadania Ubezpieczalni w ogólnym ujęciu	" 10

Rozdział I. Władze nadzorcze i organa Ubezpieczalni

a. Władze nadzorcze	" 11
b. Organa ubezpieczalni	" 11
1. Rada Ubezpieczalni i Komisja administracyjna	" 11
2. Dyrekcja	" 12
3. Tymczasowa Komisja Rewizyjna	" 13
4. " " Rozjemcza	" 13

Rozdział II. Organizacja Ubezpieczalni

1. organizacja wydziału ubezpieczeniowego	" 14
2. " " finansowego	" 14
3. " " lecznictwa	" 14
4. " sekcji admin. gospodarczej	" 15
3. " komórek w terenie	" 16

Rozdział III. Ubezpieczeni i zakłady pracy.

Dane liczbowe i charakterystyka tych danych	" 16
---	------

Rozdział IV. Podstawy finansowe działalności ubezpieczalni.

a. dochody	" 22
b. wydatki	" 23

Rozdział V. Świadczenia

1. działalność świadczeniowa pieniężna	" 26
2. działalność świadczeniowa lecznicza:	
a. opieka lekarska	" 27
b. środki lecznicze i pomocnicze	" 29
c. szpitale i inne zakłady lecznicze i rozpoznawcze	" 29
d. leczenie w bratnich ubezpieczalniach	" 31
3. działalność profilaktyczna (zapobiegawcza)	
a. kolonie i półkolonie	" 31
b. przychodnie profilaktyczne	" 32
4. współdziałanie w zakresie lecznictwa z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społ.	" 33

Rozdział VI. Działalność Ubezpieczalni na rzecz innych rodzajów ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy

" 33

Rozdział VII. Koszty administracyjne

" 37

Rozdział VIII. Zarząd majątkiem

" 40

1. nieruchomości	" 41
2. ruchomości	" 42
3. inne składniki majątkowe	" 43

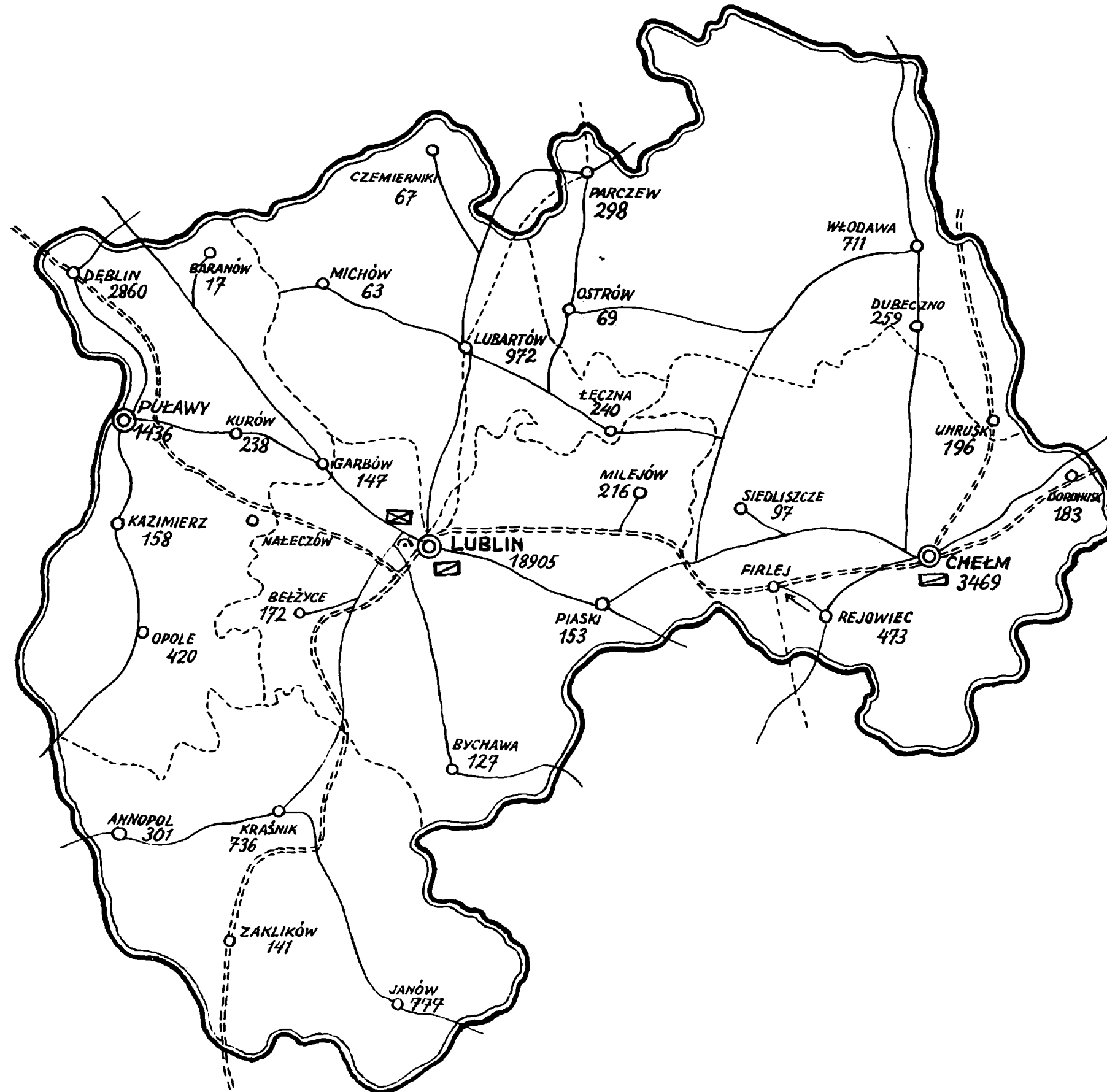
Zakończenie

" 44

Załączniki:

1. Protokoły Komisji Rewizyjnej na rok 1936.	
2. Zamknięcie rachunkowe za 1936 rok wraz z dokładną specyfikacją do r-ku nieruchomości i pożyczek.	
3. Wykresy.	

ORGANIZACJA LECZNICTWA NA TERENIE DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ W LUBLINIE

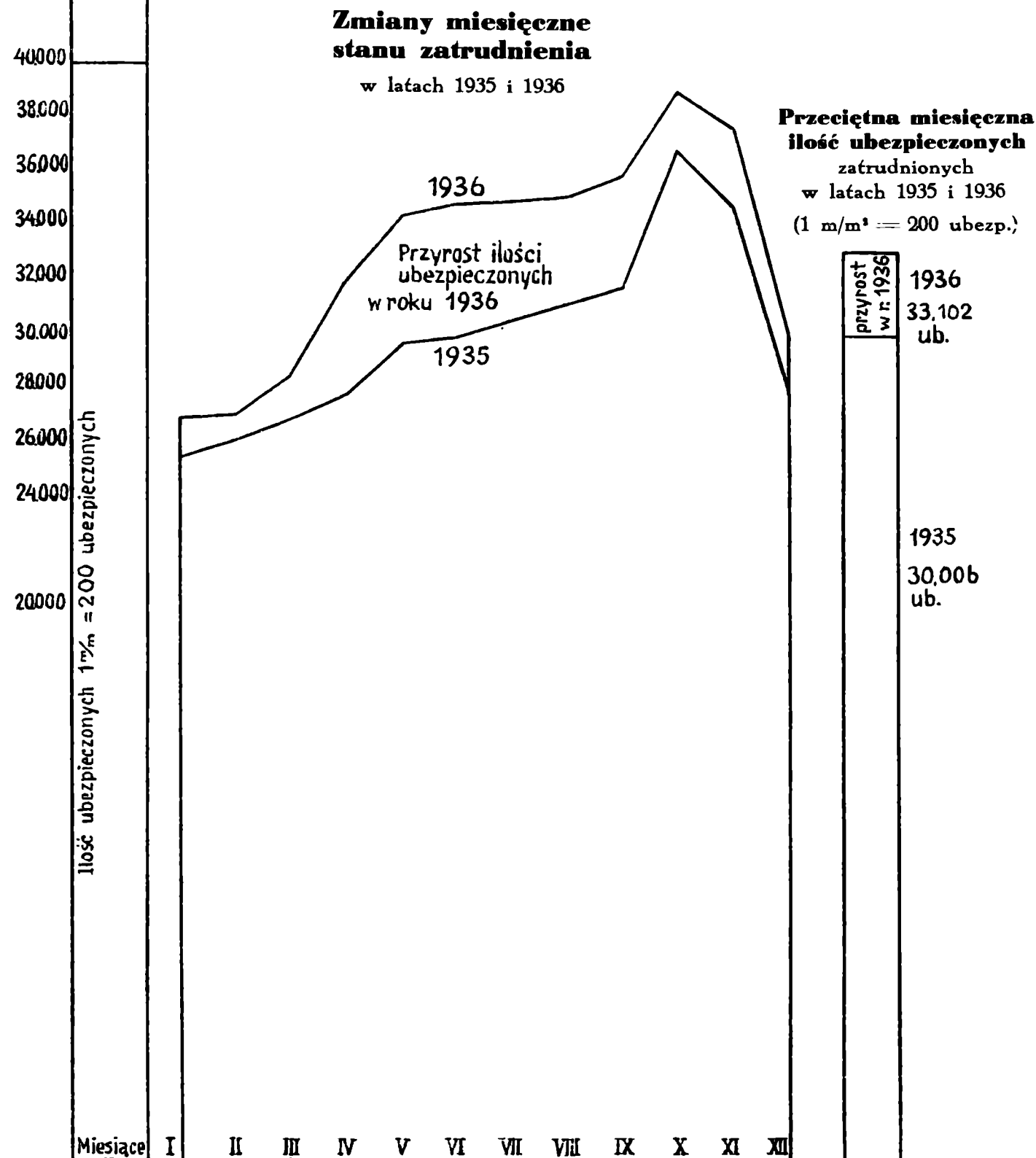

WYJAŚNIENIA:

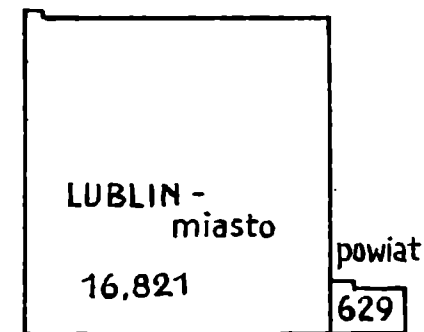
- Siedziba lekarza (lekarzy domowych)
- ⊙ " " obwodowego
- ⊠ Apteka
- ⊡ Gabinet fizykalny
- ⊙ Roentgen
- ~ Granica terenu działalności Ubezpieczalni Społecznej
- - - powiatu
- === Linie kolejowe

Liczby przy miejscowościach podają ilość ubezpieczonych, przydzielonych do danego ośrodka leczniczego wg stanu z dnia 1.IX. 1936 r.

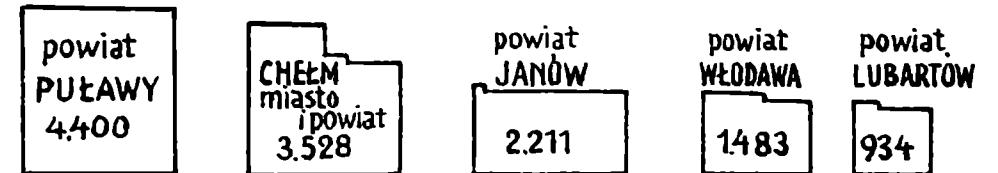
UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA W LUBLINIE W WYKRESACH

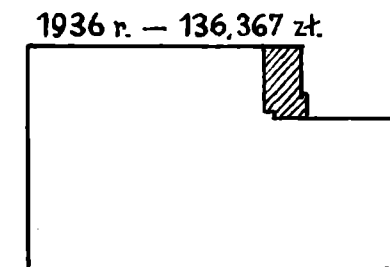
W miesiącach IV, V, VI, VII, VIII i IX ruch budowlany i roboty ziemne.
W miesiącach X i XI kampania cukrownicza.
W miesiącach XII, I i II okres sezonowy koniunkturalnie martwy, za wyjątkiem eksploatacji leśnej.

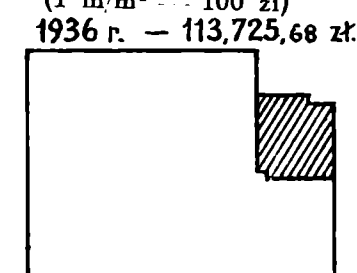
Skupienie ubezpieczonych w powiatach terytorialnych Ubezpieczalni. (Liczby podają przeciętną miesięczną ilość ubezpieczonych — 1 m/m² = 10-ciu ubezpieczonych).

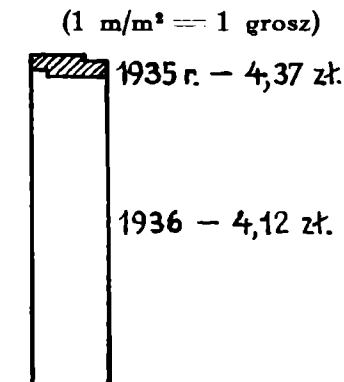
Przeciętny miesięczny przypis składek w latach 1935 i 1936.
(1 m/m² = 100 zł)

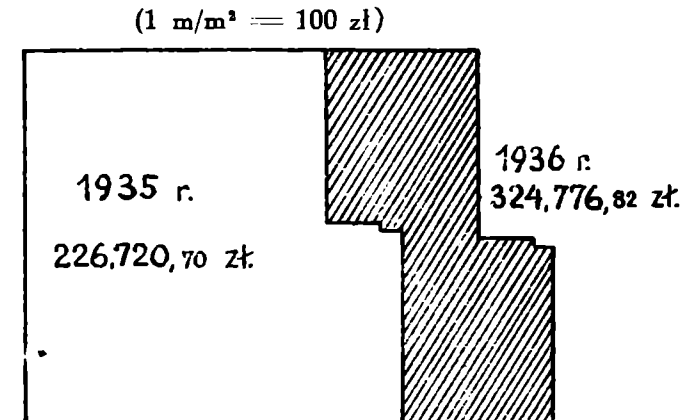
Zasiłki pieniężne z ubezpieczenia na wypadek choroby wypłacone w latach 1935 i 1936
(1 m/m² = 100 zł)

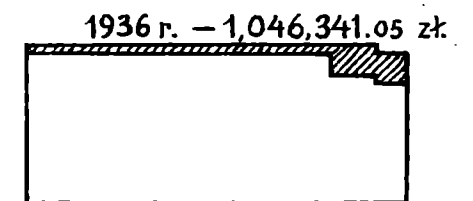
Przeciętna składka miesięczna przypadająca na jednego ubezpieczonego w latach 1935 i 1936.
(1 m/m² = 1 grosz)

Szpitalne (kwoty wypłacone szpitalom za leczenie szpitalne w latach 1935 i 1936)
(1 m/m² = 100 zł)

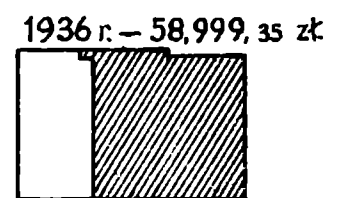

Świadczenia (kwoty wydane na świadczenia w latach 1935 i 1936)
(1 m/m² = 1000 zł)

Profilaktyka

Kwoty wydane na profilaktykę w latach 1935 i 1936
(1 m/m² = 100 zł)

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA

W LUBLINIE

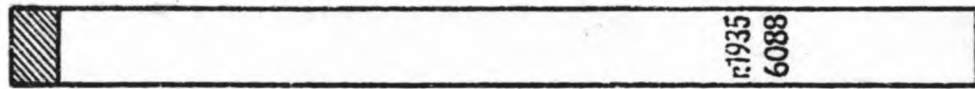
ZATRUDNIENIE PRACOWNIKÓW

WEDŁUG RODZAJÓW PRZEDSIĘBIORSTW

W LATACH

1935 — 1936

r.1936
6346

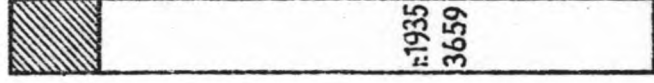
r.1936
5375

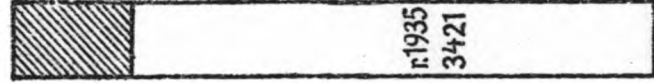
r.1936
5092

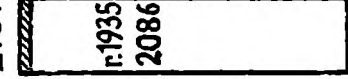
r.1936
4223

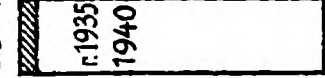
r.1936
4208

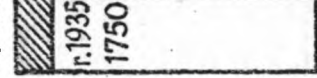
r.1936
2161

r.1936
2004

r.1936
1965

r.1935
746

r.1935
581

r.1935
218

r.1935
180

SKALA: 1^{cm} = 50 PRAC.

Liczy podają przeciętną miesięczną
ilość ubezpieczonych w roku 1935 i 1936
Powierzchnia zakreślona -
- przyrost przeciętnej ilości ubezpie-
czonych w roku 1936.

SCHEMAT ORGANIZACYJNY
UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ
W LUBLINIE
W 1936 ROKU.

